

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA-RUSOVCE

Materiál na zasadnutie
miestneho zastupiteľstva
MČ Bratislava-Rusovce
dňa 26.09.2023

Komunitný plán sociálnych služieb Mestská časť Bratislava-Rusovce Programovacie obdobie 2023 - 2027

Predkladateľ:
Radovan Jenčík v. r.
Starosta mestskej časti

Materiál obsahuje:
1. Dôvodová správa
2. KPSS na roky 2023-2027

Spracovateľ:
Mgr. Roman Lukáč
prednosta MČ
doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.
Scarabeo – SK, s.r.o.

Návrh na uznesenie:

Miestne zastupiteľstvo

schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb Mestská časť Bratislava - Rusovce
na roky 2023 – 2027 v predloženom znení

Dôvodová správa

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej mestská časť Bratislava - Rusovce plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (...177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., **494/2022 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení ... 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., 249/2022 Z. z., 256/2022, **Z. z., 8/2023 Z. z.**) ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mestská časť utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb ukladá obciam a mestám zákon (uvedený vyššie).

Platnosť Komunitného plánu sociálnych služieb skončila v roku 2021 a preto mestská časť Bratislava -Rusovce pristúpila k spracovaniu nového aktualizovaného návrhu pre roky 2023-2027.

Pred predložením tohto materiálu na rokovanie zastupiteľstva, sme požiadali poslancov, jednotlivé komisie a širokú verejnosť o vyplnenie dotazníka (17.8.2023) a následne o písomné pripomienky. Všetky vyplnené dotazníky vrátane dotazníkov zaslaných po termíne boli predložené spracovateľovi p. Hronecovi, ktorý ich zakomponoval do predloženého materiálu. Pripomienky neboli podané žiadne.

Príloha: KPSS MČ Bratislava – Rusovce na roky 2023 – 2027

Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava - Rusovce na roky 2023-2027

(novela zákona č. 331/2017 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov)

Obsah

1.	Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady	4
1.1.	Princípy, zásady a ciele	5
1.2.	Definovanie skupín sociálnych služieb	7
1.3.	Legislatívne súvislosti	7
1.4.	Východiská	8
1.5.	Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti	12
2.	Sociálno – ekonomická analýza	13
2.1.	Základná charakteristika mestskej časti	13
2.2.	Popis lokality	25
2.3.	Demografický vývoj	26
2.4.	Vzdelanie a zamestnanosť	38
2.5.	Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy	40
2.6.	Sociálna charakteristika obyvateľstva	44
2.7.	Analýza verejných sociálnych služieb	47
2.8.	Bývanie	66
2.9.	Definovanie zainteresovaných skupín	68
2.10.	Definovanie cieľových skupín	70
3.	Strategická časť	75
3.1.	SWOT analýzy a definovanie priorít	75
3.2.	Vízia a poslanie	84
3.3.	Definovanie priorít, cieľov, zámerov	87
3.4.	Merateľné indikátory	97
3.5.	Akčné plánovanie	101
3.6.	Finančné plánovanie	114
3.7.	Hodnotenie	121
3.8.	Monitorovanie	121
3.9.	Záver	122
4.	Použitá literatúra	123

1. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej mestská časť Bratislava - Rusovce plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie mestská časť Bratislava - Rusovce využilo pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (...177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., **494/2022 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení ... 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., 249/2022 Z. z., 256/2022, **Z. z., 8/2023 Z. z.**) ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mestská časť utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Mestská časť vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jeho územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Mestská časť a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode mestskej časti alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode mestskej časti alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode mestskej časti alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode mestskej časti alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Mestská časť zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb na webovej stránke mestskej časti (www.bratislava-rusovce.sk), dokument je k dispozícii v každom zo zariadení sociálnych služieb zriadených mestskou časťou miestneho úradu v Bratislave - Rusovciach.

1.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov mestskej časti Bratislava - Rusovce boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v mestskej časti poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v mestskej časti Bratislava - Rusovce.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánujú zúčastniť. Pribežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje mestská časť Bratislava - Rusovce.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v mestskej časti Bratislava - Rusovce je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami mestského rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mezianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v mestskej časti Bratislava - Rusovce sú definované ľuďmi, ktorí žijú v mestskej časti a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektmi s priamym vplyvom na mestskú časť Bratislava - Rusovce .
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je mestskou časťou Bratislava - Rusovce považované za žiaduce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v mestskej časti.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mestskej časti Bratislava - Rusovce.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov mestskej časti, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálne, nájomné.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života mestskej časti v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa rozvoja sociálnych služieb v užšom aj širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou

spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Agenda 2030.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava - Rusovce integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) mestskej časti Bratislava - Rusovce 2023 - 2027, integruje a nadväzuje na Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2021 - 2030, PHRSR mestskej časti, Územný plán mestskej časti, pôvodný Komunitný plán sociálnych služieb, Viacročný rozpočet, a iné. KPSS mestskej časti vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda 2021 - 2027, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Agenda 2030, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014), Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008), Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019) a Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013). Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027, Horizont Európa (2021 – 2027), Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie), Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania a Európsky pilier sociálnych práv (2017).

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti mestskej časti, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, mestská časť a jeho jednotlivé orgány: poslanci MZ, primátorka, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným pracovným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

1.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb**, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - mestskej časti a sú poskytované v mestskej časti.

A) Sociálne služby <i>Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách</i>	B) Služby vzdelávania	C) Zdravotnícke služby
<ul style="list-style-type: none"> - sociálne služby krízovej intervencie - sociálne služby na podporu rodiny s deťmi - sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku - sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií - podporné služby	<ul style="list-style-type: none"> - predškolská výchova - materské školy - základné vzdelávanie - základná škola, špeciálna základná škola - záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času - školská záujmová činnosť - školské kluby detí - záujmová mimoškolská činnosť - umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania	<ul style="list-style-type: none"> - základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu - špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie - iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne - rehabilitačné služby - lekárne - dopravná zdravotná služba - lekárska služba prvej pomoci
D) Voľno-časové aktivity	E) Bezpečnosť a aktivity prevencie	F) Bývanie
<ul style="list-style-type: none"> - športové ihriská, telocvične - oddychové zóny - športové kluby a jednoty - kluby seniorov - kino	<ul style="list-style-type: none"> - aktivity obecnej a štátnej polície - preventívne vzdelávacie aktivity - monitorovacie bezpečnostné systémy - prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne bývanie - nájomná bytová výstavba - štartovacie byty pre mladé rodiny

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia mestskej časti zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. sociálne poradenstvo – individuálne a skupinové, sociálna rehabilitácia, stravovanie, záujmová činnosť a pod.). Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho rodinného príslušníka so zdravotným postihnutím alebo seniora.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „terénne a komunitné sociálne služby“. V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú ambulantným spôsobom, vrátane opatrovateľských služieb. Terénne a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

1.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Mestská časť sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z.z. o rodine ((v znení č. 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z., 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z., 125/2013 Z. z., 124/2015 Z. z., 160/2015 Z.

z.(nepriamo), 175/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 2/2017 Z. z.) a Zákon NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., v znení č. 317/2009 Z. z., 332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z.). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti mestskej časti pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (v znení č. 96/1991 Zb., 130/1991 Zb., 421/1991 Zb., 500/1991 Zb., 564/1991 Zb., 11/1992 Zb., 295/1992 Zb., 43/1993 Z. z., 252/1994 Z. z., 287/1994 Z. z., 229/1997 Z. z., 225/1998 Z. z., 233/1998 Z. z., 185/1999 Z. z., 389/1999 Z. z., 6/2001 Z. z., 453/2001 Z. z., 205/2002 Z. z., 515/2003 Z. z., 369/2004 Z. z., 535/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 615/2004 Z. z., 757/2004 Z. z., 171/2005 Z. z., 628/2005 Z. z., 267/2006 Z. z., 267/2006 Z. z., 616/2006 Z. z., 330/2007 Z. z., 334/2007 Z. z., 335/2007 Z. z., 205/2008 Z. z., 384/2008 Z. z., 445/2008 Z. z., 511/2009 Z. z., 102/2010 Z. z., 102/2010 Z. z., 204/2011 Z. z., 361/2012 Z. z., 160/2014 Z. z., 180/2014 Z. z., 239/2014 Z. z., 125/2015 Z. z., 447/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 131/2017 Z. z., 131/2017 Z. z., 70/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 5/2019 Z. z., 413/2019 Z. z., 73/2020 Z. z., 338/2020 Z. z., 345/2020 Z. z., 488/2021 Z. z., 512/2021 Z. z., 42/2022 Z. z.) podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť mestskej časti pri ochrane osoby, rodiny a majetku v mestskej časti, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má mestská časť povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

1.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Miestnej úrovne

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mestskej časti.
- Územný plán mestskej časti
- Komunitný plán sociálnych služieb
- Viacročný rozpočet

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)

- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Konceptia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Konceptia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Konceptia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok
- Plán obnovy SR

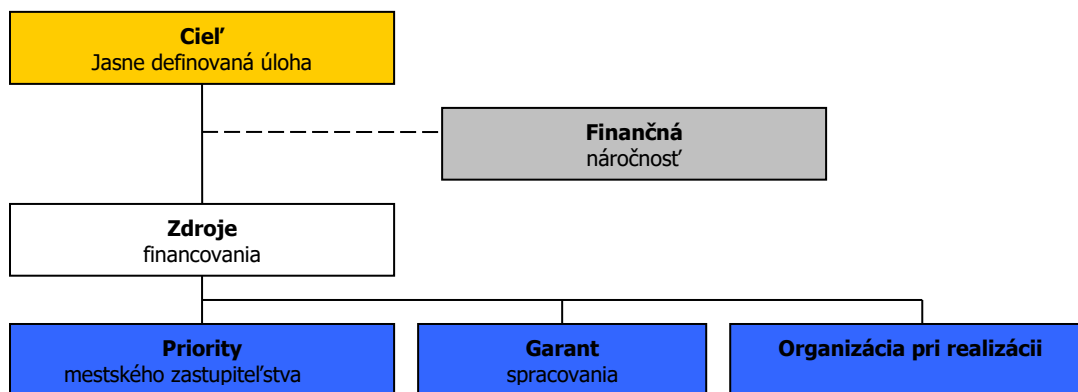
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia KPSS mestskej časti Bratislava - Rusovce je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy mestskej časti Bratislava - Rusovce. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou mestského úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

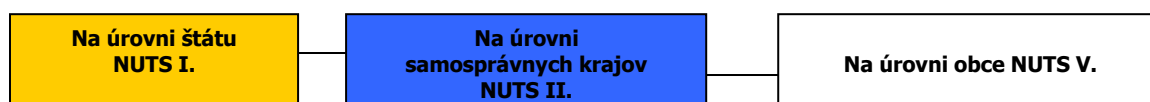
Finančné zabezpečenie

Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združením zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Bratislavský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má mestská časť okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS MČ Bratislava - Rusovce nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní KPSS mestskej časti Bratislava - Rusovce boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Mestská časť Bratislava - Rusovce má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – pozičným dokumentom EK.

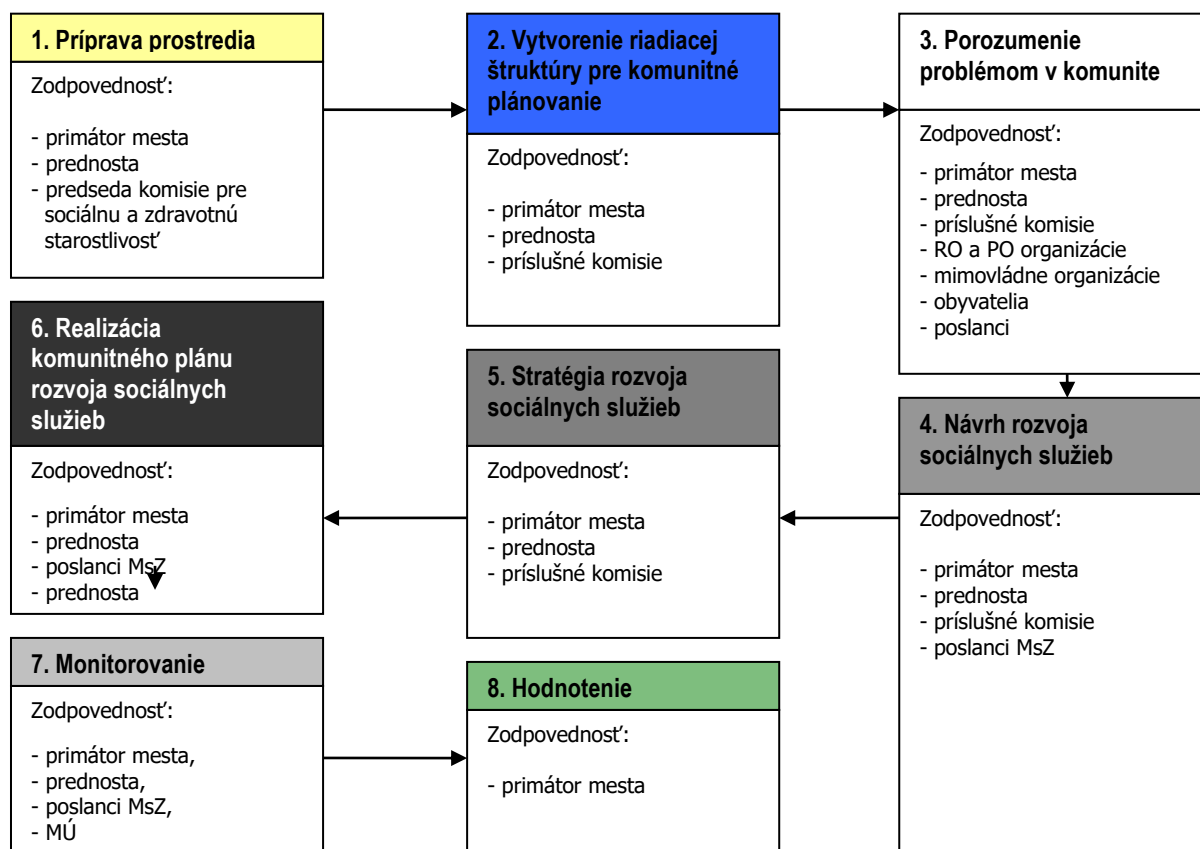
Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	<p>Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií</p> <p>Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji</p> <p>Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj</p> <p>Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore</p> <p>Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády</p> <p>Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť</p> <p>Modernizácia poskytovania verejných služieb</p> <p>Podpora budovania inteligentných regiónov a miest</p> <p>Podpora digitálnej pripojiteľnosti</p> <p>Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií</p> <p>Podpora malého a stredného podnikania</p> <p>Internacionalizácia malého a stredného podnikania</p> <p>Podpora sieťovania podnikateľských subjektov</p> <p>Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ</p> <p>Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh</p> <p>Digitálne a podnikateľské zručnosti</p>
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	<p>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov</p> <p>Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov</p> <p>Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e</p> <p>Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám</p> <p>Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd</p> <p>Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo</p> <p>Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,</p> <p>Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží</p> <p>Zlepšenie kvality ovzdušia</p> <p>Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility</p> <p>Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh</p> <p>Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obsluhy</p> <p>Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov</p> <p>Podpora regionálnej železničnej dopravy</p> <p>Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T</p> <p>Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel</p>
3. Prepojenejšia Európa	<p>Adaptabilný a prístupný trh práce</p> <p>Kvalitné inkluzívne vzdelanie</p>
4. Sociálnejšia Európa	<p>Záruka pre mladých</p> <p>Aktívne začlenenie a dostupné služby</p> <p>Potravinová a materiálna deprivácia</p> <p>Sociálne inovácie a experimenty</p>
5. Európa bližšie k občanom	<p>Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov</p> <p>Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov</p> <p>Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas</p> <p>Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch</p>
Fond spravodlivej transformácie (FST)	<p>Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody</p>

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

1.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

1	<ul style="list-style-type: none"> - Vyvolanie dopytu v mestskej časti Bratislava - Rusovce . - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	<ul style="list-style-type: none"> - Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	<ul style="list-style-type: none"> - hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorit. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu. - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	<ul style="list-style-type: none"> - Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Prieběžné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.
7	<ul style="list-style-type: none"> - Prieběžné ročné monitorovanie plnenia KPSS - Celkové monitorovanie po skončení programovacieho obdobia
8	<ul style="list-style-type: none"> - Hodnotenie 3 E, plnenie efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti zavedených opatrení

2. Sociálno – ekonomická analýza

2.1. Základná charakteristika mestskej časti

Z hľadiska administratívneho členenia je mestská časť sídlom okresu Bratislava 5 súčasťou Vyššieho územného celku Bratislava.

Základná charakteristika m.č. Bratislava-Rusovce (k 31.12.2014)

Kód m.č.	529494
Názov okresu	Bratislava 5
Názov kraja	Bratislavský
Štatút	mestská časť
PSC	851 10
Telefónne smerové číslo	+421-2
Prvá písomná zmienka o m.č. - mestskej časti - rok	1208
Nadmorská výška m.č. - mestskej časti v m	133
Celková výmera územia m.č. [km ²]	25,56
Hustota obyvateľstva na km ²	174,45
Počet obyvateľov	4 459
Zdroj: ŠU SR	

Mestská časť je súčasťou Južného regionálneho rozvojového pólu. V smere mestská časť Rusovce - Čunovo – Rajka - Mosonmagyóvár je priestor regionálneho rozvojového pólu vo väzbe na Maďarsko orientovaný na: zhodnotenie rekreačného potenciálu vodného diela na Dunaji pre rekreáciu, vodné športy a cestovný ruch v lokalitách zemníka pri Jarovskom ramene a v inundácii - areál Čunovo, rozvoj plôch vybavenosti, zmiešaných aktivít vo väzbe na hraničný prechod do Maďarska, rozvoj občianskej vybavenosti, bývania, zmiešaných funkcií a športovo – rekreačných plôch charakteru agrotistiky - južné vstupné priestory do MČ Rusovce a vytvorenie predpokladov pre prepojenie sídiel v zázemí mestskej časti na dunajskom ostrove so špecifickými podmienkami pre vybudovanie centra rekreácie a turistiky pri vode (PHRSR, 2017).

2.1.1. História

Rusovce majú veľmi zaujímavú a pestrú históriu. Okrem historických udalostí regionálneho dosahu stopy tu zanechali aj epizódy svetodejinného významu. Počiatky osídlenia terajšieho územia Rusoviec siahajú do staršej bronzovej doby (2200 – 600 pred Kr.). Na mieste tunajšieho cintorína boli objavené dve desiatky hrobov tzv. wieselburskej kultúry. Okrem ľudských pozostatkov sa našla aj keramika a drobné bronzové predmety. Pre územie dnešnej mestskej časti mimoriadne dôležité obdobie nastalo za vlády rímskeho cisára Trajána (98 – 117), kedy sa Rusovce dostali pod bezprostredný vplyv Rímskej ríše. Cisár v roku 103 rozdelil dovtedajšiu provinciu Panóniu na dve časti – Hornú (Pannonia Superior) a Dolnú (Pannonia Inferior), pričom hranica medzi nimi viedla severojužným smerom. Rusovce pripadli do Hornej Panónie, ktorú jej miestodržiteľ spravoval zo západne ležiaceho Carnunta. Pre bezpečnosť rímskeho impéria mala dôležitý význam severná, dunajská hranica ríše. Neustále nájazdy výbojných germánskych kmeňov (predovšetkým Markomanov a Kvádov) mali za následok vybudovanie sústavy pohraničných vojenských táborov, nazvanej Limes Romanus. Jeden z nich vznikol aj na území dnešných Rusoviec. Podľa fragmentu pieskovcového oltára s votívnym nápisom z konca 2. storočia vieme, že dostal pomenovanie Gerulata (prvotným dokladom o existencii a pomenovaní rímskeho kastela v dnešných Rusovciach je tzv. Peutingerova cestovná mapa z 13. storočia, ktorá je stredovekým prepisom rímskej mapy zo 4.-5.st. n.l. a popisuje cestnú sieť z Hispánie do Indie). Rímsky kastel Gerulata pretrval až do začiatku 5. storočia, kedy vrcholil tlak germánskych kmeňov na rímske hraničné opevnenia. Začiatkom 6. storočia územie dnešného južného Slovenska a severozápadného Maďarska zabrali kmene Longobardov, ktorí na strategicky dôležitých miestach zakladali sieť sídlisk, medzi inými aj na území dnešných Rusoviec. O prítomnosti Longobardov v tejto lokalite svedčí nález veľkého množstva hrobov v polohe Pieskový hon. Od 9. storočia sa na zvyškoch rímskej Gerulaty usádzali slovanské kmene (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

V 10. – 12. storočí na územie Uhorska prenikli príslušníci kmeňového zväzu Pečenehov. Ich pôvodnou domovinou bolo územie medzi riekou Volga a ústím Dunaja. V roku 1036 utrpeli porážku od kyjevského kniežaťa Jaroslava Múdreho. Časť pečenežských kmeňov sa dostala aj na územie Rusoviec, kde pôsobili ako strážcovia obchodnej cesty. Zrejme tu treba hľadať pôvod dnešného maďarského pomenovania Rusoviec – Oroszvár, t. j. Ruský hrad. Potvrdením tejto teórie malo byť dielo historika, univerzitného profesora Františka Karola Palmu (1735 – 1787) *Brevis Notitia Rerum Hungaricarum* z roku 1770, v ktorom o pôvode názvu Rusoviec píše: „Roku 884 prišli prvé maďarské kmene na Kyjevskú Rus. Usadili sa neďaleko Kyjeva. Tu na radu Rusov rozhodli sa obsadiť kraje, v ktorých vládol kedysi Atila. Pripojili sa k nim viacerí ruskí šľachtici. Keď zomrel vojvoda Almoš, Arpád sa chcel odvdáčiť Rusom, vďaka ktorým sa im výprava šťastne podarila. Vzal si za ženu dcéru istého ruského vojvodu. Odvtedy pestovali Maďari s Rusmi hlboké a trvalé vzťahy, ktoré upevňovali vzájomnými manželskými zväzkami. Zoltán priviedol osadníkov na mošonské územie (ad mosonienseus agrum), aby chránili hranice kráľovstva pred vpádom Nemcov. Týchto osadníkov nazývali Maďari Oroszok. Osade dali názov OROSZVÁR. Podľa inej verzie názov je odvodený z osobného mena istého grófa Uroza, veliteľa jazdy uhorského kráľa Gejzu II., ktorý toto územie získal darom od panovníka na jeseň roku 1145. Prvý známy názov obce ako terra Uruzwar sa nachádza v listine kráľa Ondreja II. z 19. augusta 1208, ktorou potvrdil založenie benediktínskeho opátstva v maďarskej obci Lébény a v tejto súvislosti sa tu spomínajú územia ležiace v susedstve kláštorných majetkov. Menej prozaické je vysvetlenie nemeckého pomenovania Rusoviec – Karlbürg (iné varianty Kerseburgh, Kerelburg, Kerchenburg), t. j. Karlov hrad, ktoré sa začalo v listinách objavovať v polovici 14. storočia. To historici dávajú do súvislosti s panovaním cisára Karola Veľkého. Podľa tradície cisárske vojská pri presune na nové pozície v dnešnom Taliansku, po porážke Avarov v roku 796, prechádzali aj týmto územím“ (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Vzostupy a pády obce

13. storočie prinieslo pre Rusovce ťažké časy. V roku 1241 ich zničili počas svojich bojových výpadov Tatári. O tridsať rokov neskôr podľahli plieneniu českého kráľa Přemysla Otakara II. Z roku 1264 pochádza písomný dokument, v ktorom sa spomína vybudovanie hradu na tomto území; postavili ho na kopci Bergl, ktorý umelo navrhli na zvyškoch rímskych stavieb vojenského tábora Gerulata. V 13. a 14. storočí boli Rusovce kráľovským majetkom a tvorili súčasť panstva Mosonmagyaróvár. Kráľ ich dával do zálohu verným šľachticom. Tak napr. v roku 1266 kráľ Belo IV. daroval obec trenčianskemu županovi Herrandovi Hedervárymu, ktorého potomkovia ju vlastnili do roku 1297. Druhá polovica 14. storočia znamenala pre Rusovce vzostup, keď sa stali obchodným strediskom (už pred rokom 1365 získali trhové právo). V prvej polovici 15. storočia sa Rusovce spomínajú ako oppidum a z roku 1477 pochádza záznam, ktorý uvádza richtára a obecných prisázných. Už v tomto období sa predpokladá používanie jedného z mestských symbolov, pečate. Jeho existenciu sa však nepodarilo dokázať (najstaršie známe pečatidlo pochádza až z obdobia o takmer dvesto rokov neskôr a zobrazuje jednoduchého leva v skoku, držiaceho v pravej prednej končatine šablú) (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Majitelia rusovského panstva

Počnúc začiatkom 15. storočia začína história Rusoviec, kedy môžeme na základe poznatkov o majiteľoch panstva presne určiť rodové väzby. Rokom 1410 začína obdobie panstva šľachtickej rodiny Tompekovcov, ktorí sa ako majitelia opäť spomínajú v sedemdesiatych rokoch, po prechodnej držbe rodu Rozgoňovcov. V roku 1502 dostala donáciu na rusovské panstvo dcéra Magdalény Tompekovej a Ambrózia Jolatha de Paar, Uršula. Donácia sa vzťahovala aj na jej deti a tak panstvo prešlo v roku 1518 na jej prostredného syna Štefana Josu. Na základe donácie kráľa Ferdinanda I. Habsburského prešli v roku 1557 Rusovce na Štefanovho syna Wolfganga, podžupana Mošonskej stolice. Aby uspokojil majetkové nároky svojich štyroch detí, Wolfgang v roku 1568 rozdelil panstvo na štyri diely. Pre budúcnosť Rusoviec mal veľký význam sobáš Wolfgangovej dcéry Heleny s príslušníkom zámožného rodu Zičovcov, Jurajom. Zičovci (Zichy) pochádzajú zo Zalianskeho komitátu (v dnešnom juhozápadnom Maďarsku). I keď patrili k starým rodom, cestu k sláve nastúpili až v 17. storočí, keď Pavol (1598 – 1638) ako veszprémsky hlavný kapitán získal od kráľa Ferdinanda II. Habsburského dediny v okolí Komárna. Slávu rodu založil Pavlov syn Štefan (I.) (1616 – 1693), predseda Uhorskej kráľovskej komory a župan Mošonskej stolice. Okrem toho, že v roku 1655 získal barónsky a v roku 1679 grófsky titul, začal používať aj druhý predikát „de Vásonkeö“ (podľa panstva dediny Vásonkö). V roku 1646 kúpil rusovské panstvo a o desať rokov neskôr začal s prestavbou pôvodného hradu na neskororenesančný kaštieľ. Vrchol politickej kariéry dosiahol v roku 1690, keď sa stal kráľovským tavernikom. Po Štefanovej smrti, 15.3.1693, prešlo panstvo na jeho syna z druhého manželstva s Magdalénou Amade (zomr. 1714), Adama (1659 – 1701). Adamovým nástupcom sa stal syn Karol (1690 – 1741), pochádzajúci z druhého Adamovho manželstva s Teréziou Rozáliou rod. Jakusichovou (1674 – 1721). Panstvo Zičovcov znamenalo slávne obdobie v histórii obce. K významným predstaviteľom rodu patrili gróf Emanuel Zichy-Ferraris (1808 – 1877), počas panstva ktorého dostal kaštieľ výzor aký poznáme dnes, a jeho brat Felix (1810 – 1885). Felix bol posledným majiteľom Rusoviec z tohto rodu. V roku 1872 sa panstvo kúpou dostalo do vlastníctva grófa Huga Henckela von Donnersmarck, príslušníka starobylého rodu pochádzajúceho zo Spiša. Hugo Henckel bol veľmi prezieravý a rozhladený hospodár a za jeho panstva Rusovce prosperovali. Poslednými majiteľmi sa v roku 1906 stali manželka Lónayovci – Štefánia, vdova po následníkovi cisárskeho trónu Rudolfovi, a gróf Elemér. Tí ho vlastnili až do roku 1945, kedy pripadol štátu (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Po moháčskej katastrofe

Do dejín Rusoviec významnou mierou zasiahli turecké výboje v 16. a 17. storočí. Prehratá bitka pri Moháči priniesla o. i. veľký pohyb obyvateľstva v tejto oblasti. Zo severných oblastí Balkánskeho polostrova sa do strednej Európy presúvali masy predovšetkým chorvátskeho obyvateľstva. V rokoch 1515 – 1575 v celkom štyroch migračných vlnách na naše územie presídlilo podľa odhadov okolo stotisíc príslušníkov tohto národa. Postupne sa usádzali na opustených územiach a s pribúdajúcim časom dokonca vytlačili dovtedy dominujúce nemecké a maďarské obyvateľstvo. Chorváti priniesli na naše územie svojbytnú kultúru ako aj hospodárske zvyklosti a do súčasnosti patria k významnej národnostnej menšine žijúcej v tejto mestskej časti. Príchod Chorvátov znamenal premenu pôvodného charakteru obce na poľnohospodársku oblasť. Matej Bel v jednom zo svojich spisov z roku 1744 hovorí o prevažujúcom nemeckom a chorvátskom etniku medzi obyvateľmi Rusoviec. V 18. storočí vyvrcholil rozvoj obce. Dôležitú úlohu zohrali Rusovce počas napoleonských vojen, kedy tu existoval poľný tábor Francúzov (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Rusovce súčasťou Maďarska

V roku 1871 stratili Rusovce výsadné postavenie samostatnej obce a boli pričlenené do maďarského okresu Rajka. Po skončení prvej svetovej vojny na základe Trianonskej zmluvy pripadli Rusovce spolu s Jarovcami a Čunovom Maďarsku a boli včlenené do

okresu Magyaróvár. V medzivojnovom období sa tri štvrtiny obyvateľstva Rusoviec hlásili k nemeckej národnosti a preto privítali nástup nacizmu v Nemecku. Vojnové udalosti doľahli na obyvateľov obce veľmi ťažko. Okrem toho, že muži boli postupne odvedení do armády, obec, vzhľadom na jej poľnohospodársky charakter, musela front zásobovať potravinami. V posledných mesiacoch vojny obec obsadilo nemecké komando a čoskoro nato sa tu na dlhé mesiace usadila Červená armáda. Zriadila si tu prechodnú stanicu počas presunu z Viedne a Bratislavy späť do vlasti (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

V Česko-Slovensku

Ani po skončení druhej svetovej vojny sa nič nezmenilo na administratívnom postavení Rusoviec. Naďalej ostali súčasťou Maďarska. Zmenu priniesla až Parížska mierová konferencia z 29. júla – 13. októbra 1946, ktorá prijala rozhodnutie v neprospech Maďarska o postúpení obcí Rusovce, Jarovce a Čunovo (vrátane ich katastrálnych území) Československej republiky. Toto uznesenie bolo v Paríži podpísané 10. februára nasledujúceho roku a v praxi sa zrealizovalo 15. októbra 1947, kedy boli tieto tri obce pričlenené k Československu. V tom čase žilo v Rusovciach 907 obyvateľov. Od tohto dátumu sa začali písať nové stránky histórie Rusoviec, pôvodne ako samostatnej obce v okrese Bratislava-vidiek, od 1. januára 1972 ako jednej z mestských častí hlavného mestskej časti Slovenska (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

2.1.2. Územie, vodstvo, fauna a flóra

Územie

Bratislava – mestská časť Rusovce (iné názvy: Bratislava-Rusovce, Mestská časť Rusovce, Rusovce; maď. Oroszvár, nem. Karlburg, chorv. Rosvar) sú mestská časť Bratislavy na pravom brehu Dunaja, južne od mestskej časti Petržalka v okrese Bratislava V. Rusovce sú najväčšou bratislavskou mestskou časťou na juh od Petržalky a svojím charakterom pripomínajú menšie mesto. Rusovce sú spolu so susediacou mestskou časťou Čunovom najjužnejšie položenou mestskou aglomeráciou Bratislavy. Katastrálne územie Rusoviec sa rozkladá v rovine, zo severovýchodu ohraničené tokom rieky Dunaj (resp. hrušovskou zdržou). Kataster na tomto území zasahuje do jedinečnej prírodnej rezervácie – Chránenej krajinskej oblasti Dunajské luhy; nájdeme tu zaujímavé výtvory – Rusovské rameno a Rusovské jazero. Vďaka tomu sú Rusovce pomerne obľúbenou a vyhľadávanou rekreačnou lokalitou (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Na území nížin sú hlavnými pedo-genetickými faktormi azonálne činitele. Najvýznamnejším faktorom je erózia a akumulácia činnosť vodných tokov, ktorá spôsobuje opakované narušovanie pôdy záplavami. Na nive Dunaja prevládajú fluvizeme, tok Dunaja a jeho riečne terasy kopírujú luvizeme. Podunajská nížina má pestrejšie pedologické zloženie. – nachádzajú sa tu kambizeme, fluvizeme, černoze, čiernice a hnedozeme (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20). Charakter pôdných pomerov Podunajskej roviny je určený aj vývojom klimatických podmienok, dlhodobými zmenami hladín podzemných vôd, zrážkami, zrnitostným zložením pôdy a sedimentov. Nezanedbateľnú úlohu má pritom technológia poľnohospodárskeho obrábania pôdy, prípravy pôdy pre vysádzanie lesa ako aj používanie závlah a simulovaných záplav. V oblasti pod Bratislavou sú pôdy podmienené transportom riečného štrku, pieskov a naplavenín. Sú to pôdy ľahké, prevažne piesočnaté s prímiesou štrkov, ktoré vznikli na nivných riečnych sedimentoch. Popri rieke Dunaj sú prevažne fluvizeme a nivné karbonátové pôdy na sedimentoch. Profily týchto pôd majú na vrchu obyčajne hliny, pod nimi štrková vrstva, potom piesčitá a zase štrková. Charakteristické je veľké kolísanie hladiny podzemnej vody spôsobené hlavne režimom kolísania prietokov vody v Dunaji. Na aluviálnych náplavoch s vysokou hladinou podzemnej vody, pravidelne zaplavovaných a na podmáčaných sprašiach sa vytvorili lužné pôdy kvalitou blížiac sa černozi. V miestach, kde je hladina podzemnej vody stále blízko pod terénom (okolo 0,5 m), sa vytvorili glejové lužné pôdy. Na holocénnych agradačných valoch, kde je hladina podzemnej vody mierne hlbšie, sa vytvorili lužné černoze (Novotová, A, 2008, s.13-14).

Fluvizeme patria do skupiny pôd iniciálnych. Nachádzajú sa v nivách riek, ich vývoj je opakovane narušovaný záplavami. Pôdny profil majú často obohacovaný o novú vrstvu kalových sedimentov. V riešenom území vznikali z viatych pieskov, z karbonatových a nekarbonatových aluviálnych sedimentov (KEP UPN R-BSK, 2010, s.21).

Zastúpenie pôdných druhov

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %

	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinítopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
Bratislava V	28,41	22,48	49,12	-	-
Bratislavský kraj	31,00	53,78	9,67	5,35	0,20

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky je stanovených sedem kategórií svahovitosti, kde Bratislava – Rusovce patrí do rovín bez prejavu plošnej vodnej erózie (svahovitosť 0 – 1°) (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20-26).

Podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky sú vymedzené štyri kategórie skeletovitosti, pričom ich zastúpenie v oblasti je nasledovné: pôdy bez skeletu – do hĺbky 0,6 m obsahujú pod 10 % skeletu (88,99 %), slabo skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 5 – 25 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú 10 – 25 % skeletu (5,65 %), stredne skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú 25 - 50 % skeletu (3,4 %) a silne skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú nad 50 % skeletu (1,97 %) (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20-26).

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfo-genetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážy
BA 5	29,72	-	70,28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BA kraj	16,39	23,89	22,09	13,97	10,38	0,07	8,85	-	0,01	1,04	0,31	-	0,01	1,32	1,68	-

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Bratislava V	-	-	-	0,63	1,33	-	13,57	16,50	67,97	-	80,45
Bratislavský kraj	-	1,06	2,88	1,63	15,67	6,63	7,14	17,46	38,99	8,54	72,37

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v mestskej časti Bratislava - Rusovce od roku 2012.

Výmera územia v ha.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celk. výmera úz. mestskej časti	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8
Poľnohosp. pôda - spolu	1 805,8	1 805,0	1 804,4	1 803,6	1 803,0	1 802,5	1 802,4	1 802,2	1 802,0	1 801,8	1 801,7
- orná pôda	1 731,7	1 731,3	1 730,9	1 730,1	1 729,5	1 729,0	1 729,1	1 728,9	1 728,9	1 728,7	1 728,7

- záhrada	39,5	39,4	39,3	39,3	39,3	39,2	39,1	39,0	38,9	38,9	38,8
- trvalý trávny porast	34,6	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2
Nepoľnoh. pôda - spolu	750,0	750,9	751,4	752,3	752,8	753,3	753,4	753,7	753,8	754,0	754,1
- lesný pozemok	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,5
- vodná plocha	53,2	53,2	53,2	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5
- zast. plocha a nádv.	168,9	169,7	170,7	191,1	192,2	192,8	193,0	193,3	193,7	194,0	194,3
- ostatná plocha	384,3	384,3	383,8	310,1	309,5	309,5	309,4	309,3	309,1	308,9	308,9

Zdroj: 20.1.2023, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne výrazne. K negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ostatných plôch. K miernemu nárastu došlo v prípade zastavaných plôch, ktorých výmera vzrástla do roku 2022 na 194,3 ha. Z poľnohospodárskej pôdy došlo k poklesu aj v prípade ornej pôdy (1728,7 ha). Výmera nepoľnohospodárskej pôdy stúpila na 754,1 ha. Zmeny v štruktúre boli realatívne nevýznamné.

Vodstvo

Hydrologicky spadá m.č. do povodia rieky Dunaj. Je typickou vysokohorskou riekou, zásobovanou alpskými prítokmi, živenými zo snehu a ľadovcov. Z tohto dôvodu dosahuje najvyšších vodných stavov a prietokov v mesiacoch jún a júl (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 20).

Zdrž Hrušov, z ktorej veľká časť rozlohy leží na území Bratislavy, vznikla ohradzovaním a prehradením koryta Dunaja pri Čunove v rkm 1851,750 a tvorí významnú súčasť VD Gabčíkovo, ktorého účelom je: zabezpečenie protipovodňovej ochrany, zabezpečenie predpísaných odberov vody, zabezpečenie medzinárodnej plavby po Dunaji, využívanie vodnej elektrárne Gabčíkovo vo vynútenej prevádzke a manipulácia pri zimnom režime. Objem zdrže pri maximálnej vzdutej hladine (131,10 m B.p.v.) je 111,0 mil.m3, celkový objem zdrže vrátane prírodného kanála je 196,0 mil.m3. Hať pri Čunove spolu s objektmi na vodnom stupni Gabčíkovo zabezpečujú reguláciu prietokov v Dunaji (KEP UPN R-BSK, 2010, s.18).

Podzemné vody

Podzemné vody sa vyskytujú v priepustných tret'ohorných, ale najmä v štvrtohorných usadeninách. V piesčitých a štrkovitých sedimentoch tret'ohôr, ktoré ležia medzi nepriepustnými ílovitými vrstvami, sa nachádzajú tzv. artézske podzemné vody. Veľké zásoby podzemných vôd sa vyskytujú v riečnych uloženiach, najmä tam, kde sú dostatočne hrubé a dobre priepustné. Osobitným zjavom i z hľadiska podzemných vôd je Žitný ostrov. V dobre priepustných a mocných dunajských štrkoch a pieskoch cirkuluje niekoľko miliárd m3 podzemných vôd.

Fauna a flóra

Rastlinstvo

Z dôvodu stretávania sa hercinskej, karpatskej a panónskej vegetačnej oblasti je rastlinstvo tejto oblasti veľmi rozmanité a bohaté (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 24). Pre Podunajskú nížinu sú však typické aj stepi a lesostepi. Prevažná časť územia Podunajskej nížiny je dnes premenené na úrodné polia. Územie je popri kultúrnej stepi charakteristické slaniskami, slatinami, piesočinami a lužnými lesmi. Podunajsko so Žitným ostrovom je najbohatšou oblasťou slatín na Slovensku. Dnes v blízkom okolí rašelinísk sa väčšinou nachádzajú orné pôdy. Na takmer všetkých ložiskách sa nachádza ostricový porast, ktorý tvorí prevažnú časť krytu. Väčšinu tvoria charakteristické slatinné lúky, ktoré vznikli zarastaním slepých ramien Dunaja a tóní. Odvodňovaním sú značne degradované, takže s pôvodnými typickými slatinnými lúkami sa stretávame len vzácné a ojedinele (napr. typický druh podunajských slatín – marica pilkatá sa zachovala v území len na troch lokalitách). Na vodnej hladine tóní a slepých ramien i kanálov nájdeme v bohatom zastúpení lekno biele, leknice, leknove, vodnianku, niekoľko druhov červenatcov, bublinatku, žaburiatku a iné. Z prírodného hľadiska sú veľmi cenné lužné lesy v okolí Dunaja. Sú to lesy, ktorým vyhovuje zamokrená, vlhká pôda. Vyskytujú sa tu porasty topol'ov, jelší, jaseňov, dubov a vrb, pod ktorými na nižšom stupni ukrýva javor poľný, väz,

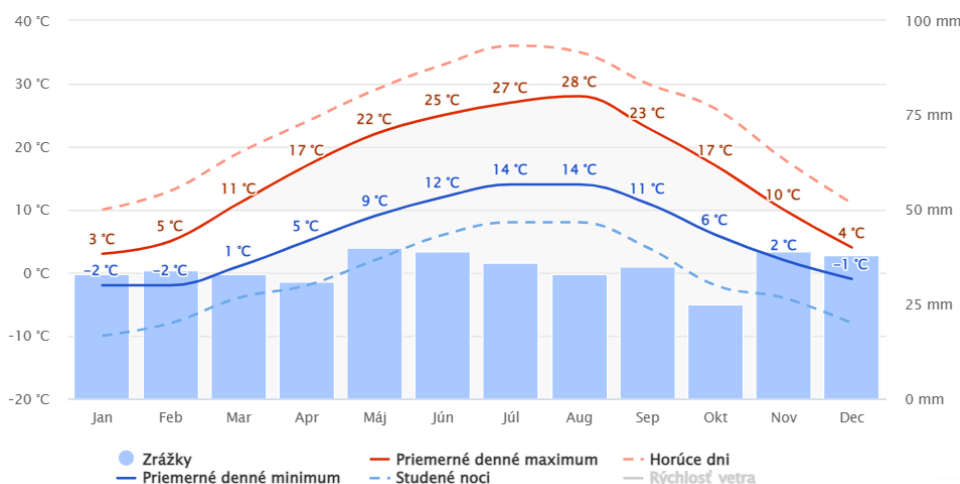
drieň, hruška, svíb, bršlen, plamienok a iné kroviny (MARIOT, KHANDL, 1981, s. 34). Na jar tu kvitne množstvo snežienok (Novotová, A, 2008, s.14-15).

Živočíšstvo

Kultúrne pozemky patria z hľadiska výskytu drobnej poľovnej zveri medzi najproduktívnejšie. Najviac upúta našu pozornosť množstvo zajacov. Ďalší druh poľovnej zveri je zastúpení jarabicami, bažantmi. Zaujímavý je výskyt nášho (ale i európskeho) najväčšieho vtáka – dropa veľkého, ktorý dosahuje až 18 kg. (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 27). Z drobných cicavcov sa tu objavuje hraboš poľný, sysel, tchor, škrečok alebo aj lasica. Lesy menšieho rozsahu bývajú domovom vtákov, ide hlavne o kolónie havranov čiernych, ktoré prilietavajú za potravou na okolité polia. Následne sa vyskytujú aj krakle belasé, vlhy, penice, strnádky, hrdličky poľné, kolibkárky, strakoše a i. Najzaujímavejšou a najbohatšou oblasťou sú lužné lesy pri Dunaji a jeho ramenách. Oblasť Dunaja je predovšetkým raj vtákov. V odľahlých a tichých ramenách so stojatou vodou hojným porastom trstia majú svoje hniezda vodné vtáky. V dunajských lesoch sa udomácnili volavky biele i popolavé, čierne i biele bociany, krdle husí, kršiak rybár, hája tmavá, myšia hôrny, jastrab, trsteniarik a mnoho iných drobných vtákov. Na juh od Bratislavy sa nachádza tzv. ostrov Kormoránov, ktoré bolo vyhlásené za chránené územie v roku 1933 (MARIOT, KHANDL, 1981, s. 35 – 36). Veľkých cicavcov reprezentuje najmä jelenia zver. Zaujímavý je aj výskyt diviakov a miestami sa udržala aj vydra, ktorá bola v minulosti bežným javom pri Dunaji. Na stojatých vodách žijú ondatry. Bežným druhom je aj líška. Z drobných cicavcov sú to najmä piskory, belozúbky, ryšavky a hrdziaky. Z hadov je vo veľkom množstve zastúpená neškodná užovka. Zo žiab skokan zelený a skokan hnedý (Novotová, A, 2008, s.15-16).

2.1.3. Klimatické pomery

Celková charakteristika orografických pomerov je do značnej miery ovplyvnená samotnou polohou mestskej časti Bratislava - Rusovce.

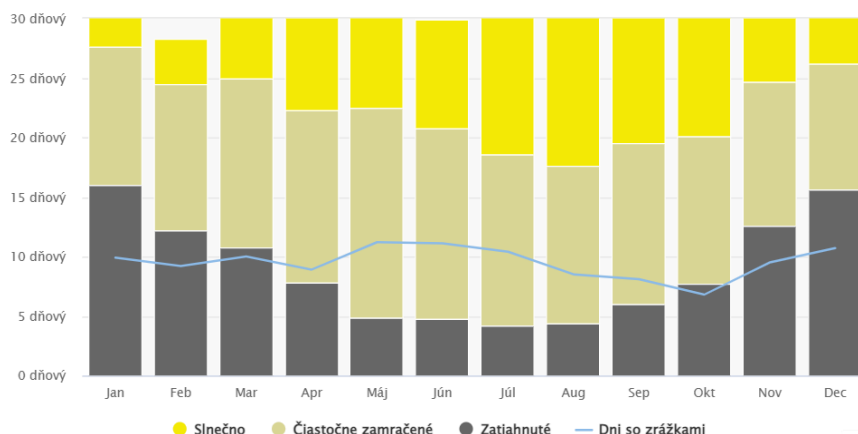

Obrázok: Priemerné mesačné teploty (30 ročný priemer)

Zdroj: 10.2.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Teplotné pomery

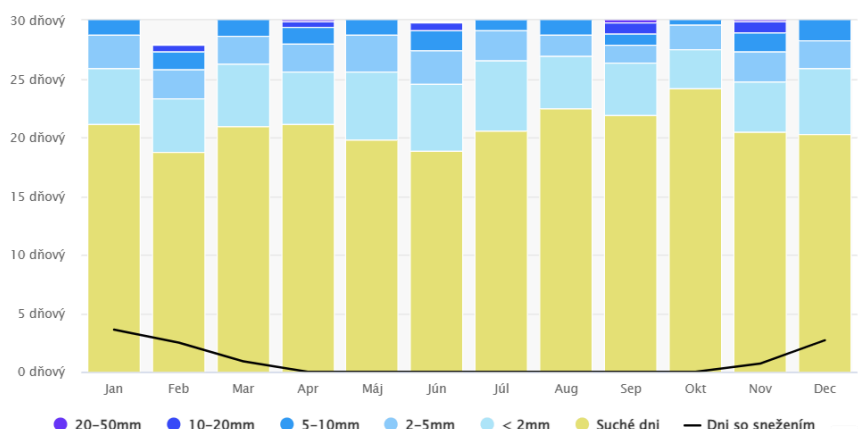
Malá výšková členitosť Podunajskej roviny sa odzrkadľuje v nevelkých podnebných rozdieloch medzi jej jednotlivými miestami. Klimaticky leží nížina v teplej a suchej oblasti s miernou zimou (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 14 – 15). Počasie sa formuje na prechode medzi oceánskym a pevninským vplyvom, preto je veľmi premenlivé. V dôsledku toho sú aj odchýlky od dlhodobého priemeru v jednotlivých rokoch a mesiacoch značné. Podunajská rovina je najteplejšou oblasťou Slovenska. Podstatná časť má priemernú ročnú teplotu od 9 do 10° C. Naproti pomerne miernym zimám sú teploty letných mesiacov vysoké. Najvyšší priemer, vyše 20° C vykazuje júl, ale aj pre mesiac august sú príznačné vysoké teploty. Pre nížinu je charakteristický značný počet tzv. letných dní, čiže dní, v ktorých teploty vystupujú aspoň na 25° C. Priemerne sa ich tu vyskytuje ročne 60 – 70 dní (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961, s. 44).

Obrázok: Počet slnečných a oblačných dní v jednotlivých mesiacoch roka (30 ročný priemer)
 Zdroj: 10.8.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Podunajská rovina patrí medzi oblasti Slovenska s najväčším počtom jasných dní v roku, čo sa odráža aj vo vysokom počte hodín slnečného svitu. Taktiež oblačnosť je v lete celkom malá, podstatne nižšia ako v zimných mesiacoch (Novotová, A, 2008, s.12).

Predchádzajúci graf prezentuje priemerný počet slnečných, polooblačných a oblačných dní v jednotlivých mesiacoch roka. K najviac oblačným dňom patria mesiace január, november a december.

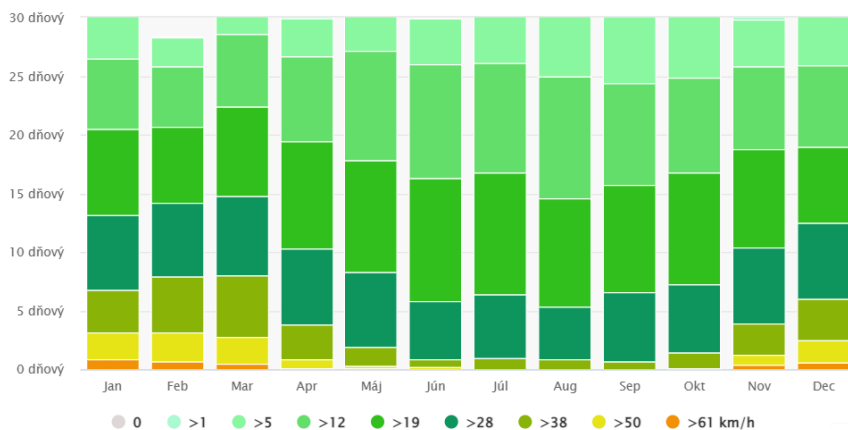

Obrázok: Priemerný objem zrážok a suchých dní v jednotlivých mesiacoch roka (30 ročný priemer)
 Zdroj: 10.8.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Zrážkové pomery

Ďalšou charakteristickou črtou roviny je jej suchosť. Priemerný úhrn zrážok za rok kolíše väčšinou od 650 po 550 mm, čo je najmenej na Slovensku. V plošnom rozložení zrážok v nížine sa prejavuje zákonitosť, že ich množstvo sa postupne zvyšuje smerom ku pohoriam. Je spôsobené nielen stúpaním nadmorskej výšky, ale aj vplyvom samotných pohorí. S miernou a nestálou zimou nížiny súvisí, že snehová pokrývka tu nie je stálym alebo pravidelným javom, a aj v najchladnejších zimných mesiacoch sa vyskytujú zrážky často aj vo forme dažďa. Trvalá snehová pokrývka sa vyskytuje obvyčajne až začiatkom januára a končí sa v posledných dňoch toho istého mesiaca. Znamená to, že trvá priemerne 25 – 30 dní, čo je, popri Záhorskej nížine, najmenej na Slovensku (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 14 – 15).

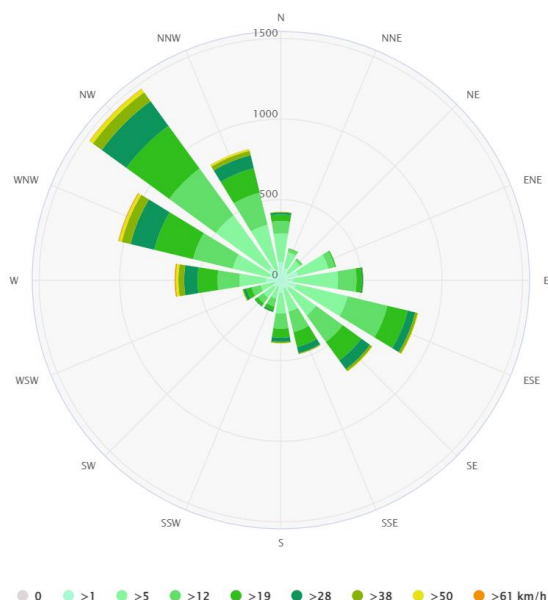
Priemerný počet suchých dní v priebehu roka je cca. 17 - 20 (dní, kedy sa nevyskytnú v oblasti žiadne zrážky).

Obrázok: Počet veterných dní v jednotlivých mesiacoch roka (30 ročný priemer)
 Zdroj: 10.8.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Ako prezentuje predchádzajúci graf, najviac veterných dní sa vyskytuje v mesiacoch december, január, február a marec.

Veterné pomery

Obrázok: Veterná ružica pre Bratislava - Rusovce
 Zdroj: 10.8.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Ako prezentuje predchádzajúca veterná ružica, najsilnejšie a najčastejšie vetry fúkajú zo severo - západnej strany.

2.1.4. Technická infraštruktúra

Mestská časť je plne elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v mestskej časti vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný skupinový vodovod. Mestská časť má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Pokrytie mobilných operátorov je nedostatočné T - mobile 90 %, Orange 100 % a O2/4ka cca. 90 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet čiastočne prostredníctvom optickej siete (niektoré ulice nie sú pokryté) a 4G siete.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblová televízia	ano/nie	áno	áno

Verejný vodovod	pokrytie v %	95,99	98
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	Rusovce - Ostrovné lúčky – Mokrad', Vodný zdroj Rusovce	
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	50	70
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	86,58	98
Rozvodná sieť plynu	ano/nie	áno	áno
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/4G	áno	áno
	Optická sieť	áno	áno
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	áno	áno
internetová kaviareň	ano/nie	áno	áno
pokrytie signálom Orange	%	100 %	100 %
pokrytie signálom T-mobile	%	90 %	100 %
pokrytie signálom O2, 4ka	%	90 %	100 %
verejné studne	ano/nie	17	17
pramene pitnej vody	ano/nie	áno	áno
vodojemy	ano/nie	áno	áno
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	áno	áno
cintorín	počet	áno	áno
dom smútku	počet	áno	áno

Zdroj: MÚ Bratislava - Rusovce , 2021

Mestská časť má samostatný vodovodný systém, podobne ako majú MČ Jarovce a Čunovo. Voda dodávaná do siete je prostredníctvom studní odoberaná zo štrkopieskových vrstiev v pririečnej zóne rieky Dunaj. Voda je postupne prečerpávaná do jednotlivých tlakových pásiem, pričom územie mestskej časti je vzhľadom na svoju členitosť rozdelené do tlakových pásiem. Akumulačný objem v mestskej časti predstavuje 200 m³. Sieť verejného vodovodu na území je veľmi rôznorodá či už z hľadiska priemerov potrubí, materiálového zloženia príp. ďalších aspektov. Profily jednotlivých potrubí sú dané funkciou a významom toho ktorého vedenia. Nadradenú sieť tvoria výtlačné, zásobné a prepojovacie potrubia profilov DN 600 až 1400 mm. Zväčša ide o potrubia ktorými je voda dopravovaná z vodných zdrojov do uzlových bodov, čerpacích staníc a vodojemov resp. z vodojemov do spotrebiska. Sieť hlavných zásobných potrubí je profilov DN 300 až 600 mm. Najnižšiu kategóriu (okrem vodovodných prípojok) tvorí uličná vodovodná sieť profilov DN 80 až 200 mm. Z hľadiska materiálového zloženia má absolútnu prevahu liatina. Výtlačné potrubia resp. potrubia väčších profilov sú ocelové. Najmenší podiel majú potrubia z PVC vzhľadom na to, že tento materiál sa začal používať iba v nedávnej minulosti. Pri výstavbe nových vodovodov dominuje PVC a tvárna liatina. Zásobnú sieť obcí tvoria prevažne vodovody DN 100 a 150 mm, okrem prívodu z Rusoviec do Jaroviec, ktoré má priemer DN 200 mm (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislavy, 2010, s.193-195).

Vodný zdroj Rusovce

Vodný zdroj sa nachádza severne od zastavanej časti obce. Voda dopravovaná cez spotrebisko do vežového vodojemu o objeme 200 m³. Na tento vodovodný systém sú napojené obce Rusovce a Jarovce.

Vodný zdroj Rusovce - Ostrovné lúčky – Mokrad'

Vodný zdroj R - OL - M sa nachádza v pririečnej zóne Dunaja na území MČ Rusovce a Čunovo. Na vodnom zdroji je vybudovaných 23 širokopriemerových vŕtaných studní. Zo studní je voda výtlačnými čerpadlami dopravovaná do vyrovnávacích nádrží o objeme 2 x 1300 m³ a ďalej potrubiami 2 x DN 1400 do ČS Petržalka na Starohájskej ulici. Vzhľadom na vysoký obsah mangánu je voda upravovaná technológiou VYREDOX (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislavy, 2010, s.192-193).

Tento veľkokapacitný vodný zdroj je v súčasnosti dobudovaný, avšak využíva sa len 17 studní o celkovej výdatnosti 1 670 l.s-1. Po definitívnom technologickom dobudovaní bude možné zo zdroja dodávať 2 140 l.s-1. Kvalita pitnej vody zodpovedá požiadavkám pre pitnú vodu s výnimkou obsahu mangánu a železa a tiež nízkeho obsahu nasýtenia vody kyslíkom. Z uvedených dôvodov je voda upravovaná v horninovom prostredí. Vzhľadom na možnosť ďalšieho rozšírenia a zvýšenia kapacity VZ Ostrovné lúčky - Mokrad' treba zdôrazniť potrebu jeho dôslednej ochrany. Potenciálne ohrozenie kvality vody tohoto VZ spočíva v nedobudovaní stokovej siete, ktorá by odvádzala odpadové vody z Jaroviec, Rusoviec a Čunova (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislavy, 2010, s.264).

Neverejné vodovody pre poľnohospodárstvo

Rozsiahly systém závlah sa nachádza v katastroch MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. Sú zásobované z dvoch ČS Nachádzajúcich sa na pravom brehu Dunaja. ČS s kapacitou 1400 l/s je umiestnená pri Jarovskom ramene a voda je z nej dopravovaná potrubím DN 1000 mm do oblasti Jarovce -

Rusovce. Z nižšie položenej ČS s kapacitou 500 l/s je voda dodávaná potrubím DN 700 do oblasti Čunova (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislavy, 2010, s.197).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 1316 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 32 domov.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	1316	95,99
v dome - vlastná	32	2,33
mimo domu - z verejnej siete	6	0,44
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	0	0,00
nezistený	17	1,24
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V mestskej časti je vybudovaná kanalizačná sieť. Je súčasťou pravobrežného kanalizačného systému. Systém pokrýva územie Petržalky a zadunajských mestských častí Rusovce, Jarovce a Čunovo. Kostrou systému sú zberače A, B, C. Zberač A a jeho prítoky odvodňujú oblasť centra, Ovsíšť'a, Starého hája, Zrkadlového hája a Draždiakov. Zberač B s prítokmi odvodňuje územie západne a južne od Chorvátskeho ramena po úroveň diaľnice D2 a Janíkovho dvora, t.j. oblasť Incheby, Pečnianskeho lesa, Malého centra, Kapitulskeho poľa, Dvorov, Lúk, Janíkovho dvora. Zberač C odvodňuje oblasť medzi Lúkami a ČOV, územia mestských častí Rusovce, Jarovce, Čunovo. Vzhľadom na jeho vedenie proti sklonu územia je na jeho trase vybudovaná kaskáda čerpacích staníc. Petržalský kanalizačný systém je jednotnej sústavy. Výnimkou je stoková sieť MČ Rusovce, Jarovce a Čunovo, kde sa buduje splašková kanalizácia. V Rusovciach sa rieši celoplošné dobudovanie stokovej siete systému zberača C v celom intraviláne, v územiach existujúcej aj pripravovanej zástavby. S výnimkou oblasti Balkánskej ul., kde je kanalizácia jednotnej sústavy, sa na ostatnom území rieši výstavba splaškovej kanalizácie. Zo zástavby na zníženom území sa rieši prečerpávanie splaškov do hlavných zberačov lokálnymi čerpacími stanicami. Okrem iného aj z rekreačnej oblasti okolo Rusovského jazera, z rozvojových území na severe a juhu Rusoviec (PHRSR, 2017).

Až 519 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť (94,36 %). Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 2,18 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	155	11,31
prípojka na kanalizačnú sieť	1187	86,58
domáca čistička odpadových vôd	7	0,51
bez kanalizácie	6	0,44
nezistený	16	1,17
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V mestskej časti je budovaná rozvodná sieť plynu. VTL plynovod DN 500 smerujúci cez Prístavný most do Petržalky zásobuje ORS pod Prístavným mostom, pokračuje VTL DN 300 smerujúcej do južnej časti Petržalky. Uvedený VTL DN 300 vedený pozdĺž Dolnozemskej ul. prechádza až do Jaroviec, kde zásobuje VTL RS Jarovce, ktorá vykrýva potrebu plynu MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. MČ Rusovce je zásobovaná kombinovanou plynovodnou sieťou. Hlavným zásobovacím plynovodom je STL plynovod DN 200, PN 0,3 MPa z Jaroviec. Aj zastavané územie je z väčšej časti zásobovaná STL rozvodmi plynu (PHRSR, 2017).

Celkovo 87,82 % domácností bolo napojených na rozvodnú sieť plynu.

Domový fond - zásobovanie plynom

plynofikácia	počet	podiel (%)
áno	1216	88,69
nie	139	10,14
nezistené	16	1,17
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Elektrické rozvody vysokého napätia (VN) sú vedené na betónových stĺpoch. Rozvody VN 22 KV sú ukončené trafostanicami, z ktorých sú napájané jednotlivé m.č.. Jednotlivé úseky napájajúce m.č. elektrickou energiou sú zokruhované.

Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0,4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice pre zásobovanie obce sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS na dostatočnej kapacite a ďalší prírastok ich zaťaženia nie je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušnými vedeniami NN a to holými vodičmi AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe.

Doprava

Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Sídelnú štruktúru m.č. v minulosti aj dnes výrazne ovplyvňujú dopravné líniové trasy: cesta I/2 triedy prechádzajúca zastavaným územím m.č. a rozdeľujúca m.č. na dve časti tvorí hlavnú dopravnú aj urbanistickú os m.č. a do značnej miery ovplyvnila územný rozvoj m.č. – v minulosti sa osídlenie formovalo pozdĺž tejto osi - obslužná komunikácia Bratislava-Rusovce-m.č..

Kombinovaná doprava znamená prepravu tovarov prostredníctvom viacerých dopravných systémov, pričom hlavným cieľom je maximálne využiť ekologické formy dopravy (železnica, voda) a minimalizovať cestnú dopravu. Infraštruktúru kombinovanej dopravy tvoria terminály, železničné trate a prípojné cestné komunikácie. V zmysle Dohody AGTC (o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy) boli do trás železničnej dopravy zaradené nasledujúce trate prechádzajúce územím Rusoviec: Trasa C - E 61, Břeclav - Kúty - Bratislava - Galanta - Nové Zámky - Komárno - Komárom, resp. - Bratislava - Rusovce – Rajka (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislavy, 2010, s.189).

Štátne cesty

Automobilovú dopravu v riešenom území zabezpečuje št. cesty I/2 a sieť miestnych komunikácií v m.č.. Štátna cesta I/2 prechádza ako intavilánová komunikácia stredom m.č.. Ochranné pásmo št. cesty I/2 je 50 m od osi vozovky, v zastavanom území m.č. sa ochranné pásmo neuplatňuje. Ostatné cesty v riešenom území tvoria sieť miestnych komunikácií v m.č. Bratislava-Rusovce. Väčšinou sú to intravilánové komunikácie s asfaltovým resp. betónovým krytom s chodníkmi. Cesta č. 2 spája Bratislavu s Maďarskou republikou (cez hraničný prechod Rusovce – Rajka). Alternatívne cestné spojenie je diaľnicou D2 (cez diaľničný zjazd pri mestskej časti Jarovce).

Pre mestskú časť je dôležitá aj cesta III triedy. Cesta III. triedy číslo 1020 (III/1020, staré číslo III/002046 alebo skrátené III/00246) spája bratislavskú mestskú časť Jarovce s cestou I/2 z východnej strany a s rakúskou mestskou časťou Kittsee zo západnej strany. Pred vybudovaním

diaľničného hraničného priechodu Jarovce-Kittsee (D4/A6) slúžila aj ako cestný hraničený priechod. Po vybudovaní diaľnice D4 bola jej časť preložená tak, aby nekolidovala s vetvami diaľničnej križovatky D2/D4 Bratislava-Jarovce. Väčšinu cesty spravuje Magistrát hlavného mestského časti SR Bratislavy, okrem krátkeho 152 m dlhého úseku na území bývalej colnice, ktorú spravuje Colný úrad. Cesta začína na križovatke s cestou I/2 medzi Petržalkou a **Rusovcami**. Ďalej prekonáva úroveň železničnú trať, za ktorou nasleduje križovatka s vetvou diaľničnej križovatky D2/D4 Bratislava-Jarovce. Následne vchádza do Jaroviec, v strede ktorých ostro odbočuje na severozápad. Nadjazdom prekonáva diaľnicu D4 a ďalej pokračuje až k železničnej stanici v obci Kittsee na ulicu Untere Hauptstraße, kde končí (20.10.2015, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_III._triedy_002046_\(Slovensko\)\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_III._triedy_002046_(Slovensko)))).

Miestne komunikácie - Komunikácie obslužené tr. C2, C3 a D1

Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca 27 km. Tieto dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií m.č. dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto dosahujú šírku 6,5 - 7,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení.

Hromadná doprava

Autobusová doprava je zabezpečovaná linkami SAD a MHD. V m.č. sa nachádza niekoľko autobusových zástaviek. Premávajú tu autobusy mestskej hromadnej dopravy č. 90, 91, 191 a 801 (medzištátna linka do maďarskej Rajky) a nočná linka N91. Okrem MHD sú Rusovce obsluhované aj prímestskými autobusmi prevádzkovanými SAD Dunajská Streda (20.10.2015, <http://www.sadds.sk/files/201413.pdf>).

Železničná doprava

Cez Rusovce prechádza železničná trať č. 132 Bratislava – Rusovce – Rajka (MÁV). Nachádza sa tu aj železničná stanica. Osobná doprava na tejto trati je momentálne zastavená (20.10.2015, http://www.zsr.sk/slovensky/cestovny-poriadok-2014-2015.html?page_id=3404).

Nemotoristická doprava

Pešia doprava v m.č. je riešená chodníkmi pozdĺž väčšiny miestnych komunikácií. Chodníky sú dostatočne široké, ale pri krížení s komunikáciami na nich sú čiastočne vybudované bezbariérové úpravy. Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu m.č. – miestny úrad, pokračujúc smerom k susedným Jarovciam, Čuňovu, prípadne cieľom v prírode za mestskou časťou smerom k Dunaju. Tam už po existujúcich poľných cestách pokračujú cyklotrasy ako obojsmerné.

Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu mestského časti.

Parkovanie

Na území m.č. sú vybudované odstavné plochy v centre m.č. pred budovami Miestneho úradu a námestí a pred kultúrnym domom. Pred obchodnými jednotkami je k dispozícii dostatok parkovacích miest a rovnako aj pred športovou infraštruktúrou. Tieto plochy súčasne slúžia aj pre peší pohyb, čo vyplýva z relatívne nízkej hustoty premávky motorových vozidiel. Odstavovanie motorových vozidiel sa uskutočňuje na okrajoch miestnych komunikácií a na spevnených viacúčelových plochách, najmä pred

niektorými objektmi občianskej vybavenosti. Ďalšie odstavné plochy sú na súkromných pozemkoch pred rodinnými domami.

Cyklistická doprava.

Cyklistická doprava má v riešenom území potenciál plniť jednak funkciu lokálnej alternatívnej dopravy, ako aj z hľadiska rekreácie (cykloturistika, poznávací turistika). Vymedzené cyklistické chodníky sú na území m.č. vybudované.

2.2. Popis lokality

2.2.1. Alokácia

Bratislava – mestská časť Rusovce (iné názvy: Bratislava-Rusovce, Mestská časť Rusovce, Rusovce; maď. Oroszvár, nem. Karlburg, chorv. Rosvar) sú mestská časť Bratislavy na pravom brehu Dunaja, južne od mestskej časti Petržalka v okrese Bratislava V. Rusovce sú najväčšou bratislavskou mestskou časťou na juh od Petržalky a svojím charakterom pripomínajú menšie mesto. Rusovce sú spolu so susediacou mestskou časťou Čunovom najjužnejšie položenou mestskou aglomeráciou Bratislavy. Katastrálne územie Rusoviec sa rozkladá v rovine, zo severovýchodu ohraničené tokom rieky Dunaj (resp. hrušovskou zdržou). Kataster na tomto území zasahuje do jedinečnej prírodnej rezervácie – Chránenej krajinskej oblasti Dunajské luhy; nájdeme tu zaujímavé výtvyry – Rusovské rameno a Rusovské jazero. Vďaka tomu sú Rusovce pomerne obľúbenou a vyhľadávanou rekreačnou lokalitou (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

2.2.2. Reliéf, geomorfológia, geológia

Geomorfológia

Podunajská nížina a jej celok Podunajská rovina je z geomorfologického hľadiska jednou z významných nížinných častí Slovenska, ktorá patrí do Alpsko – himalájskej sústavy. Následne sa zaraďuje do subprovincie Malej dunajskej kotliny. Skladá sa z dvoch vzájomne odlišných častí. Nižší stupeň (ktorého súčasťou je aj mestská časť Bratislava – Rusovce) sa nazýva Podunajská rovina (niva Dunaja a príslušných riek) a vyšší stupeň, ktorý dosahuje výšku od 150 do 300 m. n. m. predstavuje Podunajská pahorkatina (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961, s. 41). Je rozsiahlejšia než Podunajská rovina. Horné časti pahorkatín sú ploché a sú tvorené súvislou vrstvou spraše. Smerom k pohoriam sú pahorkatiny vyššie a potoky ich prerezávajú hlbokými hrebeňmi.

Geologické pomery

Mestská časť je súčasťou Podunajskej roviny. Podunajskú rovinu tvoria riečne akumulácie Dunaja a jeho prítokov, ktoré sú miestami prikrývané viatymi pieskmi, alebo piesčitými sprašami. Najviac sedimentov doniesol a uložil Dunaj, ktorý tu vytvoril rozsiahlu nivu so šírkou až 30 km. Uložil mohutný agradačný val, na ktorom sa rozvetvuje do spleti svojich ramien. V pleistocéne tiekol Dunaj približne stredom Žitného ostrova, potom však z neho skĺzol a oddelil sa Malý Dunaj, čím vznikol Žitný ostrov. Starý agradačný val bol sčasti pokrytý viatymi pieskmi. Viac vyvýšená os valu je suchšia, tvorí poľnohospodárske jadro územia a z toho dôvodu je tu sústredených veľa obcí. Aj súčasné toky (Dunaj a Malý Dunaj) si vytvárajú svoje agradačné valy a tak prikrývajú okrajové časti „starého“ valu Dunaja. Najnižšie časti územia Pd n sa tak nachádzajú medzi okrajmi starého a nových valov. Podzemná voda vystupuje tesne pod povrch, alebo až úplne na povrch – je tu veľa močiarov (najmä v dolnej časti Pd r), keďže povrch Žitného ostrova v smere toku Dunaja - od Bratislavy ku Komárnu dosť výrazne klesá. K agradačnému valu Malého Dunaja sa primkávajú aj agradačné valy dolných tokov Žitavy, Dunaja a najmä Váhu, ktorého niva tu dosahuje šírku až 15 km. Podstatnú časť riečnych uložení v Podunajskej rovine tvoria štrky a piesky. Keďže stredná a dolná časť Žitného ostrova ešte aj dnes sústavne poklesáva, ich celková mocnosť (hrúbka) dosahuje niekoľko sto metrov. V štrkoch sa nachádzajú najväčšie zásoby kvalitnej pitnej vody v strednej Európe. Pre inundačné (záplavové) územie Dunaja sú typické lužné lesy (hlavne vrbovo-topolové s jelšami, dubmi, jaseňmi, hrabmi, brestmi a drieňmi), ktorých sa tu nachádza podstatne viac ako pri iných riekach. Ich rozšírenie je spôsobené režimom prietoku riek: Dunaj má na rozdiel od iných slovenských riek najviac vody v júni – júli, keď sa v Alpách topia snehy a ľadovce. Záplavy tak nastávajú až počas vegetačného obdobia, a

keďže zaplavované územia neboli vhodné na poľnohospodárske účely (poľa, lúky, pasienky), bolo nutné ich ponechať „napospas“ lesu (20.10.2015, <http://www.fberg.tuke.sk/kg/predmety/geomorfologia/6.doc>).

Geologický vývoj

Podunajská rovina, ako súčasť Podunajskej nížiny je časťou rozsiahlej Komárňanskej panvy (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 8). Vznik tejto panvy súvisí s horotvornými procesmi odohrávajúcimi sa v starších, ale najmä v mladších tretohorách. Počas tretohôr sa na území nížiny striedala súš s morom. V mladších tretohorách centrálna časť dnešnej nížiny začala poklesávať a celá nížina bola postupne zaliata morskými vodami. Vnútrozemské sily, ktoré podmienili pokles nížiny, vyvolali aj mohutnú sopečnú činnosť na jej severnom a východnom okraji. Koncom miocénu sa prostredníctvom horotvorných procesov stáva územie nížiny znovu súšou ale následne bolo znova zaliata vodou, čo pretrvalo až do panónu. Vo vode boli uložené mocné vrstvy štrkov, pieskov, pieskocov, slieňov, vápencov i iných hornín. Tiež pretrvávala aj vulkanická činnosť (Novotová, A, 2008, s.10). Na konci tretohôr sa začala formovať dnešná riečna sieť. V staršom období štvrtohôr (pleistocén) bol vývoj nížiny významne ovplyvnený klimatickými zmenami – striedanie ľadových (glaciálnych) a medziľadových (interglaciálnych) dôb. V ľadových dobách územie Slovenska (okrem najvyšších častí vysokých pohorí) ľadovce nepokrývali. Na svahoch dochádzalo k soliflukcii – tečeniu pôdy, ktorá sa v tomto období veľkou mierou podieľala na modelácii reliéfu. Do riek sa dostávalo veľké množstvo materiálu, ktoré sa pri zmenšení spádu v nížine nemohlo ďalej transportovať (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 10 – 11). Akumuláciou riečnych štrkov, pieskov a hĺn sa postupne utvárala aj Podunajská rovina (Novotová, A, 2008, s.10).

2.3. Demografický vývoj

V mestskej časti žije 86,53 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 42,3 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru obyvateľov mestskej časti podľa pohlavia v roku 2022. Najviac obyvateľov je vo vekovej skupine od 40 do 44 rokov v prípade mužov a ako aj v prípade žien.

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. (Osoba)

	2022		Spolu	rozdiel	Muži / ženy
	Muži	Ženy			
Spolu	2170	2289	4459	-119	
4 roky alebo menej	109	105	214	4	
Od 5 do 9 rokov	174	171	345	3	
Od 10 do 14 rokov	173	167	340	6	
Od 15 do 19 rokov	137	113	250	24	
Od 20 do 24 rokov	92	89	181	3	
Od 25 do 29 rokov	94	76	170	18	
Od 30 do 34 rokov	96	121	217	-25	
Od 35 do 39 rokov	132	192	324	-60	
Od 40 do 44 rokov	225	241	466	-16	
Od 45 do 49 rokov	214	229	443	-15	
Od 50 do 54 rokov	178	143	321	35	
Od 55 do 59 rokov	119	124	243	-5	
Od 60 do 64 rokov	120	140	260	-20	
Od 65 do 69 rokov	131	147	278	-16	
Od 70 do 74 rokov	86	96	182	-10	
Od 75 do 79 rokov	42	58	100	-16	
Od 80 do 84 rokov	30	46	76	-16	
Od 85 do 89 rokov	10	20	30	-10	
Od 90 do 94 rokov	2	7	9	-5	
Od 95 do 99 rokov	4	2	6	2	
Od 100 do 104 rokov	2	2	4	0	

Zdroj: ŠÚSR, 2022, DataCubes

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v mestskej časti Bratislava - Rusovce v roku 2022.

Bývajúce obyvateľstvo v mestskej časti Bratislava - Rusovce (rok 2022)						
	spolu	ženy	0-14	15-65	66+	
MČ Bratislava - Rusovce	4459	2289	899	2875	685	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2023,

V roku 2022 žilo v mestskej časti celkovo 4459 obyvateľov. V tomto roku žilo v mestskej časti 2289 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 2875. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mestskej časti Bratislava - Rusovce podľa vierovyznania v roku 2021. Mestská časť je podľa kritéria vierovyznania homogénna s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckej cirkvi (42,39 %). Pri 5,40 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 43,85 % obyvateľov. K evanjelickej cirkvi sa hlási 4,30 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania 2021			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Rímskokatolícka cirkev	1860	42,39	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	177	4,30	
Gréckokatolícka cirkev	67	1,53	
Reformovaná kresťanská cirkev	18	0,41	
Pravoslávna cirkev	21	0,48	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	5	0,11	
iné	95	2,16	
bez vyznania	1924	43,85	
nezistené	221	5,40	
Spolu	4388		

Zdroj: 2.8.2023, http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 86,53 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti 2021			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Slovenská	3797	86,53	
Maďarská	238	5,42	
Rómska	0	0,00	
Rusínska	3	0,07	
Ukrajinská	9	0,21	
Česká	34	0,77	
Nemecká	18	0,41	
Moravská	0	0,00	
Poľská	3	0,07	
Ruská	9	0,21	
Ostatné	56	1,28	
Nezistené	221	5,40	

Zdroj: 2.8.2023, http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_narodnost_2021.php?kod_obce=508497

V mestskej časti Bratislava - Rusovce žije podľa oficiálnej štatistiky cca. 0,21 % ruskej a ukrajinskej národnosti a 5,42 % obyvateľov maďarskej národnosti. Početnú skupinu tvorili obyvatelia českej národnosti (34 osôb) Pri 221 obyvateľoch nebola zistená národnosť. V rámci okresu mierne stúpa počet obyvateľov slovenskej národnosti.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	111124	111021	111001	110888	110753	110801	110942	112339	112688	122296	122348
Slovenská	101743	101216	101231	100985	100800	100826	100987	102216	102524	106453	106604
Maďarská	3966	4007	3990	3996	4008	3975	3943	3967	3972	3037	3021
Rómska	94	94	94	93	93	93	94	94	93	67	63

Rusínska	201	200	200	201	202	204	209	208	209	184	171
Ukrajinská	132	188	196	215	225	242	250	274	317	286	338
Česká	1251	1330	1333	1359	1377	1362	1365	1377	1371	1113	1137
Nemecká	191	267	271	278	278	287	286	292	290	122	125
Poľská	127	176	179	190	194	195	198	202	203	125	132
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	327	320
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	0	0	62	77
Ruská	114	161	165	171	179	184	184	191	202	183	219
Židovská	36	32	32	33	33	34	34	34	33	22	22
Moravská	187	182	182	182	180	179	176	174	174	56	56
Bulharská	74	115	114	120	129	133	136	138	143	70	78
Sliezka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7
Grécka	2	5	5	10	12	13	13	19	19	25	30
Rumunská	27	81	81	95	94	96	100	105	106	31	37
Rakúska	25	106	110	121	122	125	125	128	135	41	46
Vietnamská	22	24	24	25	25	25	26	26	27	16	16
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	57	67
Iná a nezistená	2932	2837	2794	2814	2802	2828	2816	2894	2870	9834	9565

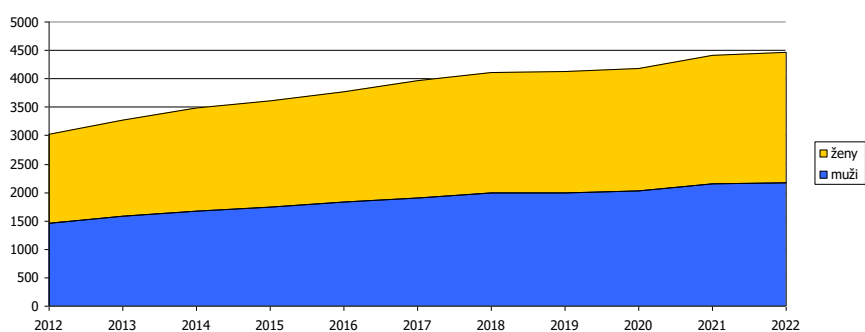
Zdroj: ŠÚSR, 2012 - 2022, DataCubes

2.3.1. Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade mestskej časti Bratislava - Rusovce bol zaznamenaný výrazný nárast počtu obyvateľov. Nárast obyvateľov je spôsobený samotnou alokáciou mestskej časti, ako aj jej pozíciou s charakterom vidieckeho bývania v bezprostrednej blízkosti ostatných, ekonomicky silných mestských častí hlavného mestskej časti, ktoré tvoria základ pracovných trhov tunajších obyvateľov.

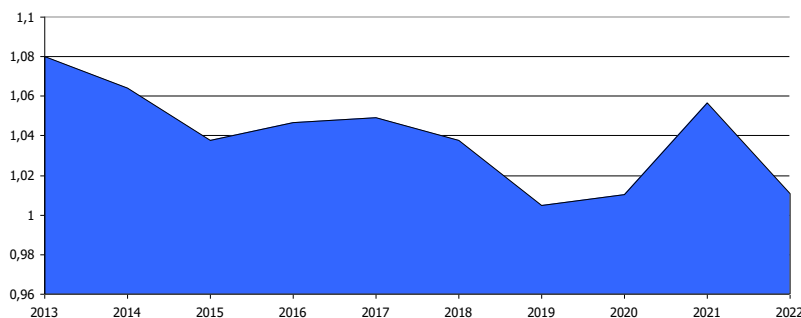
Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
MČ B - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
k 1.1.	2891	3027	3269	3479	3610	3778	3964	4114	4133	4388	4411
k 30.6.	2959	3148	3374	3545	3694	3871	4039	4124	4154	4400	4435
k 31.12.	3027	3269	3479	3610	3778	3964	4114	4133	4175	4411	4459
muži	1457	1576	1679	1745	1830	1906	1993	1998	2020	2154	2170
ženy	1570	1693	1800	1865	1948	2058	2121	2135	2155	2257	2289
Index	-	1,080	1,064	1,038	1,047	1,049	1,038	1,005	1,010	1,057	1,011
Priemer Ix											1,040

Zdroj: ŠÚSR, 2012 - 2022, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien

Zdroj: ŠÚSR, 2012 - 2022, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v mestskej časti
Zdroj: ŠÚSR, 2012 - 2022, DataCubes

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov stúpol o 183 (+ 147,307 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,040, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 4,272 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2013 a 2021, kedy stúpol počet obyvateľov o 242 a 236 osôb. K rokom s najnižším nárastom obyvateľstva patril rok 2019 a 2020 kedy stúpol počet obyvateľov o 19 a 42 osôb. V sledovanom období došlo k vysokému nárastu počtu obyvateľov aj v roku 2014 - nárast o 210 obyvateľov.

2.3.2. Prirodzený prírastok a úbytok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v celom okrese, ako aj prirodzený prírastok v samotnej mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Prirodzený prírastok											
M.Č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HMPP	6,63	5,95	6,32	5,93	5,26	5,6	5,2	4,13	3,22	0,6	1,41
prirodzený prírastok	3	18	14	15	34	25	17	15	4	-5	-4
hrubá miera pr. príř.	1,01	5,72	4,15	4,23	9,2	6,46	4,21	3,64	0,96	-1,14	-0,9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

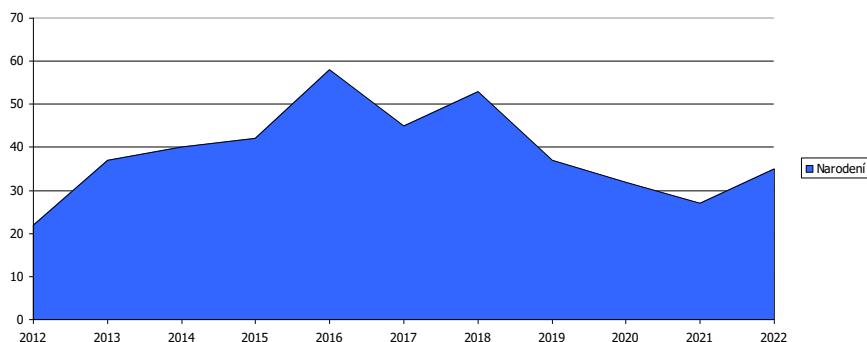
Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese Bratislava V v sledovanom období vykazuje v každom roku pozitívny trend. Pozitívna hodnota v mestskej časti Bratislava - Rusovce nebola zaznamenaná vždy okrem rokov 2021 a 2022. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2021 a to 5 osôb.

2.3.3. Pôrodnosť

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za mestskú časť Bratislava - Rusovce. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2017, kedy hrubá miera dosiahla 13,87. Do roku 2021 klesol počet na 10,44. Najvyšší počet živonarodených v mestskej časti Bratislava - Rusovce bol evidovaný v roku 2016 a to 58 osôb.

Počet živonarodených											
M.Č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	12,96	12,81	13,64	13,35	13,17	13,87	13,49	12,22	11,93	10,99	10,44
Narodení	22	37	40	42	58	45	53	37	32	27	35
Živonarodení	22	37	40	42	58	45	53	37	32	27	34
hrubá miera živorod.	7,43	11,75	11,86	11,85	15,7	11,62	13,12	8,97	7,7	6,14	7,67

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obrázok: Vývoj počtu narodených
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade štatistiky mestskej časti. Aj keď z hľadiska trendu počet potratov v mestskej časti stúpa aj klesá. Najviac potratov bolo zaznamenaných v období rokov 2014 a 2015. Celkovo sa hodnoty nachádzajú vždy pod okresnými štatistikami. Do roku 2018 dochádzalo zväčša k znižovaniu počtu potratov, čo súviselo so zlepšovaním ekonomickej situácie.

Počet potratov											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
M.Č.Bratislava - Rusovce											
okr. Bratislava V HM	4	3,75	4,16	3,74	3,57	3,91	2,98	2,82	2,36	1,93	1,73
Potratovosť	6	8	11	9	6	6	8	4	4	6	3
hrubá miera potratovosti	2,03	2,54	3,26	2,54	1,62	1,55	1,98	0,97	0,96	1,36	0,68
index potratovosti	27,27	21,62	27,5	21,43	10,34	13,33	15,09	10,81	12,5	22,22	8,57
ukončené tehotenstvá	28	45	51	51	64	51	61	41	36	33	38
hrubá miera uk. tehot.	9,46	14,29	15,12	14,39	17,33	13,17	15,1	9,94	8,67	7,5	8,57

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

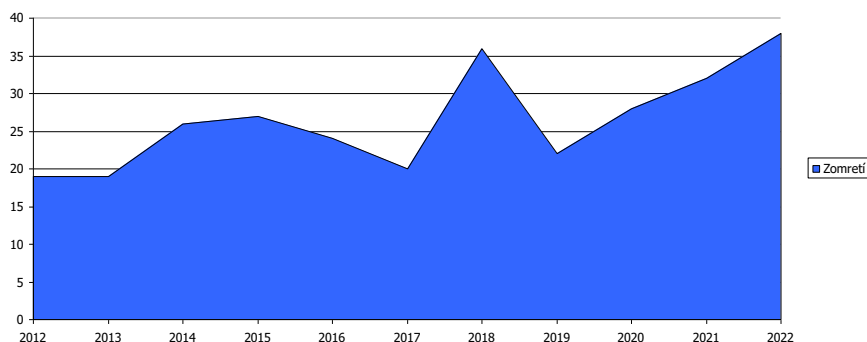
2.3.4. Úmrtnosť

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 8,058 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021.

V mestskej časti Bratislava - Rusovce možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2011 bolo evidovaných 6,42 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2021 to bolo 8,57. V roku 2020 to ale bolo len 7,27 zomretých na 1000 obyvateľov. V roku 2020/2021 boli vyššie hodnoty ovplyvnené aj zhoršením dostupnosti zdravotníckych služieb z dôvodu COVID - 19 opatrení.

Počet zomretých											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
M.Č.Bratislava - Rusovce											
okr. Bratislava V HM	6,33	6,86	7,31	7,42	7,91	8,28	8,3	8,09	8,71	10,4	9,03
Zomretí	19	19	26	27	24	20	36	22	28	32	38
hrubá miera úmrtnosti	6,42	6,04	7,71	7,62	6,5	5,17	8,91	5,34	6,74	7,27	8,57

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obrázok: Vývoj počtu zomretých
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

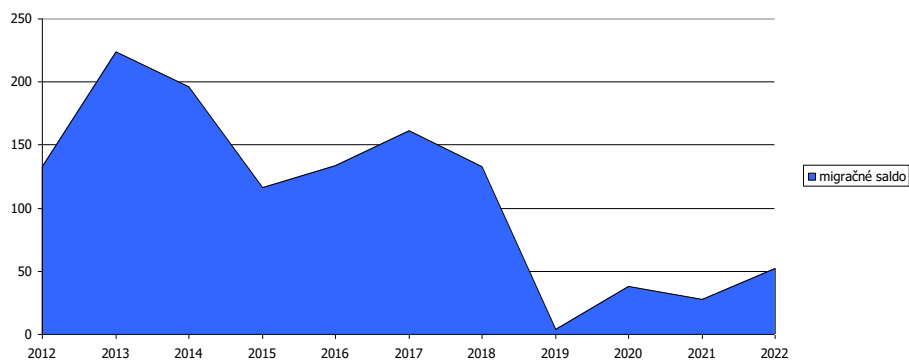
2.3.5. Migrácia

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v mestskej časti pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend. V každom roku sledovaného obdobia presahoval počet vystáňovaných počet prisťahovaných. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2013 - 224 a v roku 2014 - 196. Najnižšie pozitívne saldo bolo zaznamenané v rokoch 2019.

Saldo sťahovania

M.Č.Bratislava-Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	-6,84	-6,88	-6,5	-6,95	-6,48	-5,16	-3,92	8,38	-0,12	-4,13	-0,98
migračné saldo	133	224	196	116	134	161	133	4	38	28	52
hr. miera migr. salda	44,95	71,16	58,09	32,73	36,28	41,59	32,93	0,97	9,15	6,36	11,72

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obrázok: Vývoj migračného salda
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

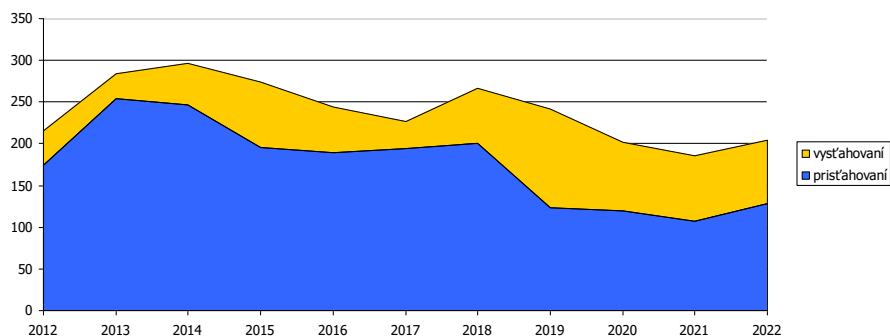
Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za mestskú časť Bratislava - Rusovce . Najvyšší počet obyvateľov migruje do ostatných častí hlavného mesta Bratislavy a mimo územia SR (Rakúsko, Maďarsko).

Migrácia obyvateľstva

M.Č.Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
prisťahovaní	174	254	246	195	189	194	200	123	120	107	128
vystáňovaní	41	30	50	79	55	33	67	119	82	79	76

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obrázok: Vývoj počtu prist'ahovaných a odst'ahovaných v mestskej časti
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V sledovanom období počet vyst'ahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2019 - celkovo až 119 vyst'ahovaných. V roku 2022 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 76. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2013 kedy sa do mestskej časti prist'ahovalo celkovo 254 obyvateľov. Od roku 2019 do roku 2022 možno badať vyrovnaný postupne klesajúci trend.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za mestskú časť. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období takmer kladnú hodnotu v rokoch 2017 až 2020 a v roku 2022.

Celkový prírastok (- úbytok)												
M.Č.Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
okr. Bratislava V HM	-0,21	-0,93	-0,18	-1,02	-1,22	0,43	1,27	12,51	3,1	-3,53	0,43	
celkový prírastok	136	242	210	131	168	186	150	19	42	23	48	
hrubá miera celk. pr.	45,96	76,87	62,24	36,96	45,48	48,05	37,14	4,61	10,11	5,23	10,82	

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Celkový prírastok v mestskej časti vykazuje nerovnomerný trend ale v každom roku vyrovnaný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2013, kedy prírastok obyvateľov dosiahol hodnotu 242. Najnižší prírastok bol zaznamenaný v roku 2019 a to 19 obyvateľov. K stúpajúcemu trendu počtu obyvateľov došlo od roku 2015 do roku 2017, kedy stúpol počet obyvateľov o 131, 168 a 186.

2.3.6. Sobášnosť a rozvodovosť

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v mestskej časti Bratislava - Rusovce . Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2012 pripadalo 7,12. Do roku 2022 bol ich počet na hodnote 6,28.

Počet sobášov												
M.Č.Bratislava-Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
okr. Bratislava V HM	7,12	6,93	7,33	7,83	7,82	7,49	7,48	6,88	5,96	5,48	6,28	
sobášnosť	15	12	26	27	13	22	24	17	20	14	16	
hrubá miera sobášnosti	5,07	3,81	7,71	7,62	3,52	5,68	5,94	4,12	4,81	3,18	3,61	

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v mestskej časti podobná (v priemere o niečo nižšia), ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2015 a 2014. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad aj pod úrovňou okresu. K vyšším počtom došlo v roku 2022a a 2013.

Počet rozvodov												
M.Č.Bratislava-Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
okr. Bratislava V HM	2,59	2,29	1,86	2,46	1,94	2,17	2,03	1,98	1,52	1,02	1,32	
rozvodovosť	3	9	4	3	4	2	2	0	2	6	11	
hrubá miera roz.	1,01	2,86	1,19	0,85	1,08	0,52	0,5	0	0,48	1,36	2,48	
index rozvodovosti	20	75	15,38	11,11	30,77	9,09	8,33	0	10	42,86	68,75	

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

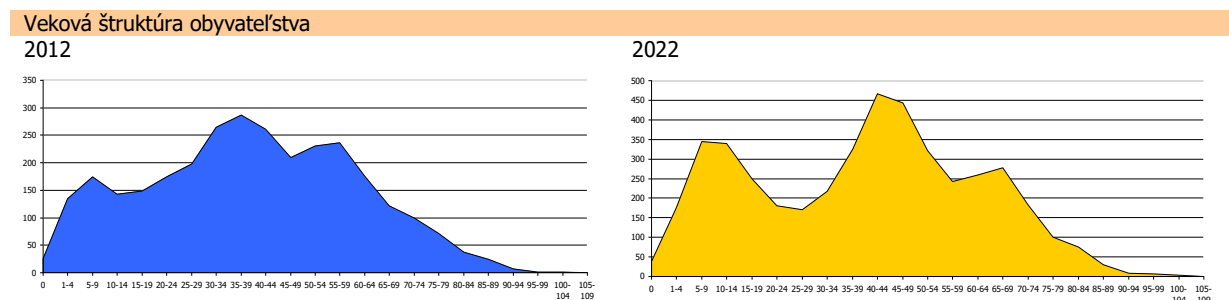
2.3.7. Veková štruktúra

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Spolu	3027	3269	3479	3610	3778	3964	4114	4133	4175	4411	4459	
0	26	38	41	45	59	49	54	39	33	27	38	
1-4	135	169	200	208	210	239	245	231	216	189	176	
5-9	174	193	213	227	254	287	318	319	316	341	345	
10-14	143	151	170	195	209	217	244	256	271	314	340	
15-19	149	151	155	157	167	170	178	197	214	238	250	
20-24	174	176	185	168	166	166	172	174	171	182	181	
25-29	198	220	210	204	205	202	195	193	171	164	170	
30-34	265	294	328	326	303	290	278	232	224	240	217	
35-39	287	319	339	348	372	402	414	407	388	369	324	
40-44	261	299	315	356	374	399	405	413	418	454	466	
45-49	209	219	244	256	285	305	348	358	392	430	443	
50-54	231	216	219	218	219	228	240	265	271	305	321	
55-59	237	257	256	249	253	253	230	222	217	232	243	
60-64	176	198	221	251	264	279	285	272	270	268	260	
65-69	122	118	132	148	176	189	211	238	258	269	278	
70-74	99	108	101	98	91	110	110	125	145	175	182	
75-79	71	64	72	70	80	86	96	89	86	90	100	
80-84	37	47	47	55	59	53	46	53	57	74	76	
85-89	24	22	20	20	17	25	28	33	39	34	30	
90-94	7	8	9	7	10	9	10	9	8	7	9	
95-99	1	1	1	3	4	4	5	6	5	8	6	
100-104	1	1	1	1	1	1	1	1	4	1	4	
105-109	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 40 - 49. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v mestskej časti Bratislava - Rusovce .

Prognózy

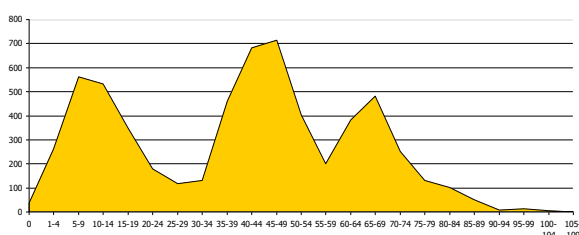
V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov hlavne v produktívnom veku. Nárast však nebude taký intenzívny (lineárna extrapolácia)

nezohľadňuje absorpčnú kapacitu mestskej časti). Do roku 2033 (v prípade, že by sa doterajší trend zachoval), by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 6067 obyvateľov. Mala by sa meniť aj veková štruktúra obyvateľov. K najvyššiemu nárastu by malo dôjsť vo vekovej skupine 60 až 79, ale aj vo vekovej skupine od 35 do 44. V nižších vekových štruktúrach od 5 do 14 bude pravdepodobne zaznamenaný rovnako výrazný nárast. Ostatné vekové skupiny by mali mať rovnomerný a miernejší vývoj.

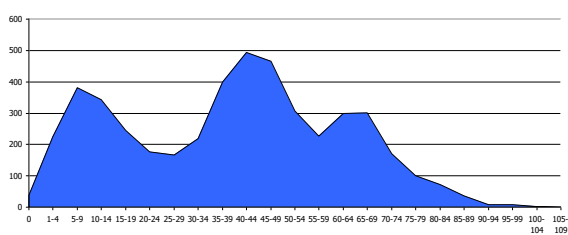
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Spolu	4685	4823	4962	5100	5238	5376	5514	5652	5791	5929	6067
0	39	39	39	39	39	38	38	38	38	37	37
1-4	224	228	232	236	239	243	247	251	254	258	262
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563
10-14	343	362	381	400	419	438	457	476	495	514	533
15-19	245	256	266	276	286	296	306	317	327	337	347
20-24	176	176	177	177	177	178	178	178	179	179	179
25-29	166	161	157	152	147	143	138	133	129	124	119
30-34	219	210	201	192	183	174	165	157	148	139	130
35-39	399	405	411	417	424	430	436	443	449	455	461
40-44	493	512	531	550	569	588	607	626	645	664	683
45-49	466	491	515	540	565	590	614	639	664	689	714
50-54	307	317	327	337	346	356	366	376	386	395	405
55-59	226	224	222	219	217	214	212	210	207	205	202
60-64	299	307	316	324	332	340	349	357	365	374	382
65-69	302	320	338	356	374	392	410	428	446	464	482
70-74	171	179	187	195	203	211	219	227	235	243	251
75-79	101	104	107	110	114	117	120	123	126	129	132
80-84	72	75	78	81	84	87	89	92	95	98	101
85-89	36	37	39	41	42	44	45	47	48	50	52
90-94	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
95-99	8	9	9	10	11	11	12	13	13	14	14
100-104	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5
105-109	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva

2023

2033

Ďalšie demografické charakteristiky

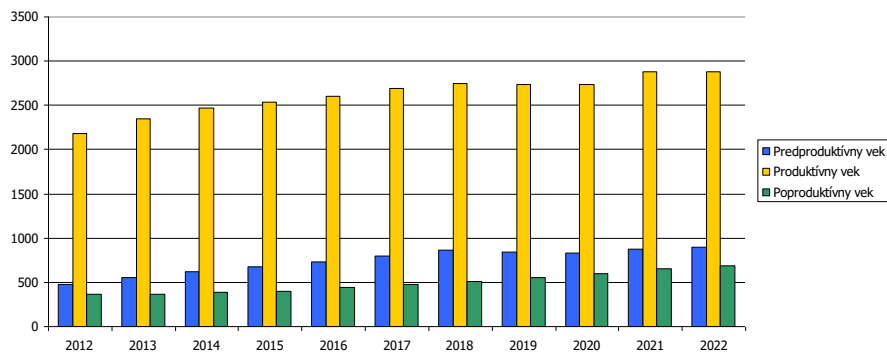
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie stúpol počet obyvateľov poproduktívneho veku o 323. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 421 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal výrazný nárast o 688.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Predproduktívny vek	478	551	624	675	732	792	861	845	836	871	899
Produktívny vek	2187	2349	2472	2533	2608	2694	2745	2733	2736	2882	2875
Poproduktívny vek	362	369	383	402	438	478	508	555	603	658	685

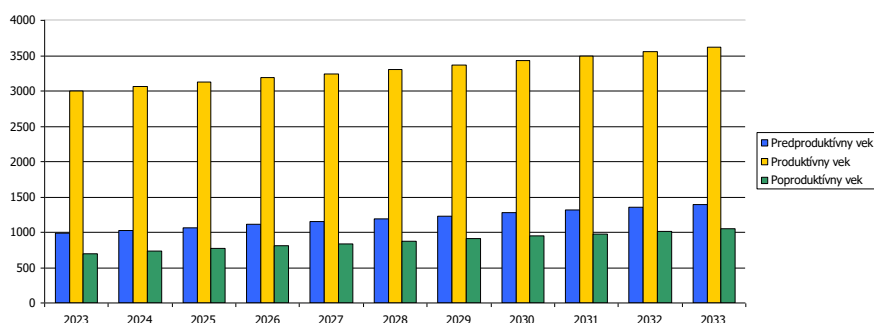
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách produktívneho, poproduktívneho a predproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2033.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2033

Do roku 2033 sa predpokladá nárast obyvateľov rovnako vo vekovej skupine produktívneho, poproduktívneho a predproduktívneho veku. Vo vekovej skupine produktívneho veku sa predpokladá nárast o 627 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2033

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Predproduktívny vek	987	1028	1069	1110	1150	1191	1232	1273	1314	1354	1395
Produktívny vek	2996	3059	3121	3184	3247	3310	3372	3435	3498	3561	3623
Poproduktívny vek	702	737	772	806	841	875	910	945	979	1014	1048

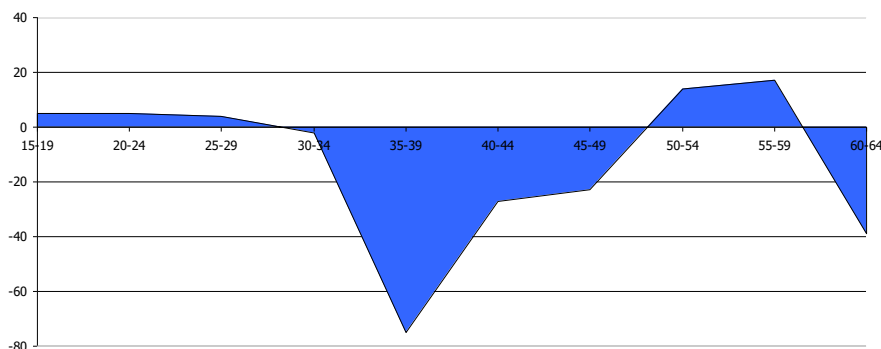
Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 25 do 29 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2012 až 2022 bol zaznamenaný v skupine 30 až 49 rokov a od 60 do 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2012 a 2022

Vek	2012	2022	rozdiel 2022 -2012
15-19		245	250
20-24		176	181
25-29		166	170
30-34		219	217
35-39		399	324
40-44		493	466

45-49	466	443	-23
50-54	307	321	14
55-59	226	243	17
60-64	299	260	-39

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca.

2.3.8. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností

Priemerný čistý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2012 do roku 2022 o 53,04 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na nadpriemernej úrovni.

Čisté peňažné príjmy v Eur											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovenská republika	1 160	1 142	1 143	1 123	1 139	1 158	1 224	1 328	1 406	1 377	1 510
Bratis. kraj (NUTS 2)	1 330	1 227	1 327	1 203	1 338	1 356	1 345	1 488	1 559	1 515	1574
Bratislavský kraj	1 330	1 227	1 327	1 203	1 338	1 356	1 345	1 488	1 559	1 515	1 574
Západné Slovensko	1 135	1 110	1 132	1 107	1 091	1 138	1 214	1 327	1 417	1 384	1493
Trnavský kraj	1 145	1 139	1 158	1 148	1 123	1 183	1 275	1 388	1 499	1 457	1 576
Trenčiansky kraj	1 229	1 170	1 187	1 137	1 113	1 140	1 217	1 317	1 405	1 361	1 458
Nitriansky kraj	1 051	1 037	1 064	1 049	1 047	1 102	1 166	1 289	1 364	1 347	1 454
Stredné Slovensko	1 124	1 149	1 097	1 089	1 090	1 105	1 156	1 262	1 360	1 338	1475
Žilinský kraj	1 190	1 251	1 174	1 157	1 170	1 174	1 240	1 367	1 474	1 436	1 560
Banskobystrický kraj	1 060	1 055	1 026	1 027	1 017	1 042	1 079	1 167	1 257	1 249	1 388
Východné Slovensko	1 151	1 136	1 110	1 137	1 149	1 136	1 241	1 311	1 357	1 335	1527
Prešovský kraj	1 145	1 143	1 154	1 172	1 157	1 177	1 267	1 330	1 352	1 339	1 550
Košický kraj	1 156	1 129	1 070	1 105	1 141	1 098	1 217	1 295	1 362	1 332	1 505

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na stravovanie (cca. 90,33 €) a bývanie (cca. 76,47 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva mestskej časti) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže dôležité pracovné trhy sa nachádzajú mimo mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Čisté peňažné výdavky (od r. 2012) v eurách											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	409,28	421,94	420,62	436,27	436,17	443,53	453,01	460,89	383,18	396,83	439,26
Potraviny a nealko. nápoje	81,92	86,65	87,85	70,43	71,42	74,18	77,4	80,05	81,52	85,81	90,33
Alkoholické nápoje a tabak	10,36	10,94	11,14	11,72	11,94	11,8	12,16	12,36	9,51	9,9	11,48
Odievanie a obuv	18,48	19,12	19,35	21,22	21,31	22,63	22,58	22,84	16,62	17,31	20,06

Bývanie, voda, electr., plyn ...	81,94	84,69	85,16	82,77	82,45	80,39	81,67	84,46	79,49	80,29	76,47
Nábytok, bytové vybavenie...	11,69	12,14	12,21	21,49	21,01	21,02	21,71	21,16	18,2	18,67	22,36
Zdravotníctvo	14,96	15,52	15,85	11,92	12,11	12,66	12,87	13,61	10,62	11,9	19,03
Doprava	33,85	33,28	31,92	44,03	43,39	45,14	46,94	44,39	30,41	30,43	32,21
Pošty a telekomunikácie	20,24	20,25	19,98	23,3	23,27	22,94	22,87	22,8	23,85	24,59	28
Rekreácia a kultúra	39,03	39,59	38,43	30,9	30,89	31,13	31,73	32,21	15,51	15,86	20,9
Vzdelávanie	1,8	1,94	1,57	2,46	2,41	2,45	2,48	2,36	1,21	1,1	1,15
Hotely, kaviarne a reštaurá...	20,66	21,5	22,25	22,32	22,78	24,04	24,93	25,99	29,91	30,99	38,1
Rozličné tovary a služby	21,55	21,93	21,25	29,28	29,03	29,02	29,52	31,19	41,19	43,5	52,43
Ostatné výdavky	52,8	54,38	53,66	64,42	64,15	66,13	66,13	67,47	25,15	26,48	26,74

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na zdravotníctvo (19,03 €), vzdelávanie (1,15 €) a alkoholické nápoje a tabak (11,48 €), čo môže súvisieť aj so zložením obyvateľstva (posun k stredným vekovým ročníkom). Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na rozličné tovary (52,43 €).

2.3.9. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považujú aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet ekonomicky aktívnych obyvateľov v jednotlivých častiach mestskej časti. Väčšina obyvateľov dochádza za prácou mimo mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 25 do 29 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2012 až 2022 bol zaznamenaný v skupine 30 až 49 rokov a od 60 do 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2012 a 2022				
Vek	2012	2022	rozdiel 2022 -2012	
15-19		245	250	5
20-24		176	181	5
25-29		166	170	4
30-34		219	217	-2
35-39		399	324	-75
40-44		493	466	-27
45-49		466	443	-23
50-54		307	321	14
55-59		226	243	17
60-64		299	260	-39

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 202

2.3.10. Náboženská charakteristika

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mestskej časti Bratislava - Rusovce podľa vierovyznania v roku 2021. Mestská časť je podľa kritéria vierovyznania homogénna s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckej cirkvi (42,39 %). Pri 5,40 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 43,85 % obyvateľov. K evanjelickej cirkvi sa hlási 4,30 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania 2021			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Rímskokatolícka cirkev	1860		42,39

Evanjelická cirkev augsburského vyznania	177	4,30
Gréckokatolícka cirkev	67	1,53
Reformovaná kresťanská cirkev	18	0,41
Pravoslávna cirkev	21	0,48
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	5	0,11
iné	95	2,16
bez vyznania	1924	43,85
nezistené	221	5,40
Spolu	4388	

Zdroj: 2.8.2023, http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

2.3.11. Národnostné zloženie

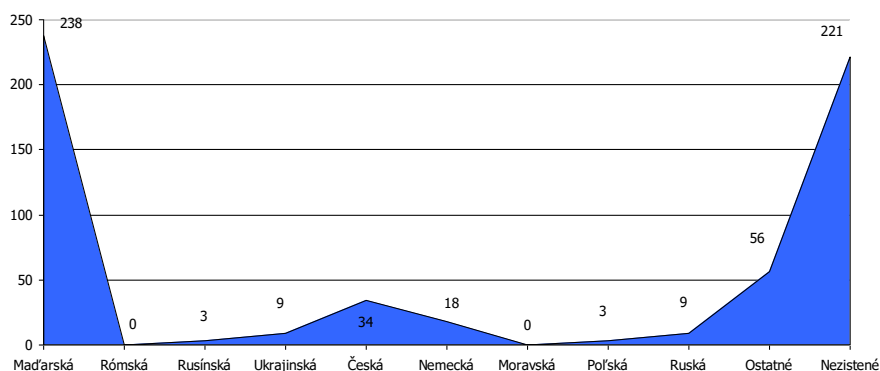
Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 86,53 %. V porovnaní so sčítaním v roku 2011 došlo k nárastu podielu obyvateľov slovenskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti 2021

Ukazovateľ	SODB 2021	%	SODB 2011	%	2021-2011	%
Slovenská	3797	86,53	2380	83,66	1417	2,87
Maďarská	238	5,42	284	9,98	-46	-4,56
Rómská	0	0,00	1	0,04	-1	-0,04
Rusínská	3	0,07	4	0,14	-1	-0,07
Ukrajinská	9	0,21	7	0,25	2	-0,04
Česká	34	0,77	18	0,63	16	0,14
Nemecká	18	0,41	18	0,63	0	-0,22
Moravská	0	0,00	1	0,04	-1	-0,04
Poľská	3	0,07	6	0,21	-3	-0,14
Ruská	9	0,21	1	0,04	8	0,17
Ostatné	56	1,28	23	0,81	33	0,47
Nezistené	221	5,40	77	2,71	144	2,69

Zdroj: 2.7.2023, http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_narodnost_2021.php?kod_obce=508497

V mestskej časti Bratislava - Rusovce žije podľa oficiálnej štatistiky cca. 0,77 % českej národnosti a 5,42 % obyvateľov maďarskej národnosti. Pri 5,40 % obyvateľoch nebola zistená národnosť. Nasledujúci graf prezentuje štruktúru obyvateľov s inou ako slovenskou národnosťou.

Obrázok: Obyvatelia podľa inej ako slovenskej národnosti v MČ Bratislava - Rusovce
Zdroj: vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR, 2023

2.4. Vzdelanie a zamestnanosť

2.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

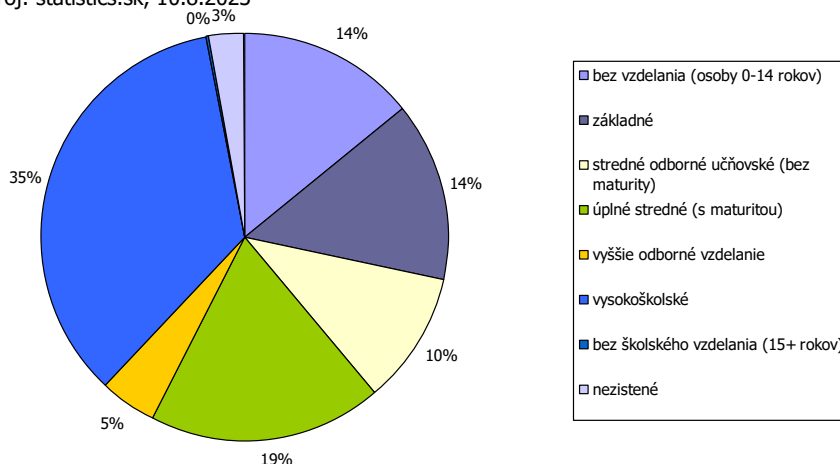
V mestskej časti majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s vysokoškolským vzdelaním - 34,98 %, a s úplným stredným vzdelaním - 18,62 %, so základným

vzdelaním 14,24 %, a bez vzdelania (do 14 rokov) - 14,20 %. Obyvatelia bez vzdelania boli zastúpení 0,13 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov mestskej časti v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	623	14,20
základné	625	14,24
stredné odborné učňovské (bez maturity)	454	10,35
úplné stredné (s maturitou)	817	18,62
vyššie odborné vzdelanie	203	4,63
vysokoškolské	1535	34,98
bez školského vzdelania (15+ rokov)	4	0,09
nezistené	127	2,89

Zdroj: statistics.sk, 10.8.2023

Zdroj: statistics.sk, 10.8.2023

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v mestskej časti ďalej zvyšovať aj počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

2.4.2. Vzdelanostná štruktúra rómskeho etnika

Vzdelanostná štruktúra rómskeho obyvateľstva kopíruje celoslovenské štatistiky. Vzdelanosť je hlavným problémom nielen z hľadiska prístupu na trh práce, ale aj z hľadiska spôsobu života, stravovania, hygieny a páchania trestnej činnosti.

Dominantná časť obyvateľov rómskeho etnika má ukončené len stredné učňovské vzdelanie, prípadne základné vzdelanie. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia bez vzdelania. Uvedené skupiny sa vyznačujú nulovou kvalifikáciou častokrát bez schopnosti čítať a písať. Z hľadiska pracovného zaradenia sú schopní vykonávať len hrubú manuálnu prácu, väčšinou sezónnu. Mnohí obyvatelia v tejto skupine nedisponujú ani pracovnými návykmi a s tým súvisiacou pravidelnosťou, zodpovednosťou. Z hľadiska času sa situácia ešte zhoršuje a je potrebné prijať efektívnejšie opatrenia hlavne z úrovne štátu.

V mestskej časti Bratislava - Rusovce nie je zastúpená uvedená komunita.

2.4.3. Štruktúra zamestnanosti v mestskej časti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v okrese informácie a komunikácia (20,2 %), obchod (18,8 %) a vzdelávanie (7,8 %). Od roku 2012 sa podiel priemyslu na zamestnaní zvýšil (9,4 %). Najvýraznejší nárast nastal v prípade informácie a komunikácie.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Poľnohospo., lesníc....	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1	0,2	0,4
Priemysel spolu	5,5	4,3	4,8	4,0	4,0	4,5	5,1	5,7	4,8	6,2	9,4
Ťažba a dobývanie	0,9	0,6	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
Priemyselná výroba	4,3	3,1	3,4	3,0	3,1	3,6	3,8	4,3	4,0	5,0	8,4
Dodávka el., plynu, pary	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Dodávka vody; čistenie a	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,9	1,0	0,8	1,0	0,8
Stavebníctvo	3,1	4,5	3,8	3,0	3,9	2,1	5,5	2,5	3,5	2,1	1,1
Veľko. a malo.; oprava	22,1	25,4	27,9	27,4	27,0	23,8	25,0	22,7	20,6	17,8	18,8
Doprava a skladovanie	7,1	9,3	8,7	7,2	6,9	6,5	6,8	6,0	5,5	5,3	5,3
Ubyto. a stravovacie služby	1,6	2,5	2,3	2,4	1,7	1,9	2,2	1,9	1,4	1,8	3,7
Informácie a komunikácia	10,9	11,9	11,7	11,1	10,1	15,0	13,1	14,9	13,3	15,8	20,2
Finančné a poisťovacie či.	3,0	3,5	3,3	3,3	3,2	3,1	3,4	3,6	3,4	4,2	4,1
Činnosti v oblasti nehnuteľ.	1,8	1,6	1,8	1,7	1,9	0,8	1,0	0,4	1,0	0,4	0,4
Odborné, vedecké a te.	13,2	9,3	9,3	8,6	8,0	6,1	8,9	8,4	18,8	17,6	5,3
Administrat. a pod. služby	6,5	6,6	6,0	9,9	10,7	11,0	8,7	10,3	8,1	6,6	5,6
Verejná správa a obrana; ...	6,9	5,9	5,4	4,7	5,2	5,3	5,3	5,0	4,6	4,7	4,7
Vzdelávanie	10,0	8,6	8,8	8,3	6,8	6,0	5,6	6,7	5,5	5,8	7,8
Zdravot. a sociálna pomoc	4,6	2,9	2,8	4,9	6,8	10,2	4,5	6,1	5,7	7,2	4,7
Umenie, zábava a rekreácia	1,1	1,4	1,4	1,5	1,8	1,8	1,6	2,7	1,6	2,0	3,8
Ostatné činnosti	0,8	0,6	0,4	0,4	0,5	0,5	1,6	1,3	0,9	0,9	3,5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Významnú časť tvoria organizácie verejnej správy - samospráva, rozpočtové a príspevkové organizácie v rámci školstva, kultúry a sociálnych vecí.

2.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

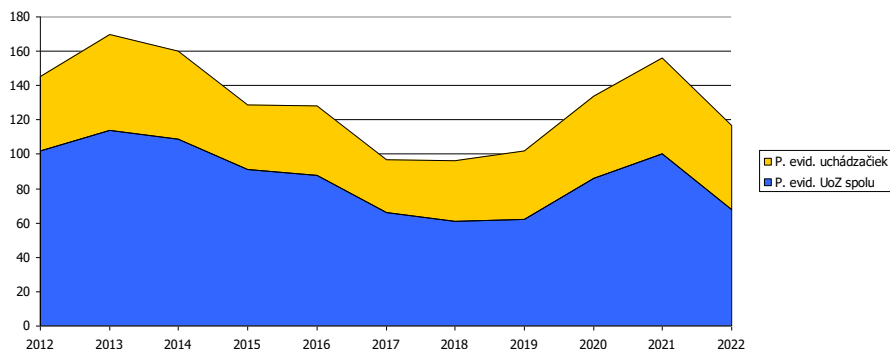
2.5.1. Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2018 klesajúci trend. V roku 2020 a 2021 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia, opatrenia vlády SR.

Nezamestnanosť v mestskej časti za posledných 5 rokov (do roku 2021) rastúcu tendenciu.

Miera evidovanej nezamestnanosti v mestskej časti Bratislava - Rusovce , pohlavie a rok v %											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
P. evid. UoZ spolu	102	114	109	91	88	66	61	62	86	100	68
P. evid. uchádzačiek	43	56	51	38	40	31	35	40	48	56	49
Mierna nezm. v %	4,66	4,85	4,41	3,59	3,37	2,45	2,22	2,27	3,14	3,47	2,37

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obrázok: Vývoj počtu nezamestnaných v rokoch 2012 až 2022
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v regióne prezentuje nasledujúca tabuľka. Z hľadiska pohlavia bola evidovaná vyššia miera nezamestnanosti v prípade ženskej populácie. V roku 2022 dosiahla úroveň 2,73 %. V prípade mužskej populácie to bolo len 2,19 %. Najvyššia miera bola v sledovanom období v rokoch 2012 a 2013.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovenská republika	14,44	13,50	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57	6,76	5,90
Bratislavský kraj	5,72	6,17	6,13	5,34	4,51	3,05	2,62	2,83	4,71	4,38	3,24
Okres Bratislava V	4,93	5,70	5,30	4,67	3,89	2,51	2,07	2,00	3,68	3,63	2,45
Muži	5,06	5,65	4,97	4,34	3,52	2,28	1,85	1,71	3,47	3,39	2,19
Ženy	4,82	5,75	5,64	5,01	4,28	2,74	2,28	2,29	3,89	3,88	2,73

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 1301 na 432 osôb, čo predstavuje 66,79 % pokles.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. Bratislava V	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	40	70	57	58	58	43	38	29	58	46	40
B	240	237	196	140	88	68	32	52	95	94	75
C	4	3	3	2	5	2	2	0	1	3	2
D	1 301	1 439	1 484	1 305	961	440	293	246	502	908	432

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2012 - 2022

2.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35 - 49 a rizikovou skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel postupne klesá. Pokles bol evidovaný aj v skupine od 15 do 24 rokov.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okr. Bratislava V	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
15-24	11,8	10,8	9,3	8,5	6,9	6,4	4,2	4,9	6,6	6,4	6,7
25-34	35,8	33,3	32,3	31,5	30,5	29,1	27,5	24,5	23,9	21,8	19,0
35-49	21,5	24,7	27,2	28,4	31,2	34,5	39,5	45,8	47,5	50,9	51,9
50 a viac	30,9	31,2	31,2	31,6	31,3	29,9	28,7	24,8	22,0	20,9	22,4
Muži	15-24	14,3	12,9	11,4	10,3	8,5	7,5	4,9	6,3	8,0	8,3

	25-34	37,9	35,9	35,4	33,3	33,9	32,8	30,3	24,4	25,1	22,4	20,0
	35-49	18,9	22,7	25,1	28,2	30,9	34,1	40,9	47,1	48,6	51,3	49,2
	50 a viac	28,9	28,5	28,2	28,1	26,8	25,6	23,9	22,2	18,0	18,3	22,5
	15-24	9,3	8,7	7,4	6,9	5,6	5,5	3,6	3,9	5,1	4,9	5,4
Ženy	25-34	33,6	30,6	29,5	29,8	27,8	26,2	25,4	24,6	22,8	21,3	18,2
	35-49	24,2	26,6	29,2	28,6	31,5	34,9	38,5	44,8	46,5	50,5	54,0
	50 a viac	33,0	34,0	34,0	34,7	35,1	33,4	32,5	26,7	25,6	23,3	22,3

Zdroj: 15.8.2023, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v mestskej časti Bratislava - Rusovce. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny od 40 - 44, od 45 do 54 rokov.

Nezamestnaní podľa veku v januári 2023												
B-Rusovce	UoZ spolu	v tom										n/a
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac	
Spolu	63	0	2	7	4	7	12	9	9	8	5	0
Ženy	45	0	1	5	3	6	12	6	4	5	3	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

2.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Vychádzajúc z ponuky VPM (voľných pracovných miest) na trhu práce regiónu sú najrizikovejšou skupinou občania s nízkym stupňom vzdelania v kombinácii s dlhodobou evidenciou. Záujem nie je ani o vytváranie pracovných príležitostí pre občanov so zdravotným postihnutím, ponuky VPM pre túto kategóriu sa v evidencii takmer nevyskytujú (Šed'ová, M., s.23-24, 2010).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s úplným stredným odborným vzdelaním. Počet obyvateľov so základným vzdelaním, prípadne bez vzdelania výrazne klesol v rokoch na 6,8 a 11,4 %. Ide hlavne o rizikové skupiny obyvateľstva.

Nezamestnaní podľa vzdelania v %												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Spolu												
Základné a bez vzdelania	9,7	10,8	9,7	6,0	10,3	6,9	2,5	11,0	37,7	17,7	6,8	
Nižšie stredné	24,9	21,6	22,6	15,0	18,9	20,8	30,8	27,4	18,4	18,6	11,4	
Úplné stredné	50,3	51,0	46,1	48,5	38,4	46,9	41,7	27,4	30,7	33,6	53,4	
Vysokoškolské	15,1	16,7	21,7	30,5	32,4	25,4	25,0	34,2	13,2	30,1	28,4	
Muži												
Základné a bez vzdelania	10,3	16,5	6,6	10,2	4,8	4,8	3,6	10,6	50,0	25,4	4,9	
Nižšie stredné	34,0	24,3	34,0	16,9	33,9	42,9	40,5	36,2	10,6	28,8	19,5	
Úplné stredné	44,3	43,7	34,0	50,0	27,4	44,4	44,0	34,0	24,2	25,4	56,1	
Vysokoškolské	11,3	15,5	25,5	22,9	33,9	7,9	11,9	19,1	15,2	20,3	19,5	
Ženy												
Základné a bez vzdelania	9,2	5,0	12,5	15,5	13,5	8,1	9,8	11,1	17,2	14,5	8,5	
Nižšie stredné	14,9	18,8	11,6	10,3	11,1	10,8	7,3	11,1	24,1	5,5	4,3	
Úplné stredné	56,3	58,4	58,0	39,2	43,7	44,6	31,7	18,5	32,8	41,8	51,1	
Vysokoškolské	19,5	17,8	17,9	35,1	31,7	36,5	51,2	59,3	25,9	38,2	36,2	

Zdroj: 20.7.2023, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Obyvatelia s úplným stredným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 53,4 %. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných v mestskej časti Bratislava - Rusovce v júli roku 2023. Najvyšší počet obyvateľov disponovalo vysokoškolským vzdelaním II stupňa (31).

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) júl 2023												
B - Rusovce	UoZ spolu	v tom										n/a
		0	1	2	3	4	5	6	7	8		

Spolu	63	0	0	5	24	0	0	2	31	1	0
Ženy	45	0	0	2	16	0	0	2	24	1	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

0	predprimárne vzdelanie
1	primárne vzdelanie
2	nižšie sekundárne vzdelanie
3	vyššie sekundárne vzdelanie
4	post sekundárne neterciárne vzdelanie
5	terciárne vzdelanie (nie VŠ)
6	terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
7	terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
8	terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Pri súčasnej situácii na trhu práce regiónu je problematické vytvoriť pracovné miesta pre kategóriu so základným vzdelaním, resp. bez vzdelania, nakoľko zamestnávateľa zväčša požadujú kvalifikovanejšiu a vzdelanejšiu pracovnú silu. Medzi nižším vzdelaním, chýbajúcou kvalifikáciou a vylúčením z trhu práce je jednoznačná súvislosť, nakoľko vyššia úroveň vzdelania rozširuje možnosti na trhu práce (Šed'ová, M., s.30, 2010). Za rizikovú skupinu UoZ (uchádzačov o zamestnanie) najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobu evidovaných UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrozené ženy so základným resp. neukončeným základným vzdelaním.

2.5.4. Dĺžka evidencie

Pre mestskú časť Bratislava - Rusovce i okres Bratislava V ako celok najpočetnejšiu skupinu tvoria krátkodobu nezamestnaní evidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po dobu od 0 do 3 mesiacov. Ďalšou početnou skupinou je skupina od 4 do 6 mesiacov. V týchto skupinách v sledovanom období trend značne kolíše. Dlhodobá nezamestnanosť v mestskej časti a okrese nie je problémom vzhľadom na kľúčový trh práce a sociálne zloženie obyvateľstva.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v júli 2023

B-Rusovce	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	63	19	17	7	2	5	3	1	4	1	2	2
Ženy	45	12	13	6	0	5	1	1	4	1	2	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

2.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR Bratislava V) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Mestská časť spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce s ÚPSVaR Bratislava V.

2.5.6. Aktivačná činnosť

Samospráva v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti môže dočasne zamestnávať nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počty aktivačných príspevkov na aktivačných pracovníkov v okrese a kraji k mesiacu júl roku 2023.

Aktivačné príspevky podľa regiónov júl 2023										
	A1d	A2a	A2b	A2c1	A2c2	A2c3	A2c4	A2d	A4	A5
BASK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bratislava V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

AP	aktivačný príspevok
A1d	AP pre občana, ktorý je zamestnaný a má príjem aspoň vo výške minimalnej mzdy (§3 písm. a) zákona č. 417/2013 Z.z.)
A2a	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zvyšuje si kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní (§12 ods.3 písm. b) bod 1 zákona č. 417/2013 Z.z.)
A2b	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa rekvalifikácie (§12 ods. 3 písm. b) bod 2 zákona č. 417/2013 Z.z.)
A2c1	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s obcou (§12 ods. 3 písm. b) bod 4 zákona č. 417/2013 Z.z. (a podľa zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení)
A2c2	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s úradom (§12 ods. 3 písm. b) bod 3 zákona č. 417/2013 Z.z. (§52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c3	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MS pre samosprávny kraj (§12 ods. 3 písm. b) bod 3 zákona č. 417/2013 Z.z. (§ 52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c4	AP pre občana, ktorý vykonáva dobrovoľnícku činnosť (§12 ods. 3 písm. b) bod 5 zákona č. 417/2013 Z.z.)
A2d	AP - iné projekty
A4	AP pre občana v HN, ak študuje na strednej alebo vysokej škole a vypláca sa mu rodičovský príspevok
A5	AP pre občana, ktorý vykonáva dobrovoľnú vojenskú prípravu

2.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

2.6.1. ŤZP občania

Za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje fyzická osoba, ktorej miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %. Funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov. Mentálna retardácia je multidimenzionálny fenomén, ktorý postihuje prekrývajúco medicínske, psychologické, pedagogické a sociálne kvality, funkcie správanie sa postihnutého človeka od narodenia po smrť.

Nasledujúce tabuľky prezentujú štruktúru počtu a výšky príspevkov v okrese Bratislava - Rusovce v roku 2023 v mesiaci júl.

Počet poberateľov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov								
	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie	na opatrovanie - počet opatrovaných
BASK	2475	862	2381	5068	4385	12	3872	3996
BA 5	175	86	89	210	219	1	196	197

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2023,

Čerpanie finančných prostriedkov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov (v eurách)							
	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie
BASK	1984492	63023,42	68335,06	110284,6	171675,8	626,52	1581670
BA 5	159408,6	6272,96	2532,59	4569,6	8573,85	52,21	74550,91

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2023,

Každé zdravotné postihnutie s trvalými následkami vyžaduje komplexný prístup zameraný nielen na úpravu postihnutých fyziologických funkcií, ale aj na úpravu psychosociálnych funkcií s cieľom integrácie postihnutej osoby do bežných spoločenských štruktúr. Model komplexnej rehabilitačnej starostlivosti vyžaduje skúsených odborníkov v rehabilitačnej medicíne - lekárov, fyzioterapeutov, rehabilitačných pracovníkov, psychológov, logopédov, ale aj sociálnych pracovníkov, orientovaných v problematike dlhodobej sociálno - rehabilitačnej starostlivosti (<http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>, 10.7.2020).

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

V tejto súvislosti Oddelenia posudkových činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny posudzujú občana na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2020).

2.6.2. Opatrovaní občania (Fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby)

Opatrovaní sú občania odkázaní na pomoc inej osoby za podmienok stanovených príslušnou legislatívou. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Mestská časť Bratislava - Rusovce poskytuje obyvateľom opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Je to terénna forma sociálnej služby poskytovaná v prirodzenom, domácom prostredí.

Táto sociálna služba sa poskytuje formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana, sú to najmä:

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť
- príprava jedla, donáška obeda do domu
- bežné upratovanie v domácnosti
- starostlivosť o bielizeň
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí, pri záujmových činnostiach
- dohľad

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu a majetku. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi je stanovená príslušným Všeobecným záväzným nariadením.

Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z.(nepriamo), 132/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z., 77/2015 Z. z., 403/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 355/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 150/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 87/2018 Z. z., 475/2019 Z. z., 69/2020 Z. z., 119/2020 Z. z., 125/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 242/2020 Z. z., 286/2020 Z. z., 318/2020 Z. z., 319/2020 Z. z., 220/2021 Z. z., 252/2021 Z. z., 304/2021 Z. z.). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

2.6.3. Osoby bez domova a osoby v kríze

V súčasnosti mestská časť nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, ľudí bez domova, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď..

V samospráve môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácemu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou.

2.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru poberateľov dávok v okrese Bratislava V (júl roku 2023).

Počet poberateľov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov										
	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prísp.	Resocial. prísp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotsky dôchodok	NV - neplatené výživné - počet detí	NV - sirotsky dôchodok - počet detí
BASK	4529	347	2333	2957	37	43	515	60	668	73
BA 5	534	21	279	439	1	5	31	2	35	2

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2023,

Celková výška vyplatených dávok je prezentovaná v nasledujúcej tabuľke.

Čerpanie finančných prostriedkov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov (v eurách)								
	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prísp.	Resocial. prísp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotsky dôchodok
BASK	526910	38586	223715	354512	4091,01	4511,15	97179,65	5469,16
BA 5	63454	2000	27597	53092	126,14	523,97	9064,23	149,84

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2023,

V mestskej časti Bratislava - Rusovce významná skupina poberateľov dávok v hmotnej núdzi spadá do sociálne ohrozenej skupiny. V dôsledku slabých pracovných návykov si táto skupina vyžaduje osobitný prístup založený na väčšom motivovaní. Priamo v mestskej časti nie sú sociálne odkázané skupiny významne zastúpené.

2.6.5. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Mestská časť Bratislava - Rusovce je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa (v znení č. 485/2004 Z. z., 532/2007 Z. z., 554/2008 Z. z., 516/2009 Z. z., 336/2010 Z. z., 180/2011 Z. z., 388/2011 Z. z., 411/2011 Z. z., 468/2011 Z. z., 384/2012 Z. z., 433/2013 Z. z., 450/2013 Z. z., 125/2016 Z. z., 234/2017 Z. z., 232/2018 Z. z., 226/2019 Z. z., 383/2020 Z. z., 497/2021 Z. z.) a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení č. 258/2020 Z. z.). Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela mestskej časti mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku a mestská časť vypláca prídavky na jedno dieťa v sume 60 € (rok 2023).

Sumu prídavku na dieťa vyhlási Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky opatrením, ktorého úplné znenie sa uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 31. decembra kalendárneho roka. Mestská časť Bratislava - Rusovce má k dispozícii bežný účet pre potreby rodinných prídavkov v banke, kde úrad zasiela rodinné prídavky. Mestská časť Bratislava - Rusovce pravidelne mesačne zasiela úradu správu o spôsobe použitia prídavkov. Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo mestu. Zákonom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedlňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak neprítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný

úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlnenú neúčast' na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa, ktorá dosiahne 15 neospravedlnených vyučovacích hodín do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení prídavku na dieťa a určí osobitného príjemcu obec alebo mesto podľa miesta trvalého pobytu. Kópiu oznámenia o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky škola zasiela aj príslušnému školskému úradu.

2.7. Analýza verejných služieb

2.7.1. Sociálne služby

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
- h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., 249/2022 Z. z.) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom mestskej časti Bratislava - Rusovce . Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese Bratislava V.

Zariadenia sociálnych služieb v okrese Bratislava V

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PM v DSS p. deti	11	9	6	6	6	8	5	3	3	3	3
PM v DSS p. dospelých	91	75	94	92	136	134	123	123	85	75	108
PM v zariad. pre seniorov	295	323	323	363	363	363	363	363	363	363	385
Počet m. k 31.12 spolu	773	711	751	790	857	650	654	711	715	705	685
Počet zariadení	18	13	17	19	19	19	18	23	22	22	23

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava V, oddelenie posudkových činností a peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažko zdravotne postihnutých občanov poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklenutie zdravotných ťažkostí. Občania Rusovce žiadajú tieto peňažné príspevky na kompenzáciu (peňažný príspevok na prepravu a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, príspevok na kúpu/úpravu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, [na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie](#), na osobnú asistenciu, na opatrovanie, na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky, na opravu pomôcky, na kúpu zdvíhacieho zariadenia, [peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia](#), [na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom](#) a pod.), v rámci ktorých vydáva mestská časť Bratislava - Rusovce potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom mestskej časti (platí len pri príspevku na opatrovanie).

Nasledujúca tabuľka prezentuje prehľad poskytovaných sociálnych služieb podľa druhu v mestskej časti Bratislava - Rusovce .

Sociálne služby		
Druh	Zariadenie / služba	existujúci stav
sociálne služby krízovej intervencie		
terénna sociálna služba krízovej intervencie	nízkoprahové denné centrum integračné centrum komunitné centrum	
poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach	nocľaháreň útulok domov na polceste zariadenie núdzového bývania	
nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu		
sociálne služby na podporu rodiny s deťmi		
pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa		
pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti		
služba na podporu zosúladiťovania rodinného života a pracovného života		
služba na podporu zosúladiťovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa		
služba včasnej intervencie		
sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku		
poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek	zariadenie podporovaného bývania zariadenie pre seniorov zariadenie opatrovateľskej služby rehabilitačné stredisko domov sociálnych služieb špecializované zariadenie denný stacionár	1
domáca opatrovateľská služba		
prepravná služba		
sprievodcovská služba a predčítateľská služba		
tľmočnická služba		
sprostredkovanie tľmočnickej služby		
sprostredkovanie osobnej asistencie		
požičiavanie pomôcok		
sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií		
monitorovanie a signalizácia potreby pomoci		
krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií		

podporné služby
odľahčovacia služba
pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností
poskytovanie sociálnej služby v dennom centre
podpora samostatného bývania
poskytovanie sociálnej služby v jedálni
poskytovanie sociálnej služby v práčovni
poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Ďalšie odborné činnosti vykonávané samostatne

Sociálna rehabilitácia

Sociálne poradenstvo - základné

Zdroj: Bratislava - Rusovce , 2023

Mestská časť Bratislava - Rusovce, verejní a neverejní poskytovatelia poskytujú sociálne služby v zmysle zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách, na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku v zariadeniach:

3. riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

Zariadenie podporovaného bývania §34 zákona 448/2008

V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. Ak fyzická osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania, táto sociálna služba sa jej poskytuje aj naďalej. Dohľad na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania je usmerňovanie a monitorovanie fyzickej osoby uvedenej v prvom odseku pri zabezpečovaní sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít podľa prílohy č. 4 zákona č. 448/2008. Rozsah dohľadu poskytovaného v zariadení podporovaného bývania sa určuje v hodinách alebo súhrnom úkonov, pri ktorých fyzická osoba potrebuje dohľad. V zariadení podporovaného bývania sa okrem dohľadu poskytuje ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú podmienky na prípravu stravy, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, vykonáva sociálna rehabilitácia. Sociálna služba v zariadení podporovaného bývania sa poskytuje v bytovej budove najviac pre šesť prijímateľov sociálnej služby v jednej bytovej jednotke a dvanásť prijímateľov sociálnej služby vo viacerých bytových jednotkách so spoločným hlavným vstupom k týmto bytovým jednotkám z verejnej komunikácie.

Názov	Kresťanská liga pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku
Adresa sídla	Kováčsova 378/85, 85110 Bratislava - mestská časť Rusovce
IČO	00682004
Právna forma	Združenie (zväz, spolok, spoločnosť, klub ai.)
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ

Sociálna služba

ID sociálnej služby	5112679
Druh sociálnej služby	zariadenie podporovaného bývania
Forma poskytovania	pobytová - ročná
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe fyzické osoby od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak sú tieto fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a sú odkázané na dohľad pod ktorým sú schopné viesť samostatný život . Ak fyzická osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania , táto sociálna služba sa jej poskytuje aj naďalej.

Miesto poskytovania	Kováčsova 378/85, 85110 Bratislava - mestská časť Rusovce
Kapacita	7
Poskytovaná od	01.10.2005
Poskytovaná do	01.07.2032

Dátum zápisu do registra 06.10.2005
Dátum výmazu z registra -

Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa §32b zákona 448/2008

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života poskytovaním starostlivosti o dieťa do troch rokov veku, ak sa rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity spojené so vstupom alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje starostlivosť o dieťa do troch rokov veku aj rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, ak nemôže z dôvodov podľa § 31 ods. 3 zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa sama alebo s pomocou rodiny a nie sú ďalšie dôvody, pre ktoré je potrebné v záujme dieťaťa postupovať podľa osobitného predpisu, voľné miesto nemožno obsadiť dieťaťom rodiča alebo fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, podľa písmena a) alebo odseku 1. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytujú bežné úkony starostlivosti o dieťa, stravovanie, výchova. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa sociálna služba poskytuje do 31. augusta bezprostredne nasledujúceho po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa možno poskytovať starostlivosť najviac o 12 detí v jednej dennej miestnosti, ktorá spĺňa funkciu herne a spálne; to platí, aj ak je spáľňa stavebne oddelená od herne a deti užívajú oba tieto priestory. Počet detí podľa prvej vety možno zvýšiť najviac o tri deti, ak sa v dennej miestnosti alebo v priestoroch spálne a herne neposkytuje starostlivosť o dieťa do jedného roku veku.

Názov	Detské centrum Včielka s. r. o.
Adresa sídla	Firmova 1517/1, 85110 Bratislava - mestská časť Rusovce
IČO	52609154
Právna forma	Spoločnosť s ručením obmedzeným
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ

Sociálna služba

ID sociálnej služby	5313328
Druh sociálnej služby	zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa
Forma poskytovania	ambulantná
Cieľová skupina	Rodina s maloletým dieťaťom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

deti do troch rokov veku, ak sa rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity spojené so vstupom alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť

Miesto poskytovania	Firmova 1510/11, 85110 Bratislava - mestská časť Rusovce
Kapacita	12
Poskytovaná od	19.02.2020
Poskytovaná do	-

Občianske združenie "Imobility"

Občianske združenie "Imobility" je dobrovoľnou spoločenskou organizáciou, ktorá vo svojej činnosti naplňuje princípy humanitu, slobody a demokracie. O.Z. Imobility pomáha občanom s postihnutým pohybovým ústrojenstvom. Imobility sa podieľa na vypracovaní realizácie bezbariérového životného prostredia. Imobility sa zúčastňuje na celospoločenských akciách zameraných na odstránenie negatívnych dôsledkov života imobilných občanov. Prostredníctvom kvalifikovaných odborníkov rieši bezbariérovú dostupnosť pre imobilných občanov vo verejných priestranstvách. Zabezpečuje využitie voľného času pre imobilných občanov. Zabezpečuje poradenskú pomoc pri zadovážení kompenzačných pomôcok (20.10.2015, <http://portal.rusovce.info/imobility>). Zariadenie podporovaného bývania - Kresťanskej ligy pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku Zariadenie podporovaného bývania poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje: dohľad, ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, vykonáva sa sociálna rehabilitácia. Dohľad na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania spočíva v usmerňovaní a monitorovaní obyvateľov pri zabezpečovaní seba obslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít podľa prílohy č. 4 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Rozsah dohľadu je určený v hodinách. Ubytovanie sa obyvateľom poskytuje v samostatne stojacom rodinnom dome vo vilovej zástavbe v Mestskej časti Bratislava – Rusovce. Rodinný dom je jednopodlažný, v prípade potreby má aj debarierizovaný vstup. Ubytovanie je zabezpečené v jednoposteľových izbách, kompletne vybavených nábytkom a

príslušenstvom. Každá izba má televízny prijímač, napojený na satelit káblovej televízie. Obyvatelia podľa svojich individuálnych potrieb môžu využívať aj iné médiá (DVD prehrávač, video prehrávač, rádio, počítač). K spoločným priestorom prináležia dve sociálne zariadenia a dve moderné kúpeľne so sprchovacím kútom a vaňou. Obyvatelia majú k dispozícii dve automatické práčky a miestnosť na úpravu odevov (žehliareň so žehličkou a žehliacou doskou a šijacím strojom). Vykurovanie a teplá voda je zabezpečená vlastnou plynovou kotolňou. Výška mesačnej úhrady za poskytovanú sociálnu službu je uvedená v aktuálnom Cenníku úhrad za poskytovanie pobytovej celoročnej sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania od 1. 1. 2014, ktorý je zverejnený na našej internetovej stránke. V zariadení podporovaného bývania je v súčasnosti 7 obyvateľov s rôznym stupňom mentálneho postihnutia, a druhým až šiestym stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, z toho je 5 žien a 2 muži. Najstaršia obyvateľka má 58 rokov, najmladšia má 36 rokov. Dohľad a pomoc pri odkázanosti na inú fyzickú osobu zabezpečujú dvaja vysokoškolsky vzdelaní sociálni terapeuti. Všetci obyvateľia (s výnimkou jednej obyvateľky, ktorá si túto službu nepriala) majú osobného asistenta podľa vlastného výberu. V rámci sociálneho poradenstva sú obyvateľom, ich rodinným príslušníkom i záujemcom o sociálnu službu poskytované informácie na úrovni základného sociálneho poradenstva. Ide o poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov sa vykonáva so súhlasom obyvateľa a je zameraná najmä na poradenstvo pri vybavovaní úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri spisovaní a podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku a vybavovaní iných vecí v záujme obyvateľa. Podmienky na prípravu stravy majú obyvateľia zabezpečené v kuchyni, ktorá je súčasťou rodinného domu. Je kompletne vybavená všetkým potrebným kuchynským náradím, elektrickými spotrebičmi – mikrovlnnou rúrou, elektrickým sporákom s rúrou, 2 chladničkami, umývačkou riadu, rýchlo varnou kanvicou, kompletným kuchynským servisom, jedálenským stolom a stoličkami, komorou na úschovu potravín s dvoma mrazničkami. Stravu si obyvateľia nakupujú a pripravujú samostatne alebo pod dohľadom sociálneho terapeuta. Obеды majú obyvateľia zabezpečené denne vrátane sobôt, nediel a sviatkov v blízkom reštauračnom zariadení, s možnosťou výberu z troch druhov jedál v cene 3,00 Eur. Sociálna rehabilitácia je v zmysle zákona o sociálnych službách zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri samoobslužbe, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách s maximálnym využitím prirodzených zdrojov v rodine a komunite. Každý obyvateľ má vypracovaný individuálny plán na aktívnu spoluprácu s poskytovateľom služby, ktorý vychádza z jeho individuálnych potrieb. Administratívno-prevádzkovú agendu zabezpečuje 1 zamestnanec v rozsahu 0,5 pracovného úväzku. Do 31.12.2013 pracovali 6 obyvateľia podporovaného bývania v chránenej dielni Kresťanskej ligy pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku. Po znížení príspevku ÚPSVaR Bratislava od 1.7.2013 na polovicu nebolo možné naďalej udržať optimálnu prevádzku chránenej dielne bez finančných strát, preto jej zriaďovateľ – občianske združenie požiadalo o zrušenie postavenia chránenej dielne k 1.1.2014. Od tohto termínu na realizáciu záujmových a kreatívnych činností je obyvateľom zariadenia podporovaného bývania k dispozícii rehabilitačno-terapeutická dielňa (20.10.2015, <http://www.krestanskaliga.sk/socialne-sluzby.html>).

Občianske združenie Kukulienka

Organizuje akcie pre rodiny: Víťanie jarného slniečka, Oslava dňa matiek, Oslava dňa detí, Spoločné výlety do prírody, Svätotánska stanovačka, Šarkaniáda, Lampiónový sprievod a Fašiangový sprievod. Prevádzkuje materské centrum pre rodičov a najmenšie deti. Snaží sa o zriadenie centra voľného času, záujmové krúžky pre deti a dospelých (20.10.2015, http://kukulienka.rusovce.info/?page_id=4).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v mestskej časti (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Možné zdroje financovania sociálnych služieb

Plán obnovy

V rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý je hlavným nástrojom balíka Next Generation EU, Európska komisia poskytne celkovo 750 miliárd eur. Pre Slovensko je alokovaných približne 6 miliárd v grantoch (forma nenávratnej finančnej alokácie). Výšku celkovej alokácie podrobne určuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Toto nariadenie obsahuje presnú metodiku výpočtu maximálneho finančného príspevku, ktorý je k dispozícii pre každý členský štát, a to na základe stanoveného vzorca. Financovanie projektov v rámci sociálnych služieb by bolo možné v rámci Komponentu 13 Plánu obnovy.

KOMPONENT 13: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť

Hlavnými výzvami Plánu obnovy sú:

1. Absencia funkčného prepojenia sociálnej a zdravotnej starostlivosti a vertikálna fragmentácia kompetencií
2. Neefektívny spôsob financovania
3. Nejednotné a nesytemové posudzovanie zdravotného postihnutia a potreby dlhodobej starostlivosti
4. Nefunkčný systém dohľadu nad sociálnou starostlivosťou, vrátane starostlivosti v domácom prostredí
5. Nedostatok služieb dlhodobej a paliatívnej starostlivosti, najmä služieb komunitného typu

Cieľom navrhovaných reforiem a investícií je zabezpečiť kvalitnú a dostupnú komplexnú podporu ľudí s potrebou dlhodobej a paliatívnej starostlivosti. Poskytovaním takejto starostlivosti sa zvýši inklúzia osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti v súlade s ich právami obsiahnutými v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ako aj miera ich sociálnej ochrany. V nadväznosti na uvedené výzvy sú hlavnými cieľmi reforiem a investícií:

1. Funkčné prepojenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti
2. Systém financovania, ktorý zohľadňuje preferencie odkázanej osoby, podporuje rozvoj komunitnej starostlivosti a podporuje nábor personálu
3. Spravodlivo a systematicky posúdená miera zdravotného postihnutia a potreby starostlivosti
4. Funkčný dohľad a garantovaná kvalita sociálnej starostlivosti
5. Ponuka služieb následnej, dlhodobej a paliatívnej starostlivosti zohľadňujúca preferencie ľudí s potrebou starostlivosti a ich ľudské práva.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
60-64	299	307	316	324	332	340	349	357	365	374	382
65-69	302	320	338	356	374	392	410	428	446	464	482
70-74	171	179	187	195	203	211	219	227	235	243	251
75-79	101	104	107	110	114	117	120	123	126	129	132
80-84	72	75	78	81	84	87	89	92	95	98	101
85-89	36	37	39	41	42	44	45	47	48	50	52
90-94	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
95-99	8	9	9	10	11	11	12	13	13	14	14
100-104	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5
105-109	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

2.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Zdravotná posudková činnosť

Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zdravotnícky pracovník na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci zdravotnícky pracovník“). Posudzujúci zdravotnícky pracovník pri vykonávaní zdravotnej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom mestskej časti.

Sociálna posudková činnosť

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

2.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a

záujmovom území. V mestskej časti sa nachádza materská škola, ktorá je súčasťou plnoorganizovanej základnej školy a cirkevná materská škola. Ako vyplýva z predpokladov demografického vývoja, v priebehu nasledujúcich 10 rokov pravdepodobne dôjde k výraznému nárastu počtu detí predškolského veku hlavne do 5 roka, a teda nebude vytvárať tlak na udržanie, prípadne rozšírenie zariadenia.

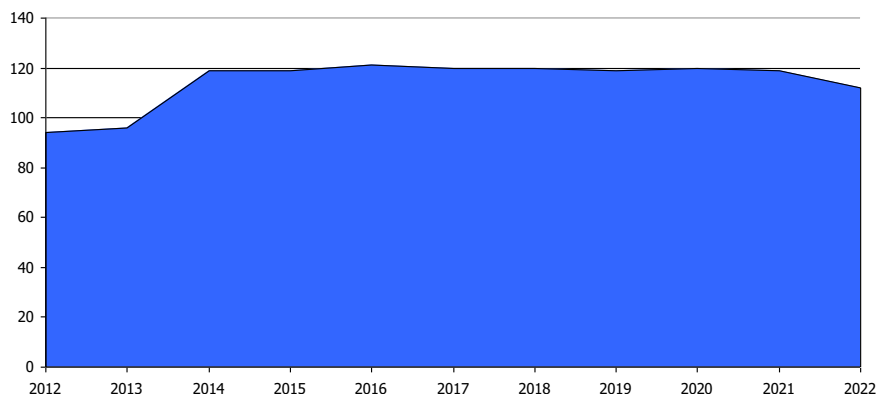
Materské školy

Materská škola v mestskej časti Bratislava - Rusovce, je školou, ktorá poskytuje predprimárne vzdelávanie spravidla deťom vo veku od 3 do 6 rokov, deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a deťom s odloženou školskou dochádzkou alebo s dodatočne odloženým plnením povinnej školskej dochádzky. MŠ zabezpečuje celodennú formu výchovy a vzdelávania a podľa potreby aj poldennú formu výchovy a vzdelávania. Materská škola je s vyučovacím jazykom slovenským. Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je príprava na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu „Spoznávame svet“, ktorý vychádza zo štátneho vzdelávacieho programu. Cieľom materskej školy je predprimárne vzdelávanie zamerané na podporu osobnostného rozvoja detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej; na rozvíjanie schopností, zručností a na utváranie predpokladov na ďalšie vzdelávanie. Úspešným absolvovaním posledného ročníka príslušného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole získa dieťa predprimárny stupeň vzdelania. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania. Materská škola je súčasťou Základnej školy s materskou školou Vývojová 228 Bratislava - Rusovce. Budova materskej školy je jednoposchodová účelná – päťtriedna. Na poschodí sú 3 triedy s príslušenstvom, kabinety, sklady. Na prízemí sú 2 triedy s príslušenstvom, kancelária zástupkyne riaditeľa pre MŠ, zborovňa, výdajňa stravy, jedáleň, kabinety, sklady. K objektu materskej školy patrí rozsiahly oplotený areál určený na pobyt vonku detí. Na dvore sa nachádzajú pieskoviská a detské exteriérové herné prvky (<https://zrusovce.sk/new/wp-content/uploads/2021/12/skolsky-poriadok-2021.pdf>, 10.8.2023).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2012 do roku 2022. V roku 2021 bola zriadená cirkevná materská škola.

Materská škola	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Materské školy spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
štátne – deti	94	96	119	119	121	120	120	119	120	119	112
štátne – triedy	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
štátne - učitelia	8	8	10	10	10	10	11	11	11	9	9
cirkevné spolu										1	1
cirkevné - deti										40	40
cirkevné - triedy										2	2
cirkevné - učitelia										5	5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Graf: Vývoj počtu detí
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Materská škola je umiestnená v účelovej jednoposchodovej budove, s dvorom, s dostatočným množstvom zelene, primeranou trávnatou plochou, spevnenými terasami a chodníkmi. Areál dopĺňajú pieskoviská s detskými preliezačkami. Na poschodí sú 2 triedy s príslušenstvom, sociálne zariadenia, izolačka, knižnica, telocvičňa, kabinety, sklad bielizne, sklad čistiacich potrieb. Na prízemí je vstupná hala, 2 triedy s príslušenstvom, sociálne zariadenia, kancelária, šatne zamestnancov, jedáleň, kuchyňa, výdajne jedla, kabinety, sklady. Súčasťou materiálno-technického vybavenia materskej školy je detská a odborná literatúra, učebné a didaktické pomôcky, telovýchovné náradie a náčinie, hudobné nástroje, didaktická a audiovizuálna technika, výpočtová technika, hračky, nábytok pre deti (stoly, stoličky a zariadenie triedy, ležadlá), ktorý rešpektuje antropometrické požiadavky (<https://cloud-b.edupage.org/>, 20.8.2023).

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0	39	39	39	39	39	38	38	38	38	37	37
1-4	224	228	232	236	239	243	247	251	254	258	262
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563

Základné školy

ZŠ s MŠ Vývojová 228 Bratislava – Rusovce je plnoorganizovaná základná škola so 17 triedami, navštevuje ju 397 žiakov. Počtom tried a žiakov je štandardnou školou. V jednotlivých ročníkoch sú 1 - 2 triedy. Súčasťou školy je telocvičňa, dielňa a športový areál. Materská škola celodennou výchovou a vzdelávaním poskytuje predprimárne vzdelávanie deťom, vo veku od 3 do 6 rokov výnimočne deťom od dvoch rokov, ako aj deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Má kapacitu 5 tried, navštevuje ju 120 detí. ZŠ s MŠ je situovaná v mestskej časti Bratislava – Rusovce, v centre obce a susedí s miestnym úradom. Poloha školy je výhodná pre deti z Rusoviec, ale aj iných mestských častí spojených školským autobusom a MHD. Súčasťou ZŠ s MŠ sú školské zariadenia: Školský klub detí a Školská jedáleň a kuchyňa. Vyučovanie sa uskutočňuje v kmeňových učebniach, v pôvodných odborných učebniach, novozriadených odborných učebniach. Vo všetkých učebniach sú nainštalované interaktívne tabule, ktoré sa využívajú vo vyučovacom procese. Cudzí jazyky sa vyučujú v prispôsobenej jazykovej učebni. Na výučbu sa využíva počítač s príslušenstvom, edukačnými programami, multifunkčným zariadením, interaktívnou tabuľou a knižným fondom pre cudzie jazyky. Nová odborná učebňa bude dobudovaná po dokončení nadstavby školy.

V škole je odborná učebňa informatiky, v učebni sú nainštalované počítače s príslušenstvom, dataprojektor, tlačiareň a pri vyučovaní sa využívajú edukačné programy. Technika sa vyučuje v odbornej kontajnerovej učebni vedľa hlavnej budovy školy. Škola má zrekonštruovanú telocvičňu. V školskom areáli je multifunkčné ihrisko s oddychovou zónou s možnosťami rekreačného športovania.

Školská knižnica pre žiakov a učiteľov bola zriadená v priestoroch vestibulu školy. Je dobre vybavená knižničným fondom. Využíva sa na vyučovanie literárnej výchovy, čítania a predmetov s humanitným a prírodovedným zameraním. Zážitkové učenie niektorých predmetov sprostredkováva škola v netradičných priestoroch (múzeá, knižnice, galérie, ...).

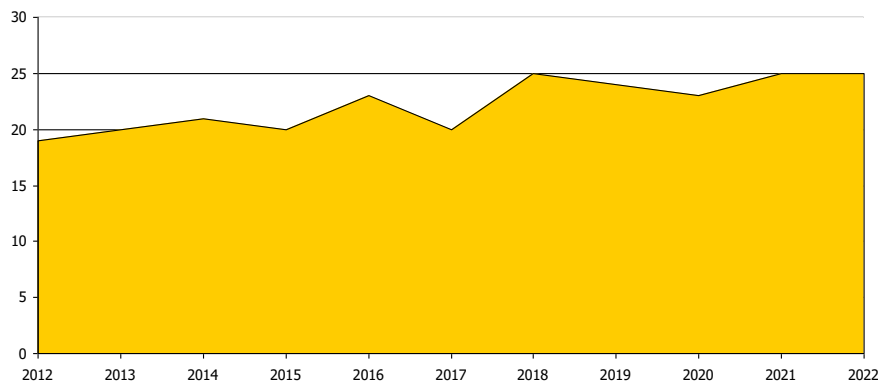
Škola má zabezpečený bezbariérový prístup do budovy. Vybavenie kabinetov je postačujúce a priebežne podľa finančných možností dopĺňané modernými vyučovacími pomôckami, čo umožňuje tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Pri obstarávaní nových učebných pomôcok je nápomocné aj rodičovské združenie. Kabinet na prácu so žiakmi i rodičmi má zriadený výchovný poradca. Školský špeciálny pedagóg a psychológ pracuje so žiakmi v osobitnom kabinete. Ďalšie priestory školy sú využívané na mimoškolskú činnosť a na nástenkách sú inštalované detské a žiacke práce, projekty alebo výstavy. Vo vestibule školy sa konajú kultúrne podujatia, realizujú sa tu projekty, celoškolské akcie kultúrneho alebo spoločenského zamerania. Od školského roku 2022/23 môžu žiaci a učitelia využívať 2 novovybudované vonkajšie učebne v priaznivom počasí. Veľké prestávky žiaci trávajú na rozsiahlom školskom dvore. Školská jedáleň zabezpečuje obedy, doplnkové stravovanie a mliečny program (<https://cloud-b.edupage.org/>, 20.8.2023).

Základná škola

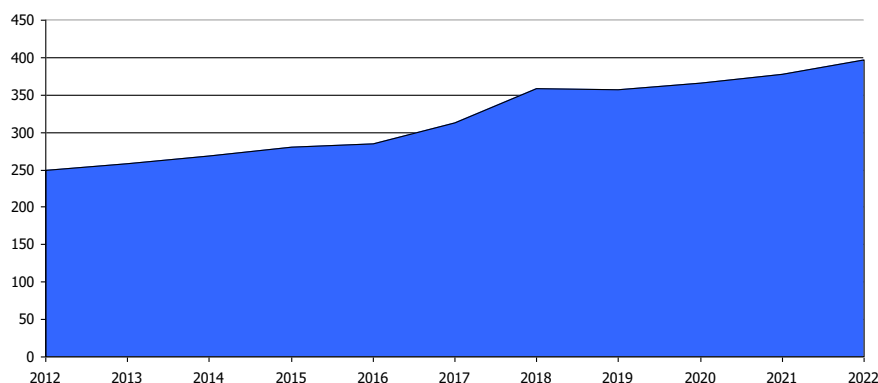
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZŠ - št. (1. - 9. roč.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ - št. (1.-9.r.) - žiaci	250	258	269	280	285	313	358	357	366	377	397
ZŠ - št. (1.-9.r.) - triedy	11	12	13	13	14	14	16	16	16	17	17
ZŠ - št. (1.-9.r.) - učitelia	19	20	21	20	23	20	25	24	23	25	25

Zdroj: [ŠÚ SR](#), DataCubes, 2023

Graf: Vývoj počtu učiteľov

Zdroj: [ŠÚ SR](#), DataCubes, 2023

Graf: Vývoj počtu žiakov

Zdroj: [ŠÚ SR](#), DataCubes, 2023

Žiacky parlament

Na škole pôsobí Žiacky parlament, ktorého členovia môžu predkladať svoje návrhy a pripomienky k chodu školy a pomáhajú s organizáciou kultúrnych, športových a iných aktivít školy.

Základná umelecká škola

V budove ZŠ sú elokované pracoviská ZUŠ, súkromnej ZUŠ a CVČ, v záujmovej činnosti úzko spolupracujeme s danými subjektami.

Polícia

Polícia realizuje v vybraných ročníkoch I. a II. stupňa vzdelávanie zamerané na trestnoprávnu ochranu a zodpovednosť, poznávanie zákonov, práv a povinností, prevenciu zameranú na ochranu pred negatívnymi spoločenskými vplyvmi. Pre skvalitnenie práce so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami spolupracujeme s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie a Centrom špeciálno – pedagogického poradenstva. Spolupráca so zriaďovateľom je korektná v prospech výchovy a vzdelávania a aktívneho trávenia voľného času detí v MČ Bratislava – Rusovce (Inovovaný školský vzdelávací program, 2022).

Škola ako životný priestor

ZŠ s MŠ Vývojová 228 Bratislava – Rusovce ponúka príjemné a upravené prostredie. Estetický vzhľad vstupného vestibulu a galérie školy zabezpečuje vkusná a účelová výzdoba, ktorá je pravidelne aktualizovaná. Na chodbách sú inštalované na nástenkách výstavy s bohatým textovým a obrazovým materiálom, ktoré slúžia v edukačnom procese a na spretrenie vyučovacích hodín a poskytujú významný zdroj informácií z rôznych predmetov a zo života školy. Estetické prostredie tried je dotvárané kvetinovou výzdobou a dekoráciou násteniek, ktoré si realizujú žiaci s triednymi učiteľmi podľa svojich predstáv a vkusu. Žiaci a deti majú k dispozícii školský dvor. K vytvoreniu priateľskej atmosféry a spolupráce medzi deťmi, žiakmi, pedagógmi a rodičmi využívame spoločné športové, kultúrne a tvorivé aktivity, ktoré realizujeme v rámci rôznych celoškolských aktivít a podujatí. Partnerstvo s rodičmi zabezpečujeme aj kvalitnejšou informovanosťou o činnosti škole a to prostredníctvom

informačnej tabule vo vestibule školy, školským časopisom a webovým sídlom školy (Inovovaný školský vzdelávací program, 2022).

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V celej školskej budove a v školskom areáli sú zabezpečené bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky. Pedagogickí zamestnanci sú školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a proti požiarom pri podpisovaní pracovnej zmluvy a potom pravidelne na dvojročných cyklických školeniach. Žiaci sú oboznámení a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na začiatku školského roka triednym a na úvodnej hodine každého vyučovacieho procesu. Priebežne sú poučovaní o bezpečnosti a ochrane zdravia na začiatku vyučovacích hodín a v ich priebehu pri činnostiach, kde je zvýšená možnosť ohrozenia zdravia a vzniku úrazu. Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia vykonáva pravidelné kontroly dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia. Žiaci a deti absolvujú raz za školský rok nácvik evakuácie školy. Revízie školských zariadení sa vykonávajú v súlade s ich plánom. Prípadné nedostatky sú následne odstraňované. V škole sú vytvorené podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálnopatologických javov. Vedie sa evidencia úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovnovzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou, pri vzniku školského úrazu sa vyhotovuje záznam o školskom úraze do evidencie uloženej na sekretariáte školy. Hygiena pedagogického procesu je zabezpečená správnym normovaním celkového počtu vyučovacích hodín, správnym striedaním vyučovacích hodín počas dňa a vhodným prestávkovým režimom. Dĺžka prestávok medzi vyučovacími hodinami je dodržaná. Pri žiakoch je zabezpečený trvalý dozor (Inovovaný školský vzdelávací program, 2022).

ŠKD

ŠKD zabezpečuje činnosť žiakov ráno pred vyučovaním v čase od 6,30 do 7,40 hod. a popoludní v čase od skončenia vyučovania do 17,00 hod.

Do rannej ŠKD žiaci prichádzajú od 6.30 do 7.30 h, potom je vchod do budovy školy uzatvorený. Vchod sa opäť otvára až o 7,40 h. Počas rannej činnosti sa žiaci hrajú v oddeleniach a komunikujú s vychovávateľkou.

Popoludňajšia činnosť je zameraná na oddych a prípravu na vyučovanie. V rámci oddychu sa hrajú, kreslia, komunikujú a vykonávajú činnosť, ktorú pripravuje pani vychovávateľka. Do tejto činnosti patria rôzne oblasti: spoločensko-vedná, pracovno-technická, prírodovedno-environmentálna, esteticko-výchovná, telesná, športová a zdravotná. Súčasťou popoludňajšej činnosti je pobyt vonku a príprava na vyučovanie. Tí žiaci, ktorí majú poobedňajšie krúžky v priestoroch ZŠ, sú z klubu v čase krúžkov automaticky uvoľnení. Počas popoludňajšej činnosti sú žiaci v oddeleniach, ktoré sú zvyčajne v kmeňových triedach. V prvom ročníku každá trieda má svoje oddelenie. Vo vyšších ročníkoch (2. – 4. ročníka) žiakov podľa potreby v školskom klube škola spája (<https://skolarusovce.edupage.org/>, 20.7.2021).

Školské jedálne

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacity školského stravovania. V mestskej časti sa nachádza 1 školská jedáleň.

Školské jedálne	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kapacita	72	72	72	72	72	80	84	84	84	84	84
Stravníci	228	226	215	215	228	222	253	274	275	282	305

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Školská jedáleň má kapacitu 84 osôb. V roku 2022 bolo v školskej jedálni 305 stravníkov.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563
10-14	343	362	381	400	419	438	457	476	495	514	533

Záujmová činnosť

Základná umelecká škola

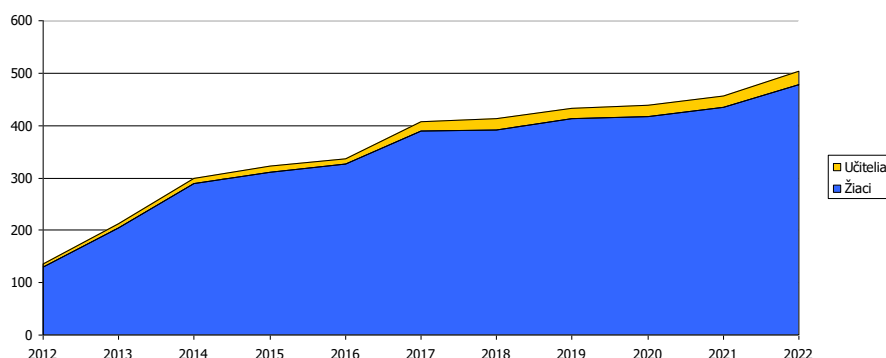
V mestskej časti Bratislava - Rusovce sú zriadené 2 súkromné základné umelecké školy.

Súkromná základná umelecká škola, Balkánska 87, Bratislava je zriadená a na základe rozhodnutia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky zaradená do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky od 1. septembra 2013. Zriaďovateľom školy je Mgr. Dominik Gajdošech. Školu tvoria 3 budovy – sídlo školy sa nachádza v centre mestskej časti Bratislava – Rusovce na Balkánskej 87. Elokované pracoviská školy sú v priestoroch ZŠ s MŠ, Vývojová 228, Bratislava – Rusovce a ZŠ s MŠ, Trnková 1, Bratislava – Jarovce. SZUŠ poskytuje umelecké vzdelávanie v hudobnom, literárno-dramatickom a výtvarnom odbore pre talentované deti a mládež. Hlavným poslaním školy a nášho vzdelávacieho programu je výchova žiaka umením (formovanie osobnosti), k umeniu (rozvoj schopnosti prijímať a tvoriť umenie) a pre umenie (príprava na profesionálnu umeleckú činnosť) (<https://www.zuska.sk/skola/o-skole/>, 20.8.2023).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu žiakov v dvoch ZUŠ. Do roku 2022 počet žiakov v ZUŠ stúpala. V roku 2021 výraznejšie neovplyvnila vývoj ani pandémia COVID - 19.

ZUŠ	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Žiaci	129	205	290	310	327	389	392	413	418	434	478
Učitelia	6	8	9	13	10	18	21	20	20	22	26

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obrázok: Vývoj počtu žiakov a učiteľov v ZUŠ

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563
10-14	343	362	381	400	419	438	457	476	495	514	533

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

2.7.4. Zdravotnícke služby

Zdravotné stredisko sa nachádza v blízkom susedstve rusovského kaštieľa. V roku 1999 prešlo delimitáciou z petržalskej polikliniky do vlastníctva obce. Momentálne sú tu v prevádzke ambulancie praktického lekára pre dospelých, detský lekár, zubný lekár, gynekologická ambulancia, chirurgická ambulancia a lekáreň. Ambulancia praktického lekára pre dospelých zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť, návštevnú službu, odosielanie na odborné vyšetrenia a konzultačnú činnosť. Ambulancia detského lekára zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre novorodencov, deti a dorast, poradenstvo a návštevnú službu. Stomatologická ambulancia zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre deti i dospelých, odborné poradenstvo. Uvažuje sa o zriadení rehabilitačného centra.

Zdravotnícke zariadenia v mestskej časti											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2
F	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
H	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
I	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2
J	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K	1	2	1	1	0	0	0	1	0	1	1
L	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Polikliniky samostatné (úz. a záv.)										
B	Nemocnice všeobecné a špecializované										
C	Transfúziologické a hematologické oddelenia										
D	Liečebne, domy ošet.starost., hospice, zar.biomed.výskumu										
E	Lekárne a výdajne liekov										
F	Výdajne zdravotníckych pomôcok spolu										
G	Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých										
H	Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti										
I	Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga										
J	Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa										
K	Samostatné ambulancie lekára špecialistu										
L	Rýchla zdravotnícka pomoc										

Zdroj: ŠÚ SR, 2023, DacaCubes,

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne obyvatelia dôchodkového veku a deti nižších vekových skupín. Vyšší dopyt po službách pravdepodobne bude vyvolaný nárastom tejto vekovej skupiny (v prípade postproduktívneho veku sa predpokladá nárast takmer vo všetkých skupinách), ale zhoršenie životných podmienok tejto skupiny, zvýšené pôsobenie stresových faktorov, zhoršením parametrov životného prostredia, či problémami spojenými s neschopnosťou uspokojiť základné životné potreby z dôvodu rozpočtovej bariéry a následnej ekonomickej deprivácie.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok												
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
0	39	39	39	39	39	38	38	38	38	37	37	
1-4	224	228	232	236	239	243	247	251	254	258	262	

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok												
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
60-64	299	307	316	324	332	340	349	357	365	374	382	
65-69	302	320	338	356	374	392	410	428	446	464	482	
70-74	171	179	187	195	203	211	219	227	235	243	251	

75-79	101	104	107	110	114	117	120	123	126	129	132
80-84	72	75	78	81	84	87	89	92	95	98	101
85-89	36	37	39	41	42	44	45	47	48	50	52
90-94	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
95-99	8	9	9	10	11	11	12	13	13	14	14
100-104	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5
105-109	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Možné zdroje financovania zdravotníckych služieb

V pláne obnovy

Cieľ	Opatrenia
Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti (ambulantné a pobytové služby)	Zriadenie nových kapacít sociálnych služieb komunitného typu - pobytové a ambulantné zariadenia. Vykonávateľ: MPSVR, prijímatelia budú vybraní prostredníctvom výzvy.
Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti: Rozšírenie a obnova domácej ošetrovateľskej starostlivosti	Vybavenie nových a dovybavenie existujúcich ADOS. Vykonávateľ: MZ SR, prijímatelia budú vybraní prostredníctvom výzvy.
Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti: Rozšírenie a obnova siete mobilných hospicov	Vybavenie nových a dovybavenie existujúcich mobilných hospicov. Vykonávateľ: MZ SR, prijímatelia budú vybraní prostredníctvom výzvy.

2.7.5. Voľno - časové aktivity

Rusovce poskytujú svojou polohou mnoho možností športového alebo kultúrneho vyžitia. Nachádzajú sa tu mnohé reštauračné zariadenia, ktoré sú vyhľadávané aj Bratislavčanmi. Blízkosť dunajskej hrádze poskytuje od jari do jesene veľké možnosti cyklistom aj korčuliarom. V Rusovciach je krásny futbalový štadión. Nachádza sa tu stála expozícia Mestského múzea Gerulata, ktorá je ojedinelá v tom, že približuje verejnosti stopy po Rimanoch. Archeológovia tu postupne odkryli ruiny rímskej studne, trosky pecí, náhrobné a oltárne kamene, aj pozostatky rímskeho fóra. Objavili pohrebiská, mince, fragmenty úžitkovej keramiky a iné cennosti. Múzeum antická Gerulata, v ktorom sú archeologické nálezy vystavené, sa nachádza za rusovským rímskokatolíckym kostolom. Kaštieľ v Rusovciach a príľahlý park patria medzi obľúbené oddychové miesta Bratislavčanov, ziaľ kvôli pozastavenej prestavbe kaštieľa je verejnosti nedostupný a chátra. Anglicky park je verejnosti prístupný. V Rusovciach sa nachádza aj Slovenský ľudový umelecký kolektív (SLÚK), ktorý je profesionálnym umeleckým telesom, pôsobiacim v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie tradičnej ľudovej kultúry na Slovensku už od roku 1949 (<https://www.bratislava-rusovce.sk/volny-cas>, 20.8.2023).

Šport

M.č. a jej okolie poskytuje široké možnosti športového, rekreačného a kultúrneho využívania nielen pre vlastných obyvateľov. Priamo v m.č. je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra. Pre neorganizovanú telesnú výchovu obyvateľstvu m.č. slúži športový areál, kde sa nachádza futbalový štadión. V mestskej časti sú činné športové kluby: Miestny futbalový klub - MFK Rusovce a Dobrovoľný hasičský zbor.

V decembri 2008 bol v tesnej blízkosti novovybudovanej obytnej zóny v Rusovciach otvorený multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce, ponúkajúci širokú škálu možností trávenia voľného času pre obyvateľov Rusovíc a návštevníkov. Ponteó je moderné komplexné rekreačné zariadenie ojedinelé z pohľadu hlavného mestskej časti i na Slovensku. Objekt poskytuje priestory pre športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko. Súčasťou komplexu je reštaurácia, štvorhviezdičkový hotel s dvadsiatimi izbami a troma apartmánmi, kongresová sála pre sto ľudí, tri salóniky, wellness so saunami a s vírivkou (PHRSR, 2015).

Futbalové ihrisko v MČ je v správe Miestneho futbalového klubu, ktorý vznikol v roku 1995 ako občianske združenie. V MFK Rusovce fungujú dve futbalové družstvá – seniorov a mladších žiakov. Štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie (PHRSR, 2015).

Multifunkčné športové ihrisko sa nachádza v areáli školského dvora Základnej školy s materskou školou Vývojová 228 Bratislava-Rusovce (ďalej len „Základná škola“). Ide o viacúčelové ihrisko s umelou trávou, oplotením, osvetlením a mantinelmi pre loptové hry. Slúži prioritne na prevádzkovanie aktivít Základnej školy, ale aj pre obyvateľov či návštevníkov Mestskej časti Bratislava-Rusovce. Rozmery ihriska sú 32 x 18 m. Kompaktné viacúčelové ihrisko po obvode ohraničené mantinelovým systémom s oplotením s výplňou z PP dosiek a ochrannej siete z tkanej textílie, príp. ohraničené s oplotením z pozinkovaných stĺpikov a ochrannej siete z tkanej textílie je účelovým športovým zariadením určeným predovšetkým pre deti a mládežnícke vekové kategórie na hranie futbalu, tenisu, volejbalu a nohejbalu, príp. iných športov (<https://skolarusovce.edupage.org/a/prevadzkovy-poriadok>, 20.8.2023).

Jazdecký klub LIMIT

Jazdecký klub v Rusovciach ponúka jazdeckú školu - hodiny pre deti aj dospelých, jazdecké kurzy, vychádzky do prírody, vozenie na poníkovi a ustajnenie koní. K areálu jazdeckého klubu patria 2 veľké výbehy, ohradená jazdiareň, lonžovací kruh s osvetlením a striekací box (<https://www.bratislava-rusovce.sk/jazdecky-klub-limit>, 20.8.2023).

Miestny futbalový klub Rusovce

Začiatky organizovaného rusovského futbalu siahajú až do povojnového obdobia. Miestny futbalový klub Rusovce vznikol pod týmto názvom v roku 1995 a nadviazal na svojich predchodcov TJ Dynamo JRD Dunaj Rusovce, SC Gerulatu Rusovce, OFK Rusovce. Mnoho rokov účinkovali žltó-zelení v V. lige (I. triede) alebo dokonca až v II. triede (1993-1995). V sezóne 2005/06 sa podarilo seniorom prvýkrát postúpiť do 4. ligy a tam pôsobili 12 rokov. Historický postup do najvyššej regionálnej súťaže III. ligy sa podaril v sezóne 2017/18. V III. lige pôsobil MFK štyri sezóny. V ročníku 2022/23 po reorganizácii súťaží MFK účinkoval v najvyššej regionálnej súťaži Majstrovstvá regiónu IV. ligy. V aktuálnej sezóne 2023/24 má rusovský futbal 7 družstiev v súťažiach riadených BFZ: Dospelí - IV. liga Bratislava Majstrovstvá regiónu, Starší žiaci U15 - Starší žiaci ObFZ Bratislava - mesto, Mladší žiaci U13A - Mladší žiaci ObFZ Bratislava - mesto, Mladší žiaci U13B - Mladší žiaci ObFZ Bratislava - mesto, Staršia prípravka U11 - PMA1, Staršia prípravka U10 - PMA1, Mladšia prípravka U9 - PMC. Aktívne sú aj družstvá seniorov, predprípravka a škôlkárske družstvo (http://mfkrusovce.szm.com/#_%C3%9Aavod, 20.8.2023).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich			
	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 15 – 39 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
15-19	245	256	266	276	286	296	306	317	327	337	347
20-24	176	176	177	177	177	178	178	178	179	179	179
25-29	166	161	157	152	147	143	138	133	129	124	119
30-34	219	210	201	192	183	174	165	157	148	139	130
35-39	399	405	411	417	424	430	436	443	449	455	461

Kultúra

V m.č. je dostatočne budovaná kultúrna infraštruktúra. V m.č. sa nachádza viacúčelová sála. Spoločenský a kultúrny život v m.č. zabezpečuje miestny úrad v spolupráci s miestnym zastupiteľstvom Bratislava-Rusovce, Materskou a Základnou školou Bratislava-Rusovce a inými kultúrnymi spolkami. M.č. každoročne organizuje veľký počet menších, prípadne väčších kultúrnych podujatí.

Kultúrnu infraštruktúru MČ tvoria 2 sály, v budove miestneho úradu a v objekte dobrovoľného požiarného zboru. MČ ponúka svojim obyvateľom a návštevníkom pravidelné a nepravidelné kultúrne podujatia. Každoročne sa organizuje Rusovský ples, Zadunajský majáles, Dni Rusoviec, Mikuláš pre rusovské deti a Medzinárodný deň dedí (MDD). Medzi nepravidelné akcie patrí účasť MČ na rôznych kultúrnych a spoločenských akciách, organizovaných inými MČ, spolupráca s magistrátom s múzeom, spolupráca s OZ v mestskej časti a poskytovanie pomoci pri organizovaní ich akcií (PHRSR, 2015).

Kultúrne pamiatky

Na katastrálnom území Rusoviec nachádzame viacero zaujímavých historických pamätihodností, z ktorých päť najvýznamnejších je zapísaných v zozname národných kultúrnych pamiatok. Ide o pozostatky rímskeho kastela Gerulata, neogotický kaštieľ s areálom, barokový rímsko-katolícky farský kostol sv. Márie Magdalény, Dom s hypocaustom (rímsky civilný dom s podlahovým vykurovaním) a kostol sv. Víta (postavený na románskych základoch, v súčasnosti už odsvätený). V roku 1990 boli Rusovce vyhlásené za pamiatkovú zónu (20.10.2015, <https://sk.wikipedia.org/wiki/>). Rusovce - Mestská časť Hlavného mestskej časti Slovenskej republiky Bratislavy, bola na návrh Mestskej správy pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave k 1.10.1990 vyhlásená za pamiatkovú zónu. Územie ohraničené Balkánskou ulicou zo severu a západu, Maďarskou z juhu a z východnej strany Rusovským kanálom je významnou archeologickou lokalitou dokumentujúcou osídlenie od praveku po súčasnosť. Pozostatky kastela z doby rímskej, ktorý je jediný svojho druhu na území Slovenska, sú prevrstvené zástavbou ľudovej architektúry, ktorú dopĺňa rozsiahly historický park pri kaštieli voľne prechádzajúci do lužných lesov pri Dunaji (20.8.2023, <http://www.bratislava-rusovce.sk>). K ďalším pamätihodnostiam možno zaradiť evanjelický kostol z prvej tretiny 19. storočia, barokový stĺp Najsvätejšej Trojice z roku 1748, neogotické mauzóleum Laury Henckelovej von Donnersmarck (pôvodne stálo oproti Kostolu sv. Víta, od roku 1908 tvorí dominantu miestneho cintorína a slúži ako dom smútku).

Na území mestskej časti Rusovce sa nachádza veľké množstvo drobnej architektúry (pomníky, Trojičný stĺp, prícestné kríže). Na nami pamiatkovom území sa nachádza stĺp s plastikou sv. Antona Paduánskeho z roku 1719 umiestnený pred kostolom sv. Márie Magdalény. Pred budovou Miestneho úradu je umiestnená kópia rímskej stély a pamätník k medzinárodnému sochárskemu sympóziu z roku 1991. Plastika Najsvätejšej Trojice je situovaná v páse zelene na Balkánskej ulici. Konkávno-konvexný podstavec niesol pôvodne štyri plastiky, dnes sa zachovala len jedna, plastika Márie Magdalény. Vrchol stĺpa tvorí súsošie Najsvätejšej Trojice (Boha Otca, Ukrižovaného a holubice - symbol Ducha svätého). Je datovaná rokom 1748. Plastika Ukrižovaného - situovaná na rohu Balkánskej a Lesníckej ulice, postavená v roku 1745, opravovaná v roku 1880. Na kruhovom kamennom stípe na hranolovom podstavci je umiestnený kamenný kríž s plastikou Ukrižovaného. Mariánsky stĺp - datovaný do roku 1747, bol pôvodne situovaný oproti hlavnej bráne do hospodárskeho dvora JRD Dunaj. Plastika Panny Márie sa nezachovala. Kríž s plastikou Panny Márie - situovaný na konci Balkánskej ulice v smere na Čunovo, datovaný 1756. Na hranolovom podstavci ukončenom kamenným krížom je v nike plastika Panny Márie (20.8.2023, <http://www.bratislava-rusovce.sk>).

Gerulata - UNESCO

Rímsky vojenský tábor Gerulata prekvital v 1. až 4. st. n.l. Bol súčasťou obranného systému Rímskej ríše, jedným z najpozoruhodnejších štátnych útvarov v histórii. Hranice Rímskej ríše, ktoré majú názov Limes Romanus, mali dĺžku cca 5 000 km. Tiahli sa územím Európy, Ázie a Afriky. Obranný systém tvorili predovšetkým legionárske tábory, pomocné (auxiliárne) tábory a strážne veže. Rimania využívali na stráženie hraníc (resp. vôbec na ich určenie) predovšetkým prírodné pomery (napr. horstvá a rieky) a tam, kde to nebolo možné, budovali umelé obranné prvky (valy). V Gerulate bola hranicou rieka Dunaj; stál v nej pomocný tábor. Spočiatku bol drevozemný, neskôr kamenný. Je to jediná známa integrálna súčasť Rímskej ríše – v tom čase ležala na území provincie Panónia. (Rímsky vojenský tábor v Iži pri Komárne bol vysunutý za hranicu, ktorú tvoril stred

rieky Dunaj.) V bezprostrednej blízkosti vojenského kastela sa nachádzala civilná osada, tzv. vicus a vo vzdialenejších polohách jednoduchšie poľnohospodárske usadlosti, ako aj poľnohospodárske usadlosti typu villa rustica (bohatšie a rozľahlejšie) a pohrebiská. Pravdepodobne sa tu nachádzal aj prístav, avšak nie je zatiaľ archeologicky doložený. Rozvíjali sa tu remeslá i obchod a v časoch najväčšieho rozmachu žilo v Gerulate okolo 3000 obyvateľov. V Gerulate bola stacionovaná vojenská jednotka Kananeľatov (s 500 jazdcami) a podľa nápisov, obsahujúceho toto pomenovanie, sa podarilo definitívne určiť aj polohu kastela. Systematický výskum lokality sa začal v druhej pol. 20. stor., ale prví anglickí bádatelia navštívili archeologickú lokalitu (vtedy ešte netušili, že ide skutočne o antickú Gerulatu) už v roku 1737. Rímska ríša bola nábožensky pomerne tolerantná a aj samotná Gerulata ponúka dôkazy o existencii viacerých náboženstiev, ku ktorým patrili aj raní kresťania. Je možné a pravdepodobné, že ide o vôbec najstaršie doklady kresťanského náboženstva na území Slovenska. V súčasnosti je sprístupnená a odkrytá iba malá časť kastela (expozícia Múzea mestskej časti Bratislava). Väčšia časť tábora je skrytá pod zemou a geofyzikálne výskumy s istotou dokazujú výskyt archeologických murív v okolí. Do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO by sa mala zapísať časť Gerulaty, ktorá je v súčasnosti sprístupnená v rámci expozície Múzea mestskej časti Bratislava (20.8.2023, <http://www.bratislava-rusovce.sk/sk/gerulata---unesco/>).

Rusovský kaštieľ

Rusovský kaštieľ sa rozprestiera v areáli anglického parku, v jeho severnej časti. Park sa tiahne medzi dunajským ramenom a Balkánskou cestou. Od cesty je oddelený tehlovým omietnutým múrom. Samotný kaštieľ je odsadený od cesty do hĺbky parku, ale otvára sa k nej svojím hlavným priečelím s čestným nádvorím. Severne od kaštieľa v hĺbke parku stojí objekt tzv. minoreta a tesne pri Balkánskej ulici objekt čeladince so samostatným vstupom z Balkánskej ulice (<https://www.bratislava-rusovce.sk/rusovsky-kastiel>, 20.8.2023).

Rusovský park

Na mape prvého vojenského mapovania z roku 1763-1787 v mierke 1:28 800 je na mieste parku pravidelne členená plocha obohnaná murovaným oplotením. Záhrada sa rozprestierala juhovýchodne od kaštieľa a siahala k čeladníku. Zo severovýchodnej strany bolo oplotenie pozdĺž rusovského ramena a na úrovni čeladníka a kaštieľa uzatváralo štvorec. Bližší opis záhrady sa zatiaľ nenašiel, avšak je možné predpokladať, že okrem, v tom čase bežnej kvetinovej výsadby, bola záhrada dotvorená sochami a rôznymi inými umeleckými kamennými prvkami. V tomto období boli takéto pravidelné barokové záhrady v Bernolákove, Malinove, Stupave, atď. Vysokú zeleň tu nahrádzali v okrajových štvorcoch vysadené ovocné stromy, tiež nazývané "Stepnica". Vo štvorcoch boli vysadené tiež liečivé rastliny a zelenina. Tieto pravidelné útvary boli obvyčajne lemované strihaným plotom vysokým 40-50 cm. V strede na križovatke ciest bola často ústredným motívom fontána. Na severozápad od Rusoviec bola bažantnica patriaca panstvu v Kopčanoch - Kittsee (dnes ešte jestvuje a patrí do kat. územia Jarovce). Súčasťou bažantnice bola horáreň, niekoľko kôlní a v lesíku východne od bažantnice vtedy veľmi moderná stavba letohrádku. Severne od parku je na vtedajšom ramene Dunaja vyznačená hrádza vybudovaná v rokoch 1775-87. Okrem toho sú vyznačené štyri mlyny a prevoz cez Dunaj (<https://www.bratislava-rusovce.sk/rusovsky-park>, 20.8.2023).

Kultúrne podujatia

Na území MČ sa organizuje každoročne väčšie množstvo kultúrnych podujatí: Rusovský ples, ples športovcov, fašiangový sprievod + zabíjačka, jarné brigády, stávanie mája, Majáles, oslava Dňa matiek, Noc kostolov, MDD, Pohár starostu, tradičný turnaj starých pánov, Zadunajský seniori/stretnutie seniorov Petržalky, Rusoviec, Jaroviec, hody/futbalový zápas: horný koniec proti dolnému koncu, petangový turnaj SNP, Deň Rusoviec a vatra, Rímske hry, medzinárodná súťaž s historickou hasičskou technikou v parku, Medzinárodná súťaž hasičov, jesenná brigáda, Šarkaniáda, lampiónový sprievod, Gerulata cup, Katarínka zábava, Mikuláš pre rusovské deti, vianočné trhy, živý Betlehem (20.8.2023, <http://www.bratislava-rusovce.sk>).

Umelecké súbory

O zachovanie nehmotného kultúrneho dedičstva (folklóru a tradícií) sa v MČ usiluje niekoľko združení a umeleckých telies: Slovenský ľudový umelecký kolektív (SĽUK) je profesionálne umelecké teleso, pôsobiace v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru na Slovensku. Jeho zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. V roku 2009 oslávil SĽUK 60. výročie od svojho založenia. Za tento čas má súbor na svojom konte viac ako 10-tisíc predstavení a 30 miliónov divákov zo 60 krajín sveta. Programy SĽUKu vychádzajú z autentických podôb slovenského ľudového umenia. Jeho pôvodná tvorba sa počas desiatok umeleckých sezón natrvalo zaradila nielen do slovenského, ale aj do európskeho kultúrneho dedičstva. Hudobný a tanečný prejav tohto telesa nesporne patrí medzi najbohatšie a najrozmanitejšie vo svete. SĽUK predstavuje národné umenie v pôvodnej, ale aj súčasnej modernej scénickej podobe. Má tanečný súbor, malý ľudový orchester a pravidelne spolupracuje s poprednými osobnosťami tanečného, hudobného a výtvarného umenia. SĽUK vznikol v roku 1949. Na tvorbe jeho programu sa od začiatku podieľali významní slovenskí umelci. Od roku 1950 vo vlastných priestoroch v Bratislave – Rusovciach. Do roku 2000 mal tanečný súbor, spevácky zbor a orchester. Od tohto obdobia tvoria SĽUK tanečný súbor a malý ľudový orchester. Najmä v prvých rokoch vyhľadával interpretáčne talenty z vidieckeho i mestského prostredia. Programy SĽUKu sa zameriavajú na cieľové skupiny od priaznivcov autentického folklóru až po generácie vyznávačov scénických šou programov, vychádzajúcich z folklórneho zázemia. V MČ tiež pôsobí detský folklórny súbor Gerulata, ktorý vedie jedna z bývalých sólistiek SĽUK-u. K ďalším organizáciám podieľajúcim sa

na spoločenskom a kultúrnom živote v MČ patria: Kresťanská liga na pomoc mentálne postihnutým na Slovensku, Materské centrum Kukulienka, Dobrovoľný hasičský zbor, Trojhraničný Veteran Car Club a ďalšie (PHRSR, 2015).

Verejná knižnica

Miestna knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí viac ako 9500 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti. V roku 2014 sa knižnica presťahovala do nových priestorov v budove zdravotného strediska, jej opätovné otvorenie bolo v roku 2016.

Verejná knižnica												
MČ Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Počet zariadení	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	
Počet knižných jednotiek	9 539	9 547	9 575	9 575	9 575	9 273	9 273	9 273	9 273	9 273	9 547	

Zdroj: ŠÚ SR, 2023, DacaCubes,

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
  - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
  - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
  - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
  - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre seniorov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpocítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na aktívne vekové skupiny obyvateľov od 20 do 29 rokov a skupiny stredného a vyššieho veku od 50 do 59 rokov. Takmer vo všetkých týchto skupinách (okrem 45 až 54 rokov) sa predpokladá pokles počtu obyvateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
20-24	176	176	177	177	177	178	178	178	179	179	179
25-29	166	161	157	152	147	143	138	133	129	124	119
45-49	466	491	515	540	565	590	614	639	664	689	714
50-54	307	317	327	337	346	356	366	376	386	395	405
55-59	226	224	222	219	217	214	212	210	207	205	202

2.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v mestskej časti je primárne podmienená zlou ekonomickou a sociálnou situáciou niektorých vybraných skupín obyvateľstva. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydľí, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Medzi všeobecné trestné činy patrí majetková, násilná, mravnostná a tzv. ostatná kriminalita, ktorú reprezentujú trestné činy ako výtržníctvo, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>, 20.10.2020).

Mestská polícia

Legislatívne postavenie mestskej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje mestskú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní mestských vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v mestskej časti a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mestskej časti, z uznesení mestského zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu mestskej časti. V súčasnosti mestská časť má zriadenú obecnú políciu. Okrskár pôsobiaci v mestskej časti Bratislava-Rusovce je k dispozícii osobne občanom v budove bývalej požiarnej zbrojnice na Gerulatskej ulici č. 2 v podelok v čase od 09.00 hod. do 12.00 hod.

Mestská polícia plní úlohy najmä na úsekoch: ochrany verejného poriadku, zisťovanie protiprávneho konania na území mestskej časti, zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, odhaľovania a objasňovania priestupkov. Kompetencie Mestskej polície - spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku mestskej časti, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím a to s využitím kamerového systému mestskej časti; zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia; dbá o ochranu životného prostredia v obci; dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach; vykonáva všeobecne záväzné nariadenia mestskej časti, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia starostu mestskej časti; ukladá a vyberá v blokovaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom (zákon o priestupkoch) a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposluchnutím zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej - dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje zákon; oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti mestskej časti; plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom o obecnej polícii. Mestská časť môže vymedziť mestskej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony. Mestská polícia ukladá a vyberá v blokovaní pokuty za priestupky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide najmä o: priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky na úseku cestného hospodárstva, priestupky na úseku

podnikania, priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi, priestupky na úseku financií a slovenskej meny, priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky na úseku kultúry, priestupky na úseku vodného hospodárstva, priestupky na úseku poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva, priestupky na úseku ochrany životného prostredia, priestupky proti verejnému poriadku spáchané aj porušením VZN mestskej časti, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti majetku, priestupky podľa osobitných predpisov (napríklad niektoré ustanovenia živnostenského zákona, zákona o prevádzke na pozemných komunikáciách, občianskeho zákonníka atď.).

Štátna polícia

Policajný zbor Slovenskej republiky spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody, bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov, spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátene vyšetrovanie o trestných činoch. Mestská časť Bratislava Rusovce má vlastné obvodné oddelenie: Obvodné oddelenie PZ Rusovce, Vývojová 585, 852 42 Bratislava.

Monitorovacie a kamerové systémy

V mestskej časti v súčasnosti sú inštalované kamerové systémy. Sú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované.

2.8. Bývanie

2.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a 1981. Najmenej bytov bolo vybudovaných v rokoch 1919 a neskôr do roku 1960.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	30	2,19
1919 - 1945	68	4,96
1946 - 1960	72	5,25
1961 - 1980	203	14,81
1981 - 2000	175	12,76
2001 - 2010	440	32,09
2011 - 2015	221	16,12
2016 a neskôr	141	10,28
nezistené	21	1,53
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 1218 (88,84 %) a bytové domy - 54 v roku 2021. Ostatné budovy na bývanie boli zastúpené v počte 20. Celkový počet domov bol v tomto roku 1371.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	1218	88,84
bytový dom	54	3,94
polyfunkčná budova	6	0,44
ostatné budovy na bývanie	44	3,21
neskolaudovaný rodinný dom	16	1,17

núdzový objekt určený na bývanie	6	0,44
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	5	0,36
ostatné	20	1,46
nezistený	2	0,15
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v mestskej časti Bratislava - Rusovce najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 a následne s 4 a 5 obytnými miestnosťami. Okolo 3,72 % tvorili byty s 1 a 23,33 % s 4 obytnými miestnosťami. Byty s 6 a viac miestnosťami boli zastúpené 12,94 %.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	63	3,72
2 obytné miestnosti	138	8,15
3 obytné miestnosti	421	24,87
4 obytné miestnosti	395	23,33
5 obytných miestností	363	21,44
6 a viac obytných miestností	219	12,94
Nezistené	94	5,55
Byty spolu	1693	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 1316 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 32 domov. Z verejnej siete mimo byt bolo zásobovaných 6 domácností. Bez pripojenia na vodovod byty neboli.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	1316	95,99
v dome - vlastná	32	2,33
mimo domu - z verejnej siete	6	0,44
mimo domu - vlastná	0	0
bez prípojky	0	0
nezistený	17	1,24
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z dôvodu malej členitosti územia v okrajových častiach bolo zásobovanie zemným plynom na úrovni 88,69 %. V budúcnosti sa ale nepredpokladá výrazný posun v tejto oblasti.

Domový fond - plyn		
plynofikácia	počet	podiel (%)
áno	1216	88,69
nie	139	10,14
nezistené	16	1,17
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska napojenia na kanalizačnú sieť bolo 86,58 % domov napojených na verejnú kanalizačnú sieť. Len 0,44 % (6) domov bolo bez vhodného riešenia odvádzania odpadových vôd. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 11,31 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	155	11,31
prípojka na kanalizačnú sieť	1187	86,58
domáca čistička odpadových vôd	7	0,51
bez kanalizácie	6	0,44
nezistený	16	1,17
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom mestskej časti v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v mestskej časti špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov nenachádza. Nájomný (štandardný) bytový fond mestskej časti pozostáva z cca. 36 mestských bytov. V blízkej budúcnosti plánuje mestská časť ďalšie investičné aktivity, ktoré by mali rozšíriť ponuku nájomných bytov.

2.8.3. Bývanie marginalizovaných skupín

Bývanie marginalizovaného obyvateľstva v mestskej časti Bratislava - Rusovce možno rozdeliť do 3 kategórií. Štandardné bývanie znamená bývanie v bytoch, v murovaných, alebo aj v dobre vybavených drevených domoch. Bývanie nižšieho štandardu znamená bývanie v bytoch alebo domoch, ktoré majú závady ovplyvňujúce celú budovu, alebo jej časť, napr. nedostatok základných služieb ako voda, elektrina, osvetlenie a pod., budova je preplnená. Sem patrí aj bývanie v unimobunkách (v mestskej časti sa toho času nachádza). Na úrovni chatrče je aj bývanie v nebytových priestoroch ako pivnica, kočíkareň, stan a pod. Pod izolovanou obcou alebo jej časťou rozumieme, keď je toto miesto oddelené od zvyšku mestskej časti umelou alebo prirodzenou bariérou, prípadne je na okraji mestskej časti (napr. samostatná ulica, kde žijú len marginalizovaní obyvatelia) alebo je v obecnej koncentrácii (viacero obydľí uprostred majoritnej časti mestskej časti). **V mestskej časti Bratislava - Rusovce sa obydľia takéhoto charakteru nenachádzajú.**

2.9. Definovanie zainteresovaných skupín

2.9.1 Zadávatelia

Zadávatelia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov obce, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (v znení zákona ... 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., 249/2022 Z. z. ukladá obciam a

mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mestská časť utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci mestskej časti ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, miestny úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli. Je veľmi dôležité, aby mestská časť uznesením zastupiteľstva deklarovala svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Mestská časť ako účastník komunitného plánovania

- A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:
- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,
  - o tom, kto ho má zabezpečovať (miestny úrad alebo iná poverená organizácia),
  - o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
  - o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
  - o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.
- B) Poverení pracovníci mestského úradu zabezpečujú:
- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,
  - priestory pre rokovanie,
  - potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch mestskej časti,
  - vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
  - spracovanie priebežných správ a záverov,
  - vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.
- C) Od začiatku mestská časť Bratislava - Rusovce zverejňovala zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.
- D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.
- E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci mestskej časti:

- primátor a prednosta
- príslušné komisie mestského zastupiteľstva
- poslanci mestského zastupiteľstva

2.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená miestnou samosprávou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom, právnická osoba. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci mestskej časti:

- zariadenia sociálnych služieb
- vzdelávacie inštitúcie
- zdravotnícke zariadenia – všeobecné a špecializované ambulancie v mestskej časti Bratislava - Rusovce
- neziskové organizácie
- štátna správa

2.9.3. Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovovanie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb.

Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

2.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Verejnosti bol predložený k dispozícii dotazník, v ktorom mali možnosť obyvatelia vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Verejnosť sa od začiatku zúčastňovala procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie

Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka (napr. školy), ale tiež občianske iniciatívy (kultúrne združenia, vzdelávacie spolky), etnické skupiny, vrátane skupín, s ktorými je obtiažna komunikácia – rómska komunita (v Rusovciach nezastúpená).

Zúčastnené subjekty v rámci mestskej časti:

- neziskové organizácie

2.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- rodiny s deťmi,
- ženy na materskej dovolenke,
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- marginalizovaná komunita
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- osoby v kríze (nepripravení jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nevládajúci svoj život)

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať, alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

2.10.1. Seniori a ťažko zdravotne postihnutí

Seniori

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách pomohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne prebudili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v mestskej časti nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
60-64	176	198	221	251	264	279	285	272	270	268	260
65-69	122	118	132	148	176	189	211	238	258	269	278
70-74	99	108	101	98	91	110	110	125	145	175	182
75-79	71	64	72	70	80	86	96	89	86	90	100
80-84	37	47	47	55	59	53	46	53	57	74	76
85-89	24	22	20	20	17	25	28	33	39	34	30
90-94	7	8	9	7	10	9	10	9	8	7	9
95-99	1	1	1	3	4	4	5	6	5	8	6
100-104	1	1	1	1	1	1	1	1	4	1	4
105-109	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2022

Podiel obyvateľov v seniorskom veku v mestskej časti narastá. Mestská časť svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriadením zariadení s ambulatnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

Veková skupina 60 +

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
60-64	299	307	316	324	332	340	349	357	365	374	382
65-69	302	320	338	356	374	392	410	428	446	464	482
70-74	171	179	187	195	203	211	219	227	235	243	251
75-79	101	104	107	110	114	117	120	123	126	129	132
80-84	72	75	78	81	84	87	89	92	95	98	101
85-89	36	37	39	41	42	44	45	47	48	50	52
90-94	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
95-99	8	9	9	10	11	11	12	13	13	14	14
100-104	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5
105-109	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím nútia väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prítoky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s.4).

2.10.2. Rodina, deti a mládež

Rodiny s deťmi

V priebehu dejín prechádza inštitúcia rodiny mnohými premenami. Pre súčasnosť sú typické premeny predovšetkým v rolách členov rodiny (ustupuje dominantné postavenie otca, matky sa viac venujú profesijnej kariére), vo funkciách (socializačno-výchovnú čiastočne preberajú školy a ďalšie inštitúcie) a veľkosti rodiny (menej detí, ústup viacgeneračných domácností). Napriek tomu je rodina naďalej stabilizujúcim prvkom spoločnosti.

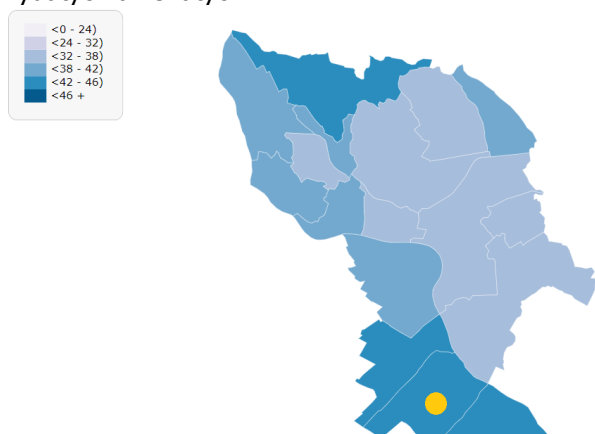
V Slovenskej republike sú základnými skupinami obyvateľstva podľa rodinného stavu: slobodní, ženatí/vydaté, rozvedení a ovdovení. V medzicenzovom období nastali určité zmeny v štruktúre obyvateľstva podľa rodinného stavu, ktoré sú odrazom vývoja sobášnosti, rozvodovosti a fertility v sledovanom období. Najpočetnejšou skupinou obyvateľstva nad 20 rokov naďalej zostávajú ženatí/vydaté, napriek poklesu zo 61,4 % na 52,3 %. Vzrástol podiel slobodných z hodnoty 21,2 % v roku 2001 na 26,4 % v roku 2011 a podiel rozvedených sa zvýšil zo 6 % na takmer 10 %. Podiel ovdovených zostal na relatívne stabilnej úrovni (12.9.2022, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Marriages_and_births_in_Slovakia/sk&oldid=429561#Rodinn.C3.BD_stav).

Podiel obyvateľov žijúcich vo formalizovanom zväzku, čo predstavuje jeden z najzákladnejších predpokladov vzniku rodiny s deťmi je v mestskej časti Bratislava - Rusovce na úrovni 42,71 %. Podiel rozvedených je na úrovni 7,90 %.

Obyvateľstvo podľa rodinného stavu		
Rodinný stav	počet	podiel (%)
slobodný / slobodná	1941	44,23
ženatý / vydatá	1874	42,71
rozvedený / rozvedená	311	7,90
vdovec / vdova	237	5,40
nezistené	25	0,57
Spolu	4388	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V porovnaní s ostatnými samosprávami okresu dosahuje mestská časť vyššie hodnoty v podieloch vydatých a ženatých.

Obrázok: podiel ženatých a vydatých v % s okrese Bratislava V
Zdroj: 14.7.2023, http://www.sodbtn.sk/obce/vysledky_mapy_2021.php

Najvyššie podiely dosahovali Čuňovo, Jarovce a Záhorská Bystrica. Nasledujúca tabuľka prezentuje vplyv sobášov na pôrodnosť v mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Počet sobášov											
B-Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sobášnosť	15	12	26	27	13	22	24	17	20	14	16
Narodení	22	37	40	42	58	45	53	37	32	27	35
korel.											0,276

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2022, vlastné spracovanie

Podľa korelačnej analýzy v mestskej časti Bratislava - Rusovce bola dokázaná slabá priama lineárna závislosť. So zvyšujúcim sa počtom sobášov mierne rastie aj počet narodených.

Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, mestská časť zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj organizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	26	38	41	45	59	49	54	39	33	27	38
1-4	135	169	200	208	210	239	245	231	216	189	176
5-9	174	193	213	227	254	287	318	319	316	341	345
10-14	143	151	170	195	209	217	244	256	271	314	340
15-19	149	151	155	157	167	170	178	197	214	238	250

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2022

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôbovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0	39	39	39	39	39	38	38	38	38	37	37
1-4	224	228	232	236	239	243	247	251	254	258	262

Veková skupina 5 – 14

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 5-14											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563
10-14	343	362	381	400	419	438	457	476	495	514	533

Veková skupina 15 – 19

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 15-19											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
15-19	245	256	266	276	286	296	306	317	327	337	347

Ženy na materskej (rodičovskej) dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania (napr. daňový bonus za rodovú rovnosť vo

Švédsku). Mestská časť do budúcnosti plánuje uskutočniť investičné akcie na zvýšenie kapacity predškolských zariadení v záujme uľahčenia ženám na materskej dovolenke skorší návrat na trh práce. Riešením je aj podpora služieb materských centier.

2.10.3. Marginalizovaná rómska komunita

V mestskej časti Bratislava - Rusovce sa táto komunita nenachádza.

2.10.4. Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych, alebo subjektívnych príčin nemôžu v mestskej časti Bratislava - Rusovce, prípadne Bratislavskom regióne nájsť prácu a sú odkázaní na dávky sociálnej pomoci.

Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním. Ide o najťažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobu nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance (Vagač, 2011, s.4).

Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobu nezamestnanými sa nachádzajú v mestskej časti Bratislava - Rusovce najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora rekvifikácie, budovania pracovných návykov, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobo nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak v mestskej časti ocitá na hranici chudoby (<http://www.etrend.sk>, 11.8.2011).

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení

Okr. Bratislava V	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
D	1 301	1 439	1 484	1 305	961	440	293	246	502	908	432

D - Počet dlhodobu evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Pre mestskú časť Bratislava - Rusovce i okres Bratislava V ako celok najpočetnejšiu skupinu tvoria krátkodobo nezamestnaní evidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po dobu od 0 do 3 mesiacov. Ďalšou početnou skupinou je skupina od 4 do 6 mesiacov. V týchto skupinách v sledovanom období trend značne kolíše. Dlhodobá nezamestnanosť v mestskej časti a okrese nie je problémom vzhľadom na kľúčový trh práce a sociálne zloženie obyvateľstva.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v júli 2023

B-Rusovce	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	63	19	17	7	2	5	3	1	4	1	2	2
Ženy	45	12	13	6	0	5	1	1	4	1	2	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Osoby v kríze (nepriprôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život)

Uvedená cieľová skupina v mestskej časti nie je zastúpená. V roku 2023 mestská časť nevidovala v rámci katastrálneho územia obyvateľov bez domova. Skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

3. Strategická časť

3.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v mestskej časti, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu mestskej časti priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa mestská časť koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcej najvyšší úžitok pre mestskú časť, preto by sa mal manažment mestskej časti sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich mestská časť nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí Pravdepodobnosť úspechu				Matica rizík Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu mestská časť vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj mestskej časti, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mestskej časti, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mestská časť stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry a i.

Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

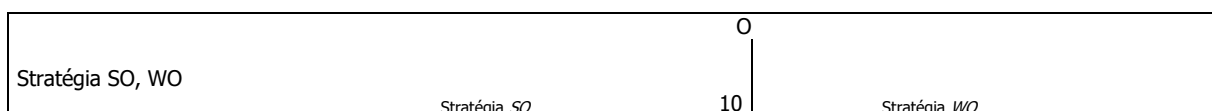
		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	Výkon
Dôležitosť	Vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

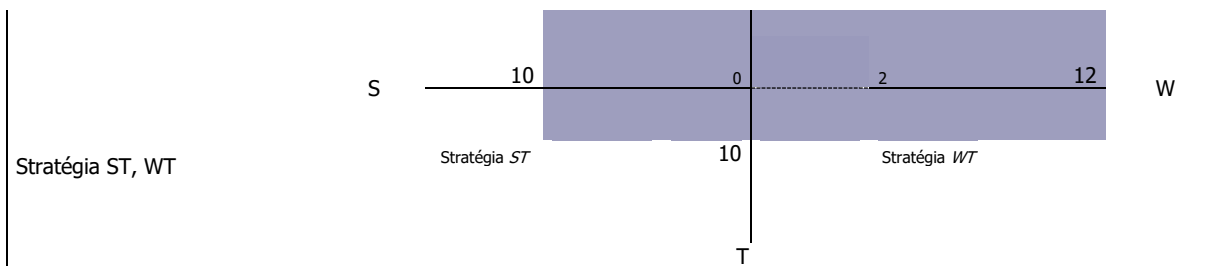
Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých mestská časť momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mestská časť úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

3.1.1. Sociálne služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia seniorov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov m.č., príspevok m.č. - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), - Občianske združenie "Imobility", - zariadenie podporovaného bývania, - Občianske združenie Kukulienka, - Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, 	<ul style="list-style-type: none"> - neposkytovaná služba denného stacionára, - neposkytovaná služba monitoringu obyvateľov v dôchodkovom veku a ZP, - nedostatok nájomných bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis), - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia, - negatívny demografický vývoj a zdravotný stav obyvateľstva,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - odbúranie rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zlad'ovanie prac. a rodinných povinností, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, - príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

Odporúča sa využiť stratégiu WO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa v mestskej časti zabezpečovať naďalej čo najkomplexnejšiu sieť nevyhnutných sociálnych služieb pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby).

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

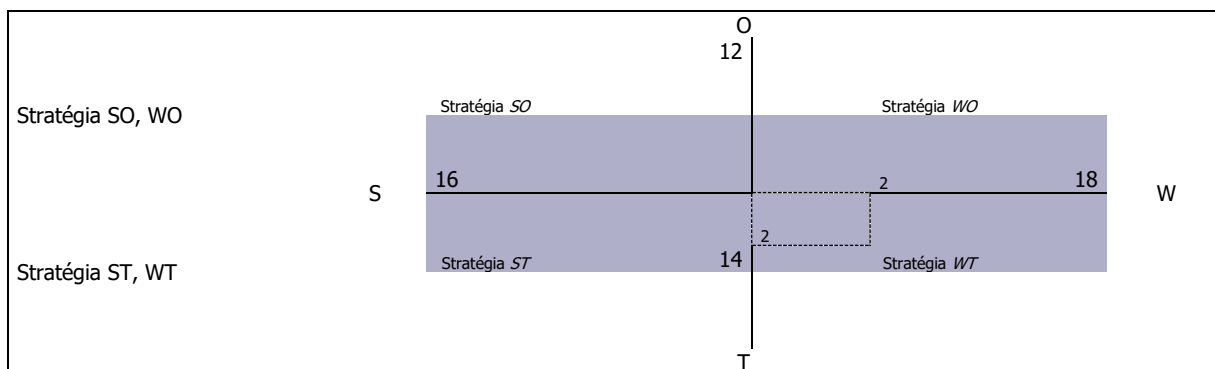
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ zabezpečená opatrovateľská služba,	1,5	- neposkytovaná služba denného stacionára,	1,5
+ stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci,	1,5	- neposkytovaná služba monitoringu obyvateľov v dôchodkovom veku a ZP,	1,5
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1,5	- nedostatok nájomných bytov pre mladé rodiny s deťmi,	1,5
+ stretnutia seniorov, intenzívna klubová činnosť	1,5	- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života,	1,5
+ uvítanie do života novorodencov m.č., príspevok m.č.	1,5	- nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity	1,5
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...),	1,5	- nedoriešená sociálna sieť,	1,5
+ Občianske združenie "Imobility",	1,5	- zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu,	1,5
+ zariadenie podporovaného bývania,	1,5	- absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis),	1,5
+ Občianske združenie Kukulienka,	1	- nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,	1,5
+ Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,	1	- negatívny demografický vývoj a zdravotný stav obyvateľstva,	1,5
Spolu	14,0	Spolu	19,5
		Výsledok	-5,5

3.1.2. Služby vzdelávania

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia štátnej (112 žiakov) a cirkevnej materskej školy (40 žiakov) - plnoorganizovaná základná škola s materskou školou (397 žiakov), - narastajúci počet detí v materskej a základnej škole, - čiastočne rekonštruovaná budova materskej školy, - vysoká odbornosť vyučovania, - kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, - postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania, - veľký výber záujmovej činnosti, - možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích strávníkov (kapacita 84 osôb), - areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť, - účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach, - ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať, - orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia, - dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov, - fungujúce ŠKD, - existencia 2 základných umeleckých škôl, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebné dovybavenie materskej školy, - malá kapacita štátnej materskej školy, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nedostatočné priestorové podmienky školy, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy, - nedostatok učebníc, - úväzky pedagógov a vytváranie pracovno-právnych vzťahov s viacerými zamestnávateľmi a príslušnosť k pedagogickým kolektívom, - vysoká prevádzková náročnosť školských jedální, - nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie školských zariadení a nákup ďalšieho technického vybavenia, - absencia neformálneho vzdelávacieho zariadenia, - absencia priestorov pre neformálne vzdelávanie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dovybavenie materskej a základnej školy, 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na

<ul style="list-style-type: none"> - doplnenie interiéru MŠ, - práca s interaktívnou tabuľou a informačno – technickými pomôckami - zvyšovať úroveň nárokov na úhľadnosť a estetiku prostredia, spolupracovať na úprave prostredia - inovatívna edukácia - tvorba interných projektov k zameraniu školy - pravidelné športové, hrové aktivity - modernizácia interiéru - rozvoj spolupráce rodiny a školy, spolupráce s inými inštitúciami - delegovanie kompetencií medzi zamestnancami - oblasť pracovného správania - nedostatok finančných prostriedkov na investície, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov, 	<ul style="list-style-type: none"> - tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem, - vysoká veková priemernosť učiteľiek, - časté poruchy unikajúcej vody EP na ul. SNP, - zvyšovanie výdavkov na prevádzku - výmena vodovodného potrubia, - zmena legislatívy, - zhoršenie zdravotného stavu zamestnancov/zastupovanie - nárast cien nábytku pre deti a exteriérového vybavenia školského dvora,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu WT - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

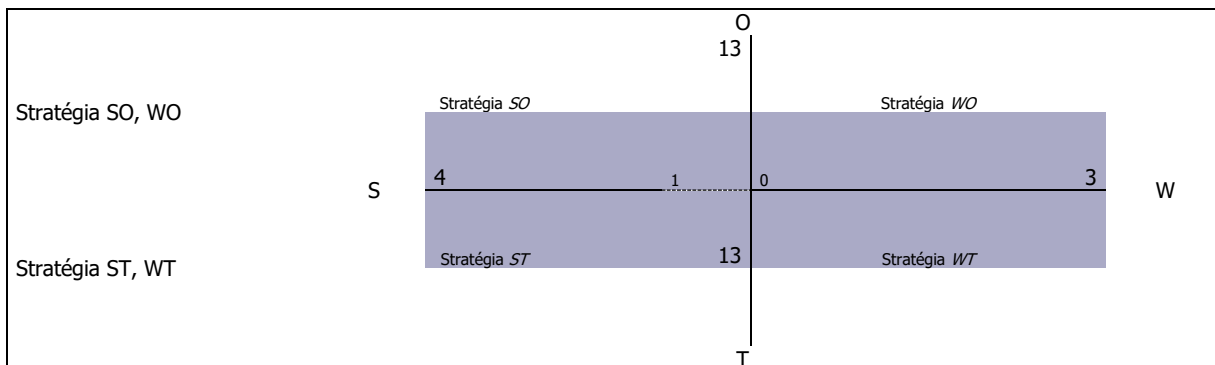
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia štátnej (112 žiakov) a cirkevnej materskej školy (40 žiakov)	1,5	- potrebné dovybavenie materskej školy,	1,5
+ plnoorganizovaná základná škola s materskou školou (397 žiakov),	1,5	- malá kapacita štátnej materskej školy,	1,5
+ narastajúci počet detí v materskej a základnej škole,	1,5	- nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy,	1,5
+ čiastočne rekonštruovaná budova materskej školy,	1,5	- nedostatočné priestorové podmienky školy,	1,5
+ vysoká odbornosť vyučovania,	1,5	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy,	1,5
+ kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov,	1,5	- nedostatok učebníc,	1,5
+ postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania,	1,5	- úväzky pedagógov a vytváranie pracovno-právnych vzťahov s viacerými zamestnávateľmi a príslušnosť k pedagogickým kolektívom,	1,5
+ veľký výber záujmovej činnosti,	1,5	- vysoká prevádzková náročnosť školských jedální,	1,5
+ možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích stravníkov (kapacita 84 osôb),	1,5	- nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie školských zariadení a nákup ďalšieho technického vybavenia,	1,5
+ areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť,	1,5	- absencia neformálneho vzdelávacieho zariadenia,	1,5
+ účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach,	1,5	- absencia priestorov pre neformálne vzdelávanie,	1,5
+ ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať,	1,5	- deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a	1,5
+ orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia,	1,5		

+ dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov,	1,5	zariadení v školstve,	
+ fungujúce ŠKD,	1,5		
+ existencia 2 základných umeleckých škôl,	1,5		
Spolu	24,0	Spolu	18,0
Výsledok	6,0		

3.1.3. Zdravotnícke služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia 2 lekární, - existencia praktického lekárov pre dospelých, - existencia 2 stomatologických ambulancií, - existencia gynekologickej ambulancie, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúce ordinačné hodiny lekárov, - nedostatočná kvalita poskytovaných služieb, - nevyhovujúce vekové zloženie lekárov, - nízky počet praktických lekárov pre dospelých, - nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory verejných stavieb, - vzhľadom na veľkosť mestskej časti a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zdravotný stav obyvateľstva, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - zlé hygienické návyky vybranej skupiny obyvateľstva, - nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva, - nevhodné podmienky na bývanie negatívne vplyvajú na zdravotný stav obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľia)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnu prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu SO a ST. Odporúča sa mestskej časti zabezpečiť nevyhnutné zdravotné služby - základnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť – všeobecná, špecializovaná, ako aj potrebnú centralizáciu poskytovateľov zdravotníckych služieb. Potrebné je riešiť nevyhovujúcu vekovú štruktúru lekárov.

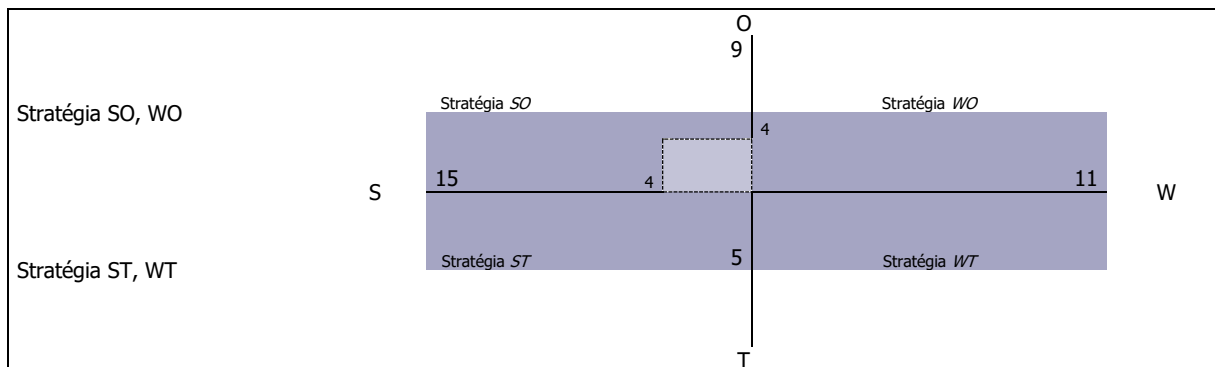
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia 2 lekární,	1,5	- nevyhovujúce ordinačné hodiny lekárov,	1,5
+ existencia praktického lekárav pre dospelých,	1,5	- nedostatočná kvalita poskytovaných služieb,	1,5
+ existencia 2 stomatologických ambulancií,	1,5	- nevyhovujúce vekové zloženie lekárov,	1,5
+ existencia gynekologickej ambulancie,	1,5	- nízky počet praktických lekárov pre dospelých,	1,5
		- nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory verejných stavieb,	1,5
		- vzhľadom na veľkosť mestskej časti a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti,	1,5
		- zdravotný stav obyvateľstva,	1,5
		- zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby,	1,5
		- zlé hygienické návyky vybranej skupiny obyvateľstva,	1,5
		- nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,	1,5
		- nevhodné podmienky na bývanie negatívne vplyvajú na zdravotný stav obyvateľstva,	1,5
		- nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania	1,5
		- slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľia)	1,5
Spolu	6,0	Spolu	19,5
		výsledok	13,5

3.1.4. Voľno - časové aktivity

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existujúci futbalový areál, - štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie, - vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu. - činné športové kluby – futbalový, - vybudované detské ihrisko, - existujúci poľovnícky revír, - existujúci rybársky revír, - multifunkčný rekreačný komplex Ponteio – Activity Park Rusovce, - športové aktivity ako bowling, squash, pilates ,spinning, - multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko, - pamiatková zóna Rusovce, - kultúrna sála, - dlhoročná história MČ, tradície, - pravidelné organizované kultúrne podujatia, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru – SĽUK, DFS Gerulata, - existencia miestnej knižnice, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky, - nevyhovujúci stav betónových terás na školskom dvore, - nepostačujúca vybavenosť hernými prvkami na dvore MŠ, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít m.č., - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav niektorých kultúrnych pamiatok, - nízke povedomie obyvateľov o význame predovšetkým NKP pre možný rozvoj MČ,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v mestskej časti Bratislava - Rusovce , - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov mestskej časti, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vybudovať chodníky pre cyklistov, - vytvoriť podmienky pre sprístupnenie školských športovísk pre verejnosť, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - podpora rozvoja agroturistiky, - dobré predpoklady pre rozvoj rekreačných aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu SO. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Mestská časť by sa mala zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

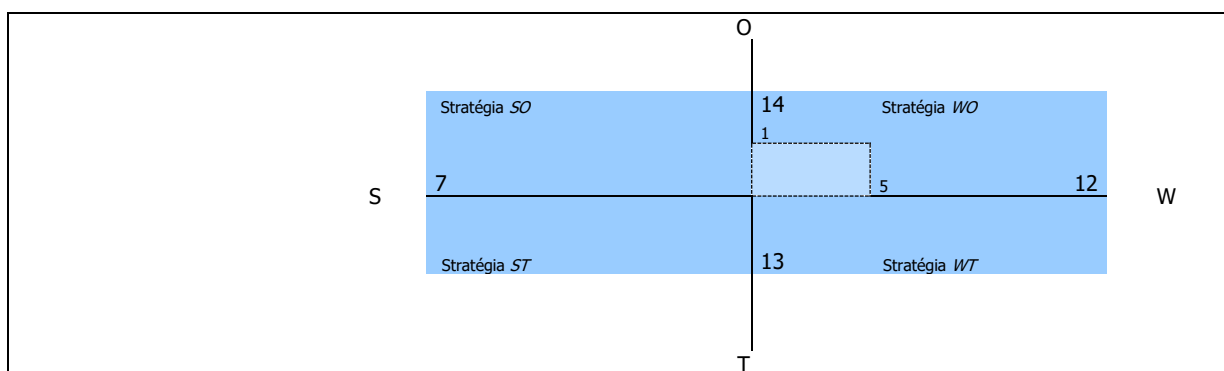
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existujúci futbalový areál,	1,5	- nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb,	1,5
+ štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie,	1,5	- nedobudované cyklistické cestičky,	1,5
+ vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu.	1,5	- nevyhovujúci stav betónových terás na školskom dvore,	1,5
+ činné športové kluby – futbalový,	1,5	- nepostačujúca vybavenosť hernými prvkami na dvore MŠ,	1,5
+ vybudované detské ihrisko,	1,5	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj,	1,5
+ existujúci poľovnícky revír,	1,5	- slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít m.č.,	1,5
+ existujúci rybársky revír,	1,5	- nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,	1,5
+ multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce,	1,5	- chátrajúci stav niektorých kultúrnych pamiatok,	1,5
+ športové aktivity ako bowling, squash, pilates ,spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko,	1,5	- nízke povedomie obyvateľov o význame predovšetkým NKP pre možný rozvoj MČ,	1,5
+ pamiatková zóna Rusovce,	1,5		
+ kultúrna sála,	1,5		
+ dlhoročná história MČ, tradície,	1,5		
+ pravidelné organizované kultúrne podujatia,	1,5		
+ rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru – SLUK, DFS Gerulata,	1,5		
+ existencia miestnej knižnice,	1,5		
Spolu	22,5	Spolu	12,5
Výsledok	10,0		

3.1.5. Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - možná výstavba plôch IBV, - vybudovaný bytový fond HBV (54 bytov), celkovo cca. 36 obecných bytov, - najvyšší počet bytov 3 izbových v bytovom fonde - 421, - až 1316 bytov napojených na spoločný zdroj pitnej vody (95,99 %), - dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet, - dominantná časť mestskej časti vykurovaná plynom – 1216 (88,69 %), 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny, - vysoké nájomné v nájomných bytoch, - potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve mestskej časti, - vysoký priemerný vek bytového fondu, - vysoká energetická náročnosť bytového fondu, - nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu, - odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miest, - obmedzená ponuka pracovných príležitostí v mestskej časti, - neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny,

	<ul style="list-style-type: none"> - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu mestskej časti, - nízke príjmy obyvateľstva, - slabá komunikácia samosprávy s podnikateľským prostredím,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť podmienky pre uspokojenie potrieb bývania pre cca 50 % žiadateľov o byt, - vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu sociálnych a nájomných bytov, - možnosť výstavby štandardných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zateplovanie domov, bytov,...), - výstavba bytových jednotiek nižšieho štandardu, - výstavba nájomnej bytovej výstavby, - zriadenie zariadenia núdzového bývania, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesytematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie, - nepriaznivý demografický vývoj, - pokles pôrodnosti, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej krízy na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov, časté zmeny zákonov,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WO*. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej HVB, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zväziť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

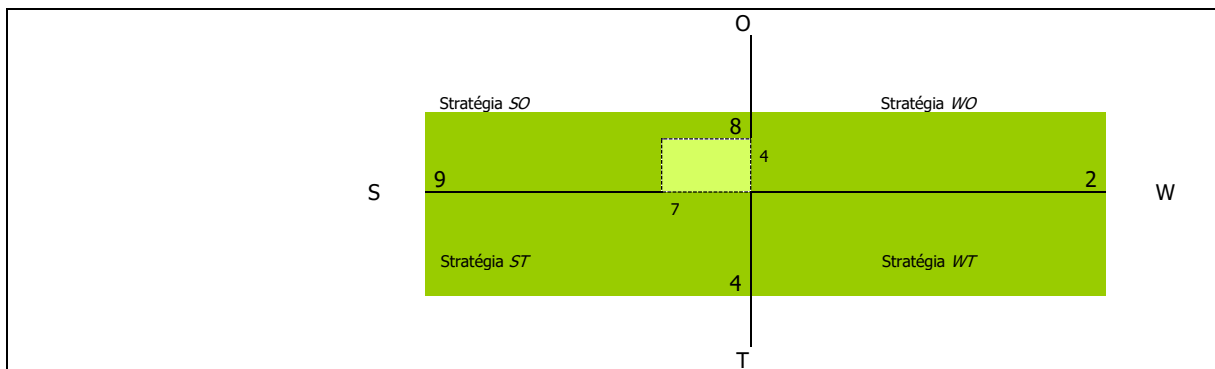
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ možná výstavba plôch IBV,	1,5	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny,	1,5
+ vybudovaný bytový fond HBV (54 bytov),	1,5	- vysoké nájomné v nájomných bytoch,	1,5
+ celkovo cca. 36 obecných bytov,	1,5	- potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve mestskej časti,	1,5
+ najvyšší počet bytov 3 izbových v bytovom fonde - 421,	1,5	- vysoký priemerný vek bytového fondu,	1,5
+ až 1316 bytov napojených na spoločný zdroj pitnej vody (95,99 %),	1,5	- vysoká energetická náročnosť bytového fondu,	1,5
+ dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet,	1,5	- nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,	1,5
+ dominantná časť mestskej časti vykurovaná plynom – 1216 (88,69 %),	1,5	- odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miest,	1,5
		- obmedzená ponuka pracovných príležitostí v mestskej časti,	1,5
		- neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov,	1,5
		- chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny,	1,5
		- chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách	1,5

		<ul style="list-style-type: none"> - určených na výstavbu bytov, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu mestskej časti, - nízke príjmy obyvateľstva, - slabá komunikácia samosprávy s podnikateľským prostredím, 	<p>1,5 1,5</p> <p>1,5 1,5</p>
Spolu	18,0	Spolu	22,5
		výsledok	- 4,5

3.1.6. Bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - relatívne dobre zabezpečený miestny úrad, - relatívne nízky počet násilných trestných činov, - frekventovaná centrálna časť mestskej časti, - existencia verejného osvetlenia mestskej časti, - obvodné oddelenie policajného zboru v mestskej časti Bratislava Rusovce, - zriadená mestská polícia (okrsok), - organizované prednášky na školách v rámci návštev polície, - Intervencia a osveta v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách, - zabezpečený odchyt túlavých zvierat, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná prevencia polície, - nedostatočné pokrytie kamerovým systémom, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva, - nízka frekvencia policajnej kontroly, - veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže, - vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii, - vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou, - slabé donucovacie možnosti mestskej a štátnej polície,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie monitorovacieho systému v mestskej časti – inštalovanie kamier na rizikových miestach v mestskej časti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Mestská časť sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu Rusoviec.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
------------------------	-------------	-------------------------	-------------

+ relatívne dobre zabezpečený miestny úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v mestskej časti,	1,5
+ relatívne nízky počet násilných trestných činov,	1,5	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť mestskej časti,	1,5	- nedostatočná prevencia polície,	1,5
+ existencia verejného osvetlenia mestskej časti,	1,5	- nedostatočné pokrytie kamerovým systémom,	1,5
+ obvodné oddelenie policajného zboru v mestskej časti Bratislava Rusovce,	1,5	- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1,5
+ zriadená mestská polícia (okrskok),	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1,5
+ organizované prednášky na školách v rámci návštev polície,	1,5	- veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže,	1,5
+ Intervencia a osveta v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	1,5	- vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,	1,5
+ zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	1,5	- vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou,	1,5
		- slabé donucovacie možnosti mestskej a štátnej polície,	1,5
spolu	13,5	spolu	15,0
		výsledok	-1,5

3.2. Vízia a poslanie

3.2.1. Vízia

Mestská časť Bratislava - Rusovce je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Mestská časť je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zvel'ad'ovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Mestskej časti. **Svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.**

Mestská časť v rámci existujúcich kompetencií nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti.

Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Mestská časť zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v **oblasti sociálnej politiky** veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi a **seniorov** mestská časť poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí **opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania.** Mestská časť podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mestská časť zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Mestská časť Bratislava - Rusovce je bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorila podmienky na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Mestská časť vytvorila dobré podmienky pre bývanie vybraných skupín obyvateľov mestskej časti. Bytovú výstavbu zamerala hlavne na **mladé rodiny s deťmi.** Okrem **štandardnej bytovej výstavby** mestská časť uskutočnila v obmedzenej miere aj **bytovú výstavbu nižšieho štandardu** pre sociálne odkázaných obyvateľov mestskej časti.

3.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát mestskej časti Bratislava - Rusovce v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „prijímateľov“, t.j. jej obyvateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie mestskej časti Bratislava - Rusovce a odpovedá na tri otázky: Čo mestská časť robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Odpovede na tieto otázky sú základným predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom mestskej časti. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov a zabezpečením samotných služieb až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom mestskej časti. Samospráva mestskej časti Bratislava - Rusovce disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu mestskej časti a poslancom miestneho zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja mestskej časti je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel mestskej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov. V súlade s poslaním mestskej časti Bratislava - Rusovce všetky tieto úlohy realizuje mestská a štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú mestskú časť - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky mestskej časti je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Sociálne služby

Poslaním mestskej časti v rámci sociálnych služieb je rozvíjať a skvalitňovať potrebnú ponuku sociálnych služieb. Poslaním by malo byť rovnako zabezpečenie dostupnosti, potrebnej kvality. Hlavným cieľom v tejto oblasti musí byť dosiahnutie dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti. Mestská časť v rámci svojich originálnych kompetencií zabezpečuje sociálne služby krízovej intervencie, sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií a podporné služby. Mestská časť sa snaží spolupracovať aj s neštátnymi subjektami, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mestská časť zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Mestská časť sa snaží zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Služby vzdelávania

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy, ako aj školskej jedálne a mimoškolských záujmových zariadení. Mestská časť v rámci existujúcich kompetencií zabezpečí výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Mestská časť zabezpečí priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Zdravotnícke služby

Zabezpečiť širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Mestská časť pripravuje priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Bratislava.

Voľno – časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Podporiť služby a činnosť mestskej knižnice, Základnej umeleckej školy.

Bývanie

Vytvoriť podmienky pre nájomné bývanie obyvateľom mestskej časti bežného, ako aj nižšieho štandardu. Zabezpečiť dostatok bytových jednotiek pre súčasných ako aj budúcich obyvateľov mestskej časti. Základným zámerom mestskej časti v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Bezpečnosť

Bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

3.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Priority KPSS sú definované v súlade s Národnými prioritami:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Ide o národnú prioritu, ktorá nadväzuje na národné priority z predchádzajúceho obdobia, ktoré neboli dostatočne systémovo riešené a účinne naplnené. Aj keď sa pri niektorých druhoch sociálnych služieb pôvodne vymedzených ako komunitné (viď príloha 1 NPRSS 2015- 2020) dosiahlo zvýšenie ich dostupnosti (zvýšený počet prijímateľov, poskytovateľov i vynaložených prostriedkov), vývoj v jednotlivých sektoroch sociálnych služieb bol nerovnomerný. V prípade, že niektoré druhy sociálnych služieb alebo odborných činností podporujúcich komunitný charakter intervencií, nebol podporený z európskych zdrojov, ani z finančného príspevku MPSVR SR, v priebehu rokov sa ich dostupnosť znižovala. Prioritné je preto naďalej podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. V súlade so zameraním NP1 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby komunitného charakteru do celkového systému financovania sociálnych služieb. Rovnako je potrebné nastaviť mechanizmy financovania samosprávy pre napĺňanie jej originálnych pôsobností v oblasti sociálnych služieb a podporiť samosprávu k vytváraniu funkčných zoskupení samospráv za týmto účelom. Súčasťou NP1 je aj systémové uchopenie a realizácia transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Tieto sú doposiaľ v povedomí verejnosti (laickej i časti odbornej) spravidla chápané len ako „projektový produkt“, vzťahujú sa prakticky výlučne na veľkokapacitné zariadenia sociálnych služieb podmienené odkázanosťou, ktoré sa zapojili do národných projektov. K transformácii a deinštitucionalizácii sa pristupuje najmä v optike „opúšťania domovov sociálnych služieb a prechodu do domčekov“, bez ich dôslednejšieho vzťahovania k potrebe štrukturálnych zmien v celom systéme sociálnych služieb, dokonca v celom systéme verejných služieb poskytovaných najmä na úrovni komunity (zdravotnícke, prepravné, vzdelávacie, iné sociálne, komunikačné, stavebné a iné verejné služby). Transformácia, deinštitucionalizácia a prístupnosť nie sú dlhodobu dôsledne interpretované ako ľudsko-právna otázka, ktorej riešenie si vyžaduje systémové riešenia na rozličných úrovniach (národná, regionálna, miestna, organizačná, profesijná, na úrovni rodiny, atď.). Naplnenie NP1 nebude preto možné bez realizácie národnej kampane zameranej na presadzovanie rovnosti príležitostí pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (z akýchkoľvek dôvodov a na akomkoľvek základe). Vychádzajúc z takehoto poňatia sa bude NP1 vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoja komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obeť domáceho násillia.

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Zdôvodnenie (legitimita):

Uvedená priorita nadväzuje na nenaplnenú prioritu z obdobia 2015-2020 a bezprostredne vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 (záväzok vlády SR vytvoriť novým zákonom o sociálnych službách upravený systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane jeho financovania). Priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečovaním, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Pokračujúcou výzvou je poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch. Osobitnou výzvou sa stáva zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia. V súlade so zameraním NP2 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby dlhodobej starostlivosti, vrátane zdrojov jej financovania.

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

Zdôvodnenie (legitimita):

Priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevyklúčujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Zároveň, že každý z týchto segmentov potrebuje osobitnú verejnú podporu a posudzovanie špecifických „potrieb“ pre poskytovanie takejto podpory. Osobitne to platí v prípade neformálnej starostlivosti poskytovanej neformálne opatrovujúcimi osobami (najmä z okruhu blízkych), kde sa podpora doposiaľ realizovala takmer výlučne nástrojmi náhrady za stratu príjmu z dôvodu intenzívnej starostlivosti (peňažný príspevok na opatrovanie) a základného sociálneho a zdravotného poistenia zo strany štátu. Nenaplnila sa potreba podporovať túto cieľovú skupinu v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúladovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkovy zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Súčasťou napĺňania tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb

odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru. Dôležitú úlohu v podpore zvyšovania kvality sociálnych služieb má výkon hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb (ďalej len „hodnotenie kvality“). Predmetom a účelom hodnotenia kvality je poskytnúť u hodnotených subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb), čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality v čase hodnotenia a tým ich podporovať pri systematickom zabezpečovaní, udržiavaní a zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb. V oblasti sociálnych služieb bude MPSVR SR naďalej pristupovať k zvyšovaniu kvality v sociálnych službách podporou a modernizáciou dodržiavania kvality poskytovanej sociálnej služby, hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby a stimuláciou previazanosti a účinnosti kontrolných a dohliadacích pôsobností príslušných orgánov vo veciach sociálnych služieb.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mestská časť Bratislava - Rusovce nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mestskej časti Bratislava - Rusovce , po sociálnej a kultúrnej stránke. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude mestská časť smerovať do oblastí sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja mestskej časti, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Na základe dotazníkového výskumu boli stanovené nasledovné priority.

3.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby - opatrovateľská služba, zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb, denný stacionár, zariadenie núdzového bývania, útulok, priestory pre osobnú hygienu.

3.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú predškolská výchova, základná škola a ich modernizácia, s ňou súvisiace verejné služby, záujmové vzdelávanie. Problémom sú nedostatočné kapacity predškolských zariadení. V niektorých častiach mestskej časti nie sú vyhovujúce priestory na vzdelávanie.

3.3.3. Zdravotnícke služby

V mestskej časti jednoznačne treba zachovať a podporovať poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb. Spolu so všeobecnou zdravotnou starostlivosťou preferujú obyvatelia aj špecializovanú pre deti ako aj ŤZP, chirurgické, oftalmologické, diabetologické, stomatologické ambulancie. Potrebná je centralizácia poskytovaných služieb ako aj zabezpečenie zariadenia urgentného príjmu.

3.3.4. Voľno - časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti.

3.3.5. Bývanie

Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mestská časť zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

3.3.6. Bezpečnosť

Bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti. V rámci bezpečnostnej politiky mestská časť realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov mestskej časti a majetku a pripravenosť mestskej časti riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom mestskej polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Definovanie hlavných zámerov jednotlivých priorít.

Hlavné priority komunitného plánu					
Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5	Priorita 6
Sociálne služby	Služby vzdelávania	Zdravotnícke služby	Voľno-časové aktivity	Bývanie	Bezpečnosť
Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Mestskej časti.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.	Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti.	Výstavba a modernizácia bytového fondu v mestskej časti. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.	Bezpečná mestská časť chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.
c i e l o v é s k u p i n y					
<ul style="list-style-type: none"> - Seniori a ťažko zdravotne postihnutí - Rodina detí a mládež (rodiny s deťmi, deti a mládež, ženy na materskej dovolenke.) - Marginalizovaná rómska komunita - Osoby ohrozené sociálnym vylúčením (dlhodobó nezamestnaní obyvateľia, osoby v kríze, neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život) 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobó nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život, - všetci obyvateľia mestskej časti 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotnými postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - ľudia závislí od návykových látok, 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotnými postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne odkázaní obyvateľia - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotnými postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobó nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotnými postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania - všetci obyvateľia mestskej časti

3.3.1. Sociálne služby

Strategický zámer

Strategickým zámerom mestskej časti v oblasti sociálnych služieb je poskytovanie ich adekvátnej ponuky s dôrazom na objektívne a opodstatnené zabezpečenie základných životných potrieb jednotlivých cieľových skupín obyvateľov, ako sú seniori a ťažko zdravotne postihnutí, rodiny detí a mládež (rodiny s deťmi, deti a mládež, ženy na materskej dovolenke), marginalizovanej rómskej komunity a osôb ohrozených sociálnym vylúčením (dlhodobozamestnaní obyvatelia, osoby v kríze, neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život).

Oslabovanie rodiny a jej väzieb a pracovná vyťaženosť členov rodiny si v krízových situáciách vyžaduje ich náhradzenie profesionálnymi sociálnymi pracovníkmi. Čo bolo v minulosti úlohou rodiny sa tak presúva na profesionálne inštitúcie poskytujúce sociálnu pomoc a sociálne služby. V súvislosti s týmito skutočnosťami sa zvyšujú požiadavky na rozsah, kvalitu a efektívnosť poskytovaných sociálnych služieb. Trendom EÚ v oblasti sociálnych služieb je preferovanie terénnych a ambulantných služieb a očakáva sa znižovanie dopytu po pobytových službách. V prípade pobytových zariadení je preferované budovanie a zriaďovanie zariadení sociálnych služieb s nízkou kapacitou – do 40 klientov (zariadenia rodinného typu).

Komentár k programu

Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov mestskej časti odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov mestskej časti. V rámci financovania predmetného programu sa financujú opatrovateľská služba a rozvoz obedov, starostlivosť o seniorov a ťažko zdravotne postihnutých, mládež a rodiny s deťmi, prípadne osoby v kríze.

Priestorové a vecné vymedzenie

Zariadenia sociálnych služieb je potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšali kultúrno – historický ráz mestskej časti. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre mestskej časti bude možné alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení. Uvedené platí hlavne v prípade zariadení ako útulky, nocľahárne, zariadenia núdzového bývania. Tie by nemali kolidovať ani s existujúcimi a plánovanými rozvojovými aktivitami a infraštruktúrou voľného času, športu a rekreácie. V tejto súvislosti je potrebné riešenie problémov s neprispôsobivými obyvateľmi.

Podprogram 1.1. Seniori a ťažko zdravotne postihnutí

Cieľ 1.1.A	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.
------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 1.1.1 Aktivity	Rozšírenie ambulantných a terénnych sociálnych služieb. Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.
Projekt 1.1.2 Aktivity	Podpora zvyšovania kvality poskytovaných služieb pre seniorov. Zriadenie denného stacionára. Výstavba zariadenia Domova sociálnych služieb (areál Domu záhradkárov). Výstavba zariadenia Domova dôchodcov. Zriadenie priestorov pre stretávanie seniorov.
Projekt 1.1.3 Aktivity	Rozšírenie ponuky služieb pre ťažko zdravotne postihnutých. Podpora výstavby bezbariérových prístupov vo verejných budovách. Podpora zriadenia chránených dielní. Podpora projektov zapojenia ŤZP na trhu práce.
Projekt 1.1.4 Aktivity	Skvalitniť možnosti spoločného stravovania seniorov. Rozšíriť možnosti dovozu obedov do domácnosti.

Cieľ 1.1.B	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimocných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.
------------	---

- Projekt 1.1.5**   **Monitoring a vyhl'adávacía činnosť.**

Aktivity Rozšírenie poskytovania sociálnej služby monitorovania a signalizácie potreby pomoci.

Cieľ 1.1.C Podpora vzdelávania cieľovej skupiny v súlade národným programom aktívneho starnutia

Projekt 1.1.6 Zriadenie poradenského centra v oblasti vzdelávania.

Aktivity Rozšírenie spektra vzdelávacích aktivít.
Realizácia programov vzdelávania ľudí vo veku nad 50 rokov v oblasti finančnej gramotnosti.

Podprogram 1.2. Rodina deti a mládež

Cieľ 1.2. Zabezpečiť všestrannú podporu rodiny a rozvoj služieb zameraných na pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.2.1 **Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.**
Aktivity Podpora zariadenia starostlivosti o deti do 3 rokov veku.
Rozšírenie kapacity zariadenia Baobab services (priestory Kresťanskej lily na ul. Kováčovej.

Projekt 1.2.2 **Pomoc rodinám s ťažko zdravotne postihnutým dieťaťom.**
Aktivity Podpora poskytovania služieb pre rodiny so ZTP dieťaťom.

Projekt 1.2.3 **Pomoc a podpora mladým rodinám.**
Aktivity Zaviesť systém nefinančnej podpory na zabezpečenie základných potrieb dieťaťa do 3 rokov veku.

Podprogram 1.3. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.3 A Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie MK a rizikových skupín obyvateľov mestskej časti.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.3.1 **Podpora uplatnenia sa na trhu práce osôb ohrozených sociálnym vylúčením.**
Aktivity Spolupráca s podnikateľmi mestskej časti a okolia zameraná na využitie pracovného potenciálu osôb ohrozených sociálnym vylúčením.
Spolupráca s UPSVR zameraná na vyhľadávanie potenciálnych uchádzačov najmä z radov absolventov.

Cieľ 1.3. B Zlepšiť kvalitu života MK

Projekty podprogramu:

Projekt 1.3.2 **Zariadenie zastrešujúce sociálne služby krízovej intervencie a podporné služby.**
Aktivity Podpora poskytovania služieb krízovej intervencie.
Výstavba nocľahárne.

Cieľ 1.3. C Zlepšiť podmienky bývania a starostlivosti o zdravie.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.3.3 **Zlepšenie podmienok bývania.**
Aktivity Mapovanie čiernych skládok a aktivity spojené s ich likvidáciou.
Osveta zameraná na zvýšenie zodpovednosti pri nakladaní s odpadom a znečisťovaní životného prostredia.
Osveta zameraná na zlepšenie finančnej gramotnosti, využívanie inštitútu osobitného príjemcu.

Projekt 1.3.4 **Zvýšenie povedomia o potrebe starostlivosti o svoje zdravie a zdravie detí.**
Aktivity Zintenzívnenie zdravotníckej osvedy na aktuálne témy.

3.3.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach v základných školách, v zmysle racionálnej výživy. Mestská časť zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch, centre voľného času ako aj základnej umeleckej škole.

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku mestská časť zabezpečuje činnosť a prevádzku materskej školy a základnej školy, školských jedální a školských klubov detí. V nadväznosti na politiku rozvoja mestskej časti počíta mestská časť so zvrátením negatívneho trendu

vývoja obyvateľov predproduktívneho veku. Finančné prostriedky na realizáciu programu Služby vzdelávania predstavujú výdavky na financovanie projektov v rámci predškolskej výchovy, základného vzdelávania a školských zariadení, ako aj mimoškolskej činnosti. Program zahŕňa kapitálové výdavky spojené s rekonštrukciou budov prípadne obstaraním technického vybavenia potrebného k prevádzke budovy, prípadne pre vzdelávaciu činnosť.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie škôl a školských zariadení.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.
---------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 2.1 Aktivity	<p>Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba kapacít materskej školy. Výstavba materskej školy v lokalite Sever. Zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy. Rekonštrukcia sociálnych zariadení materskej školy. Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody). Rekonštrukcia kanalizačnej prípojky materskej školy. Rekonštrukcia vonkajšej terasy materskej školy. Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli ZŠ.</p>
Projekt 2.2 Aktivity	<p>Obnova a modernizácia zariadení základného školstva. Rekonštruovať budovy základnej školy. Výstavba bezbariérových prístupov vo vzdelávacích zariadeniach. Modernizácia vybavenia škôl a odborných učební. Dostavba kapacít základnej školy. Nadstavba budovy dielni pre praktickú výučbu.</p>
Projekt 2.3 Aktivity	<p>Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ. Vypracovanie projektovej dokumentácie. Revitalizácia areálov materských škôl – dostavba hracích prvkov. Revitalizácia areálov základných škôl a výstavba učebni v prírode.</p>
Projekt 2.4 Aktivity	<p>Podpora záujmovej činnosti. Podpora zriadenia Centra voľného času. Dobudovanie nadstavby školskej jedálne. Modernizácia vybavenia školských klubov detí. Podpora zriadenia pobočky jazykovej školy.</p>
Projekt 2.5 Aktivity	<p>Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie projektovej dokumentácie. Rekonštrukcia školských jedální.</p>
Projekt 2.6 Aktivity	<p>Školská športová infraštruktúra. Výstavba telocvične pre potreby materskej školy. Modernizácia vykurovania budovy telocvične a dielne (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody). Rekonštrukcia strechy budovy telocvične. Zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične. Výstavba multifunkčného ihriska v priestore ZŠ. Rekonštrukcia a modernizácia bazéna v školskom areáli.</p>

3.3.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbat' o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti.

Komentár k programu

Program zahŕňa výdavky mestskej časti na zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku (v prípade mestských priestorov zahŕňa bežné výdavky na údržbu priestorov).

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj zdravotníckych služieb je potrebné alokovať do existujúcej priestorovej základne s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb. Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú podnikateľskému motívu, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení. Z dotazníkového prieskumu vyplynula potreba určitých špecializovaných zdravotníckych služieb, ktoré mestská časť podporí, avšak ich poskytovanie bude závislé od rozhodnutí externých subjektov.

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3	Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.
--------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 3.1 Aktivity	Rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb. Spracovanie projektovej dokumentácie. Realizácia centier integrovanej zdravotnej starostlivosti
Projekt 3.2 Aktivity	Podpora poradenskej činnosti. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Projekt 3.3 Aktivity	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov. Zabezpečiť v súčinnosti s krajským mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť. Udržanie existujúcich lekárskeho kapacít.
Projekt 3.4 Aktivity	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých. Rekonštrukcia zdravotného strediska. Výstavba nového zdravotného strediska v lokalite Sever. Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých. Podpora zriadenia stomatologickej ambulancie. Podpora zriadenia oftalmologickej ambulancie. Podpora zriadenia ORL ambulancie. Podpora zriadenia dermatologickej ambulancie. Podpora zriadenia reumatologickej ambulancie. Podpora zriadenia Lekárne v centrálnej časti Rusoviec.

3.3.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti. Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov

pre kultúrne aktivity je povinnosť mestskej časti. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mestskej časti a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v mestskej časti. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Mestská časť v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizuje kultúrne podujatia, zabezpečí kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzku knižnice, zabezpečí opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území mestskej časti. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou mestskej časti je udržiavať kultúru v mestskej časti. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy mestskej časti je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na mestskej časti a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v mestskej časti, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a na činnosť športových oddielov a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v mestskej časti. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry v mestskej časti. Finančné prostriedky určené na kultúru v mestskej časti v programe Kultúra zahŕňajú výdavky múzea, knižnica, príspevky na kultúrne podujatia a činnosť i.

Program 4. Voľnočasové aktivity

Cieľ 4. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.

Projekty podprogramu:

Projekt 4.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie projektovej dokumentácie. Výstavba skateparku / pumptracku v lokalite železnice. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Lesoparku. Dostavba inkluzívnych prvkov na detských ihriskách. Výstavba inkluzívneho detského ihriska. Výstavba športovej infraštruktúry v areáli bývalej MŠ na Gerulatskej ul., Výstavba menšej verejnej plavárne. Výstavba atletického oválu. Revitalizácia okolia jazera a výstavba športovo - oddychovej infraštruktúry. Výstavba tribúny na futbalovom štadióne. Dostavba športovísk v areáli pri futbalovom štadióne. Výstavba street work-out prvkov.
Projekt 4.2 časti. Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v mestskej Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti kultúry - knižnica. Výstavba bezbariérového prístupu do mestskej knižnice. Modernizácia mestskej knižnice.
Projekt 4.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

Projekt 4.8 Aktivity	Multifunkčná kultúrna infraštruktúra. Vypracovanie projektovej dokumentácie. Rekonštrukcia a revitalizácia domu kultúry. Zriadenie priestorov pre umelecké zoskupenia. Zriadenie sobášnej miestnosti. Výstavba otvoreného amfiteátra v intraviláni miestnej časti.
-------------------------	--

3.3.5. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v mestskej časti. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území mestskej časti. Mestská časť zabezpečuje spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu bytov, ich správu ako aj administratívne činnosti spojené s ich existenciou. Výdavky sú rozpočtované na nákup a prípravu pozemkov na výstavbu IBV a HBV.

Program 5 Bývanie

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mestská časť zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
--------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 5.1. Aktivity	Príprava a realizácia inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HBV Výstavba plôch IBV v lokalite Sever. Výstavba plôch IBV v lokalite Auréliova. Výstavba plôch IBV v lokalite Pieskový Hon.
Projekt 5.2. Aktivity	Príprava a realizácia štandardnej nájomnej bytovej výstavby. Vypracovanie projektovej dokumentácie. Realizácia nájomného bytového fondu.
Projekt 5.3. Aktivity	Príprava a realizácia nájomného bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mestskej časti. Realizácia komunitného bývania pre osamelých seniorov. Zriadenie objektu s bytmi pre mladé rodiny. Zriadenie objektu s bytmi pre chovancov z Detského domova. Zriadenie objektu s bytmi pre náhradné rodiny s deťmi. Zriadenie objektu s bytmi pre zdravotne postihnutých i s priestormi určenými na chránené bývanie.
Projekt 5.4. Aktivity	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu. Zateplenie budov mestskej časti. Obnovenie interiérových spoločných priestorov nájomných bytov mestskej časti.

3.3.6. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky mestská časť realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov mestskej časti a majetku a pripravenosť mestskej časti riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov mestskej časti a ich majetku. Mestská časť zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí mestskej časti v zmysle požiadaviek obyvateľov. Mestská polícia sa zameria hlavne na monitoring oblastí obývaných menej prispôsobivými obyvateľmi, ako aj bočné málo frekventované ulice. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext mestskej časti. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude naďalej sledovať významné objekty a príslušnou infraštruktúrou.

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Projekty podprogramu:

- Projekt 6.1. **Rozšírenie kamerového systému.**
Aktivity Výstavba kamerového systému smerom na hraničný prechod Čuňovo / Rajka.
Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.
Inštalácia kamerového systému v priestore centra m.č..
Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.
Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ.
Komplexný monitoring kultúrnych pamiatok.
- Projekt 6.2. **Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.**
Aktivity Zvýraznenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach mestskej časti.
Optimalizácia dopravného značenia.
Osadenie dopravných retardérov/spomaľovačov na kritických miestach.
- Projekt 6.3. **Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mestskej časti.**
Aktivity Zvýšenie frekvencie policajných hliadok.

3.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu mestskej časti Bratislava - Rusovce sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

3.4.1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Seniori a ťažko zdravotne postihnutí

Cieľ 1.1.A Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.						
Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Projekt 1.1.1	Rozšírenie ambulantných a terénnych sociálnych služieb.	Počet nových sociálnych služieb	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	5
		Počet užívateľov.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	50
Projekt 1.1.2	Podpora zvyšovania kvality poskytovaných služieb pre seniorov.	Počet nových poskytovaných sociálnych služieb	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	5
		Počet novovytvorených miest v zariadeniach soc. služieb.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	50
Projekt 1.1.3	Rozšírenie ponuky služieb pre ťažko zdravotne postihnutých.	Počet nových poskytovaných sociálnych služieb	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	2
		Počet užívateľov.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	50
Projekt 1.1.4	Skvalitniť možnosti stravovania seniorov.	Počet užívateľov.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	350
Cieľ 1.1.B Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.						
Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Projekt 1.1.5	Monitoring a vyhľadávacia činnosť.	Počet nových poskytovaných sociálnych služieb	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	1

		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	20
--	--	-----------------------------	----------	-------	-----------------------------	----

Cieľ 1.1.C Podpora vzdelávania cieľovej skupiny v súlade národným programom aktívneho starnutia.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.1.6	Zriadenie poradenského centra v oblasti vzdelávania.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	1
		Počet zorganizovaných vzdelávacích aktivít	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	5
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	20

Podprogram 1.2. Rodina deti a mládež

Cieľ 1.2. Zabezpečiť všestrannú podporu rodiny a rozvoj služieb zameraných na pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.2.1	Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	Počet	počet	2
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	Počet	počet	150
Projekt 1.2.2	Pomoc rodinám s ťažko zdravotne postihnutým deťmi.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	Počet	počet	2
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	Počet	počet	20
Projekt 1.2.3	Pomoc a podpora mladým rodinám.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	Počet	počet	5
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	Počet	počet	1500

Podprogram 1.3. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.3.A Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie MRK a rizikových skupín obyvateľov mestskej časti.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.3.1	Podpora uplatnenia sa na trhu práce osôb ohrozených sociálnym vylúčením.	Počet realizovaných aktivít	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	5
		Počet užívateľov.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	50

Cieľ 1.3.B Zlepšiť kvalitu života MK

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.3.2	Zariadenie zastrešujúce sociálne služby krízovej intervencie a podporné služby.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	50
Projekt 1.3.3	Zapájanie mestskej časti do projektov na podporu integrácie Rómov.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	5
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	50

Cieľ 1.3.C Zlepšiť podmienky bývania a starostlivosti o zdravie.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.3.4.	Zlepšenie podmienok bývania.	Počet uskutočnených aktivít	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	20
		Počet užívateľov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	500
Projekt 1.3.5	Zvýšenie povedomia o potrebe starostlivosti o svoje zdravie a zdravie detí.	Počet užívateľov podporených projektov	výstupu	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	500
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	2

3.4.2. Služby vzdelávania

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 2.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	M.Č.Bratislava - Rusovce	2000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	115
Projekt 2.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	M.Č.Bratislava - Rusovce	2500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	400
Projekt 2.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	M.Č.Bratislava - Rusovce	10000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	550

Projekt 2.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	M.Č.Bratislava - Rusovce	1000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	1000
Projekt 2.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	M.Č.Bratislava - Rusovce	1000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	550
Projekt 2.6	Školská športová infraštruktúra.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	1500

3.4.3. Zdravotnícke služby

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 3.1	Rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	15
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	4459
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	4459
Projekt 3.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	25
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	4459
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10

3.4.4. Voľno - časové aktivity

Program 4 Voľno - časové aktivity

Cieľ 4 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	15
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1500
Projekt 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v mestskej časti.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	500
Projekt 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	100
Projekt 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	100
Projekt 4.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	25
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	800

					Bratislava - Rusovce	
Projekt 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1000
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	2
Projekt 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	40
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	2500
Projekt 4.8	Multifunkčná kultúrna infraštruktúra.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	5000

3.4.5. Bývanie

Program 5 Bývanie

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mestská časť zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
--------	--

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Projekt 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Počet bytových jednotiek	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	150
		Počet nových obyvateľov mestskej časti	dopad	osoby	mestská časť Bratislava - Rusovce	500
Projekt 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	80
Projekt 5.3	Výstavba nájomného bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mestskej časti.	Počet bytových jednotiek	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	100
Projekt 5.4	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	20
		Celková zateplená plocha	výsledku	m ²	M.Č.Bratislava - Rusovce	5000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	1500

3.4.6. Bezpečnosť

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.
--------	--

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Projekt 6.1	Rozšírenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	25
		Zníženie kriminality	dopad	%	M.Č.Bratislava - Rusovce	30
		Pokrytie územia	dopad	%	M.Č.Bratislava - Rusovce	70
Projekt 6.2	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.	Počet realizovaných projektov	výsledok	m	M.Č.Bratislava - Rusovce	5
		Počet užívateľov projektov	dopad	%	M.Č.Bratislava - Rusovce	4459
Projekt 6.3	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mestskej časti.	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	M.Č.Bratislava - Rusovce	5
		Zníženie kriminality	dopad	%	M.Č.Bratislava - Rusovce	30

3.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom mestskej časti v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v tisícoch Eur

3.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer						
Strategickým zámerom mestskej časti v oblasti sociálnych služieb je poskytovanie ich adekvátnej ponuky s dôrazom na objektívne a opodstatnené zabezpečenie základných životných potrieb jednotlivých cieľových skupín obyvateľov, ako sú seniori a ťažko zdravotne postihnutí, rodiny detí a mládež (rodiny s deťmi, deti a mládež, ženy na materskej dovolenke), marginalizovanej rómskej komunity a osôb ohrozených sociálnym vylúčením (dlhodoboz nezamestnaní obyvatelia, osoby v kríze, neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trstani, nezvládajúci svoj život).						
Podprogram 1.1. Seniori a ťažko zdravotne postihnutí.						
Cieľ1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.					
Projekt 1.1.1	Rozšírenie ambulantných a terénnych sociálnych služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.1.2	Podpora zvyšovania kvality poskytovaných služieb pre seniorov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zriadenie denného stacionára.	500	Neverejní poskytovatelia, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	žiadny	Neverejní poskytovatelia
	Výstavba zariadenia Domova sociálnych služieb (areál Domu záhradkárov).	1200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba zariadenia Domova dôchodcov.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie priestorov pre stretávanie seniorov.	Podľa potreby	rozpočet zriaďovateľa ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.1.3	Rozšírenie ponuky služieb pre ťažko zdravotne postihnutých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Podpora výstavby bezbariérových prístupov vo verejných budovách.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia chránených dielní.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora projektov zapojenia ŤZP na trhu práce.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce UPSVR
Projekt 1.1.4	Skvalitniť možnosti spoločného stravovania seniorov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa

Aktivity	Rozšíriť možnosti dovozu obedov do domácnosti.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Cieľ 1.1.B	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Projekt 1.1.5	Monitoring a vyhladávací činnosť.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rozšírenie poskytovania sociálnej služby monitorovania signalizácie potreby pomoci.	5	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
Cieľ 1.1.C	Podpora vzdelávania cieľovej skupiny v súlade národným programom aktívneho starnutia.					
Projekt 1.1.6	Zriadenie poradenského centra v oblasti vzdelávania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rozšírenie spektra vzdelávacích aktivít.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF, neziskové organizácie.	verejný sektor	nízky	Neziskové organizácie, mestská časť Bratislava - Rusovce
	Realizácia programov vzdelávania ľudí vo veku nad 50 rokov v oblasti finančnej gramotnosti.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	Vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podprogram 1.2. Rodina deti a mládež						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť všestrannú podporu rodiny a rozvoj služieb zameraných na pomoc pri starostlivosti o dieťa.					
Projekt 1.2.1	Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Podpora zariadenia starostlivosti o deti do 3 rokov veku.	Podľa možností	NO, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	Zriaďovateľ
	Rozšírenie kapacity zariadenia Baobab services (priestory Kresťanskej liy na ul. Kováčovej).	Podľa možností	NO, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	Zriaďovateľ
Projekt 1.2.2	Pomoc rodinám s ťažko zdravotne postihnutým deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Podpora poskytovania služieb pre rodiny so ZŤP deťmi.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.2.3	Pomoc a podpora mladým rodinám.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zaviesť systém nefinančnej podpory na zabezpečenie základných potrieb dieťaťa do 3 rokov veku.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podprogram 1.3. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.						
Cieľ 1.3.A	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie MK a rizikových skupín obyvateľov mestskej časti.					
Projekt 1.3.1	Podpora uplatnenia sa na trhu práce osôb ohrozených sociálnym vylúčením.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spolupráca s podnikateľmi mestskej časti a okolia zameraná na využitie pracovného potenciálu osôb ohrozených sociálnym vylúčením.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Spolupráca s UPSVR zameraná na vyhladávanie potenciálnych uchádzačov najmä z radov absolventov.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Cieľ 1.3. B	Zlepšiť kvalitu života MK.					
Projekt 1.3.2	Zariadenie zastrešujúce sociálne služby krízovej intervencie a podporné služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Podpora poskytovania služieb krízovej intervencie.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR	verejný, tretí sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

			SR, ESF			
	Výstavba nocľahárne.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Cieľ 1.3. C	Zlepšiť podmienky bývania a starostlivosti o zdravie.					
Projekt 1.3.3	Zlepšenie podmienok bývania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Mapovanie čiernych skládok a aktivity spojené s ich likvidáciou.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Osveta zameraná na zvýšenie zodpovednosti pri nakladaní s odpadom a znečisťovaní životného prostredia.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Osveta zameraná na zlepšenie finančnej gramotnosti, využívanie inštitútu osobitného príjemcu.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.3.4	Zvýšenie povedomia o potrebe starostlivosti o svoje zdravie a zdravie detí.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zintenzívnenie zdravotníckej osvedy na aktuálne témy.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,45
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6			0,75	0,45

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2023	2024	2025	2026	2027
Podprogram 1.1. Seniori a ťažko zdravotne postihnutí					
Cieľ 1.1.1.A					
Projekt 1.1.1					

Projekt 1.1.2					
Projekt 1.1.3					
Projekt 1.1.4					
Cieľ 1.1.B					
Projekt 1.1.5					
Cieľ 1.1.C					
Projekt 1.1.6					
Podprogram 1.2. Rodina detí a mládež					
Cieľ 1.2					
Projekt 1.2.1					
Projekt 1.2.2					
Projekt 1.2.3					
Podprogram 1.3. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					
Cieľ 1.3.A					
Projekt 1.3.1					
Cieľ 1.3.B					
Projekt 1.3.2					
Cieľ 1.3.C					
Projekt 1.3.3					
Projekt 1.3.4					

3.5.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci základného školstva zabezpečiť vzdelávanie hlavných národnostných skupín v materinskom jazyku. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri základných školách v zmysle racionálnej výživy. Mestská časť zabezpečí priestory a personálne zdroje za záujmovú činnosť v školských kluboch, CVC ako aj základnej umeleckej škole.						
Program 2 Služby vzdelávania						
Cieľ 2.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.					
Projekt 2.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba kapacít materskej školy.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba materskej školy v lokalite Sever.	3500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia sociálnych zariadení materskej školy.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody).	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia kanalizačnej prípojky materskej školy.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia vonkajšej terasy materskej školy.	30	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli ZŠ.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti,	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava -

			ŠF EÚ, MŠ SR			Rusovce
Projekt 2.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštruovať budovy základnej školy.	2500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba bezbariérových prístupov vo vzdelávacích zariadeniach.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia vybavenia škôl a odborných učební.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba kapacít základnej školy.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Nadstavba budovy dielni pre praktickú výučbu.	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 2.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia areálov materských škôl – dostavba hracích prvkov.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia areálov základných škôl a výstavba učebni v prírode.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 2.4	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriadenia Centra voľného času.	Podľa možností	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dobudovanie nadstavby školskej jedálne..	250	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia vybavenia školských klubov detí.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia pobočky jazykovej školy.	Podľa možností	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 2.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia školských jedální.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 2.6	Školská športová infraštruktúra.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba telocvične pre potreby materskej školy.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia vykurovania budovy telocvične a dielne (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody).	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia strechy budovy telocvične.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične.	450	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba multifunkčného ihriska v priestore ZŠ.	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

	Rekonštrukcia a modernizácia bazéna v školskom areáli.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
--	--	----	---	-------------------	--------	---

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1				0,5		0,05
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25			0,15

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2023	2024	2025	2026	2027
Program 2 Služby vzdelávania					
Cieľ 2.					
Projekt 2.1					
Projekt 2.2					
Projekt 2.3					
Projekt 2.4					
Projekt 2.5					
Projekt 2.6					

3.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti.						
Program 3 Zdravotnícke služby						
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.					
Projekt 3.1	Rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie projektovej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Realizácia centier integrovanej zdravotnej starostlivosti	3000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s krajským mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Udržanie existujúcich lekárskeho kapacít.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 3.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia zdravotného strediska.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba nového zdravotného strediska v lokalite Sever.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia stomatologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia oftalmologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia ORL ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia dermatologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia reumatologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia Lekárne v centrálnej časti Rusoviec.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025

5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25		0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5	0,3

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2023	2024	2025	2026	2027
Program 3 Zdravotnícke služby					
Cieľ 3					
Projekt 3.1					
Projekt 3.2					
Projekt 3.3					
Projekt 3.4					

3.5.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti.						
Program 4. Voľno - časové aktivity						
Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie projektovej dokumentácie.	150	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba skateparku / pumptracku v lokalite železnice.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Lesoparku.	150	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba inkluzívnych prvkov na detských ihriskách.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba inkluzívneho detského ihriska.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba športovej infraštruktúry v areáli bývalej MŠ na Gerulatskej ul.,	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba menšej verejnej plavárne.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba atletického oválu.	750	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia okolia jazera a výstavba športovo - oddychovej infraštruktúry.	250	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba tribúny na futbalovom štadióne.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba športovísk v areáli pri futbalovom štadióne.	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba street work-out prvkov.	20	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa

Aktivity	Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.	podľa možnosti	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Projekt 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možnosti	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.	podľa možnosti	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Projekt 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.	podľa možnosti	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Projekt 4.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.	podľa možnosti	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Projekt 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti kultúry - knižnica.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba bezbariérového prístupu do mestskej knižnice.	20	rozpočet mestskej časti	verejný, tretí sektor	vyšší	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia mestskej knižnice.	20	rozpočet mestskej časti	verejný, tretí sektor	vyšší	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 4.8	Multifunkčná kultúrna infraštruktúra.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia a revitalizácia domu kultúry.	1000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie priestorov pre umelecké zoskupenia.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšší	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie sobášnej miestnosti.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšší	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba otvoreného amfiteátra v intraviláni miestnej časti.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšší	mestská časť Bratislava - Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vyššia	malá	stredná	vyššia	

		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2023	2024	2025	2026	2027
Program 4. Voľno - časové aktivity					
Cieľ 4					
Projekt 4.1					
Projekt 4.2					
Projekt 4.3					
Projekt 4.4					
Projekt 4.5					
Projekt 4.6					
Projekt 4.7					
Projekt 4.8					

3.5.5. Bývanie

Strategický zámer						
Výstavba a modernizácia bytového fondu v mestskej časti. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.						
Program 5 Bývanie						
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mestská časť zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.					
Projekt 5.1	Príprava a realizácia inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba plôch IBV v lokalite Sever.	podľa potreby	Vlastníci/mestská časť/investor	súkromný sektor	vysoký	Vlastníci/mestská časť/investor
	Výstavba plôch IBV v lokalite Auréliova.	podľa potreby	Vlastníci/mestská časť/investor	súkromný sektor	vysoký	Vlastníci/mestská časť/investor
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pieskový Hon.	podľa potreby	Vlastníci/mestská časť/investor	súkromný sektor	vysoký	Vlastníci/mestská časť/investor
Projekt 5.2	Príprava a realizácia štandardnej nájomnej bytovej výstavby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Realizácia nájomného bytového fondu.	3000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 5.3	Príprava a realizácia nájomného bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Realizácia komunitného bývania pre osamelých seniorov.	2000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie objektu s bytmi pre mladé rodiny.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie objektu s bytmi pre chovancov z Detského domova.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie objektu s bytmi pre náhradné rodiny s deťmi.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie objektu s bytmi pre zdravotne postihnutých i s priestormi určenými na chránené bývanie.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 5.4	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zateplenie budov mestskej časti.	2500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Obnovenie interiérových spoločných priestorov nájomných bytov mestskej časti.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vysoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

Časový rámec

	2023	2024	2025	2026	2027
Program 5 Bývanie					
Projekt 5.1					
Projekt 5.2					
Projekt 5.3					
Projekt 5.4					

3.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečná mestská časť chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.						
Program 6 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.					
Projekt 6.1	Rozšírenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba kamerového systému smerom na hraničný prechod Čuňovo / Rajka.	15	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.	15	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra m.č..	15	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	15	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ.	15	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Komplexný monitoring kultúrnych pamiatok.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 6.2	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýraznenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach mestskej časti.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Optimalizácia dopravného značenia.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Osadenie dopravných retardérov/ spomaľovačov na kritických miestach.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 6.3	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie frekvencie policajných hliadok.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika	Vplyv rizika na projekt	Výsledok
-------	-----------------	-------------------------------	-------------------------	----------

plány								multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		<i>0,1</i>	<i>0,3</i>	<i>0,6</i>	<i>0,25</i>	<i>0,5</i>	<i>0,75</i>	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

Časový rámec

	2023	2024	2025	2026	2027
Program 6 Bezpečnosť					
Cieľ 6					
Projekt 6.1					
Projekt 6.2					
Projekt 6.3					

3.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť mestskej časti v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností mestského rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané rámce v tisícoch Eur.

3.6.1. Sociálne služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
1.1.	Seniori a ťažko zdravotne postihnutí								
Cieľ 1.1.A									
Projekt 1.1.1	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Projekt 1.1.2	3 200	3 200	2 400	800	640	0	160	0	0
Projekt 1.1.3	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Cieľ 1.1.B									
Projekt 1.1.5	5	5	4	1	1	0	0	0	0
1.3.	Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.								
Cieľ 1.3.B									
Projekt 1.3.3	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Spolu	3 905	3 905	2 929	976	781	0	195	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2023	975	975	731	244	195	0	49	0	0
2024	976	976	732	244	195	0	49	0	0
2025	976	976	732	244	195	0	49	0	0
2026	976	976	732	244	195	0	49	0	0
2027	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	3 905	3 905	2 929	976	781	0	195	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

3.6.2. Služby vzdelávania

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 2									
Projekt 2.1	5 880	5 880	4 410	1 470	1 176	0	294	0	0
Projekt 2.2	4 500	4 500	3 375	1 125	900	0	225	0	0
Projekt 2.3	300	300	225	75	60	0	15	0	0
Projekt 2.4	300	300	225	75	60	0	15	0	0
Projekt 2.5	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Projekt 2.6	1 700	1 700	1 275	425	340	0	85	0	0
Spolu	13 180	13 180	9 885	3 295	2 636	0	659	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2023	2170	2170	1628	543	434	0	109	0	0
2024	3295	3295	2471	824	659	0	165	0	0
2025	3295	3295	2471	824	659	0	165	0	0
2026	3295	3295	2471	824	659	0	165	0	0
2027	1125	1125	844	281	225	0	56	0	0
Spolu	13 180	13 180	9 885	3 295	2 636	0	659	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
	Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
5. Európa bližšie k občanom	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

3.6.3. Zdravotnícke služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 3.1	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0
Spolu	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)

Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2023	750	750	563	188	150	0	38	0	0
2024	750	750	563	188	150	0	38	0	0
2025	750	750	563	188	150	0	38	0	0
2026	750	750	563	188	150	0	38	0	0
2027	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Európsky sociálny fond 2014 – 2020 a Európsky sociálny fond plus (ESF+) 2021-2027 PLÁN OBNOVY

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

3.6.4. Voľno - časové aktivity

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 4									
Projekt 4.1	3 520	3 520	2 640	880	704	0	176	0	0

Projekt 4.6	40	40	30	10	8	0	2	0	0
Projekt 4.8	1 200	1 200	900	300	240	0	60	0	0
Spolu	4 760	4 760	3 570	1 190	952	0	238	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2023	1180	1180	885	295	236	0	59	0	0
2024	1190	1190	893	298	238	0	60	0	0
2025	1190	1190	893	298	238	0	60	0	0
2026	1190	1190	893	298	238	0	60	0	0
2027	10	10	8	3	2	0	1	0	0
Spolu	4 760	4 760	3 570	1 190	952	0	238	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.
Zdroje financovania EÚ

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

3.6.5. Bývanie

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 5									
Projekt 5.2	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0
Projekt 5.3	4 500	4 500	3 375	1 125	900	0	225	0	0
Projekt 5.4	2 600	2 600	1 950	650	520	0	130	0	0
Spolu	10 100	10 100	7 575	2 525	2 020	0	505	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	

2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	2525	2525	1894	631	505	0	126	0	0
2025	2525	2525	1894	631	505	0	126	0	0
2026	2525	2525	1894	631	505	0	126	0	0
2027	2525	2525	1894	631	505	0	126	0	0
Spolu	10 100	10 100	7 575	2 525	2 020	0	505	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
4. Sociálnejšia Európa	Prioritné oblasti podpory z ENRAF:
	podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov,
	podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

3.6.6. Bezpečnosť

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 6									
Projekt 6.1	125	125	94	31	25	0	6	0	0
Spolu	125	125	94	31	25	0	6	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)							
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje				Súkromné zdroje	EIB
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje			

	zdroje spolu	Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	31	31	23	8	6	0	2	0	0
2025	31	31	23	8	6	0	2	0	0
2026	31	31	23	8	6	0	2	0	0
2027	31	31	23	8	6	0	2	0	0
Spolu	125	125	94	31	25	0	6	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení a cieľov politík EU.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
	Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj
	Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
	Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
	Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
5. Európa bližšie k občanom	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
	Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

3.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude Správa o realizácii KP, ktorú vypracuje odbor starostlivosti o obyvateľa.

Spôsob modifikovania KP

Predkladať návrhy na modifikovanie KP bude v právomoci primátora a poslancov mestského zastupiteľstva. Komisia pre sociálnu a zdravotnú starostlivosť o občanov pri MsZ môže tiež predkladať mestskému zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KP. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii návrh na modifikovanie KP. Na zasadnutia Finančnej komisie pri MsZ v termíne schvaľovania mestského rozpočtu predloží Komisia pre sociálnu a zdravotnú starostlivosť o občanov Dopadovú analýzu plnenia KP.

Doplnenie KP sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KP, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramy, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie mestskému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie alebo mestského zastupiteľstva.

3.8. Monitorovanie

Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KP, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Mestské zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec mestského zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KP na mestskom úrade alebo u Koordinátora pre stratégiu.

3.9. Záver

KPSS mestskej časti Bratislava - Rusovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvojamestskej časti v sociálnych službách a ostatných súvisiacich verejných službách, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je nadväzujúcim dokumentom na PHRSR mestskej časti ako aj ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života mestskej časti.

KPSS je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach mestského zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný KPSS mestskej časti Bratislava - Rusovce bol schválený na zasadnutí miestneho zastupiteľstva dňa:

..... UMZ č. ....

.....
pečiatka mestskej časti

.....
Radovan Jenčík
starosta mestskej časti Bratislava - Rusovce

4. Použitá literatúra

1. Národná stratégia rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030
2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mezianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
3. Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
4. Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
5. Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.)
9. Novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. Petrvalská, 2010
11. Šed'ová, M., 2010
12. www.statistics.sk
13. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
14. Vagač, 2011, s.4
15. <http://www.etrend.sk>, 11.8.2011
16. Atlas krajiny SR, 2002
17. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
18. Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mestskej časti.
19. Partnerská dohoda 2021 - 2027
20. Zmluva o fungovaní Európskej únie
21. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
22. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
23. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
24. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
25. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
26. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
27. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
28. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
29. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
30. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
31. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
32. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
33. <http://www.upsvar.sk>
34. http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx
35. <http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>
36. http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216
37. www.teplice.sk
38. <http://www.sodbtn.sk/obce>
39. <http://datacube.statistics.sk>
40. <https://www.nspbr.sk/web/>
41. <https://www.scitanie.sk/>
42. <http://www.sopsr.sk/>
43. <https://sk.wikipedia.org/>
44. <https://www.slovensko.sk/sk>
45. <http://www.podnemapy.sk/>
46. <https://www.meteoblue.com>
47. <http://www.mineraly.sk/>
48. <https://www.bratislava-rusovce.sk/>

49. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
50. KPSS 2018 - 2022
51. PHRSR Bratislava - Rusovce
52. <http://www.etrend.sk>
53. <http://www.lesy.sk>
54. naseobce.sk

S CARABEO-SK, s.r.o.

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.

Adresa:
P.O.Box. č. 8
Banská Bystrica
974 09

tel: 0907 439 224
0911 439 224
e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
scarabeo.sk@gmail.com

Sídlo:
Povstalecká cesta 16
Banská Bystrica
974 09